

Studentenhandleiding bij

Casuïstiek jaarrekeninglezers

P.R. de Geus

Boom juridisch
Den Haag
2022

Deze studentenhandleiding hoort bij het bij Boom juridisch verschenen *Casuïstiek jaarrekening*lezen.

© 2022 P.R. de Geus / Boom juridisch

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichtingpro.nl).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

www.boomjuridisch.nl

Hoofdstuk 1 Beginselen en elementair balanslezen

Theorievragen

1. Een balans is een overzicht van de bezittingen, de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen van een onderneming op een bepaald moment.
2. Van minder liquide naar meer liquide.
3. Van eigen vermogen naar vreemd vermogen, van langlopend tot kortlopend vreemd vermogen.
4. De vast activa en de vlottende activa. De vaste activa hebben een duurzame bestemming. De vlottende activa worden veelal in één productieproces benut.
5. Vermogen dat permanent ter beschikking staat, er is geen directe verplichting tot terugbetaling.
6. Een resultatenrekening is een overzicht van de opbrengsten (baten) en kosten (lasten) en de per saldo resulterende winst of het verlies over een bepaalde periode.
7. De balans en resultatenrekening kunnen in scontrovorm (T-vorm) en in staffelvorm worden opgesteld. Bij de resultatenrekening kan binnen de staffel de scontrovorm, de categoriale of de functionele indeling worden gebruikt.
8. Door middel van het vergelijken van de opbrengsten met de kosten (dubbel boekhouden) en door vermogensvergelijking (enkel boekhouden).
9. Uitgaven verminderen de geldmiddelen. Kosten verminderen de winst of vermeerderen het verlies.
10. Ontvangsten vermeerderen de geldmiddelen. Opbrengsten vermeerderen de winst of verminderen het verlies.
11. Afschrijvingen, toevoegingen aan voorzieningen.
12. Aflossing op een lening, aankoop van grond, betaling van dividend.
13. Betaling salarissen.
14. Vooruitbetaalde bedragen (bijvoorbeeld vooruitbetaalde huur), investeringen in materiële vaste activa.
15. Ontvangst van een lening, storting op aandelen.
16. Contante verkoop.
17. Vooruit ontvangen bedragen (bijvoorbeeld voorschotten, vooruit ontvangen huur).
18. Verkoop op rekening.
19. Het toerekeningsbeginsel vloeit voort uit artikel 2:362 lid 5 BW en houdt in dat baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze baten en lasten tot inkomsten respectievelijk uitgaven hebben geleid.
20. Opbrengsten mogen slechts worden genomen voor zover de hieraan ten grondslag liggende goederen of diensten op de balansdatum geleverd zijn.
21. Kosten moeten worden genomen in dezelfde periode als waarin de eraan gerelateerde opbrengsten worden verantwoord.
22. Het voorzichtigheidsbeginsel houdt in dat verliezen in aanmerking moeten worden genomen, zodra deze kunnen worden geconstateerd en opbrengsten pas op het moment dat deze zijn gerealiseerd.

Gesloten vragen

1. Een bezit of kosten.
2. Niet voor studenten beschikbaar.
3. Doordat alle activa ook gefinancierd moeten zijn met eigen vermogen, voorzieningen of schulden.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Ja, op het eigen vermogen in 2016.
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. C is juist.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Blijft het totaal activa en totaal passiva onveranderd.
11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Blijft het totaal activa en totaal passiva onveranderd.
13. Niet voor studenten beschikbaar.
14. Uitgaven, geen kosten.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. Uitgaven, geen kosten.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. Uitgaven, geen kosten.
19. Onder de liquide middelen.
20. Niet voor studenten beschikbaar.
21. De inkoop en levering van de rozen vergroot het vreemde vermogen en de voorraad in 2015. Er treedt een toename van de voorraad goederen op, maar dat gaat niet gepaard met een toename van het eigen vermogen. Het juiste antwoord is: een toename van het vreemd vermogen en een toename van de voorraad in 2015.
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. Neemt af.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Voor het matchingprincipe geldt dat de kosten zo mogelijk worden toegerekend aan de opbrengsten die met die kosten gepaard gaan. Dit betekent dat de kosten pas als last worden genomen, wanneer de met die kosten samenhangende opbrengsten zijn gerealiseerd. Dat kan ook in een opvolgend jaar zijn. Dat baten en lasten toegerekend worden aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht de inkomsten en uitgaven, is het toerekeningsbeginsel. Dat baten en lasten met elkaar in evenwicht moeten zijn, is het boekhoudkundig evenwicht. Dat de opbrengsten pas mogen worden genomen als de goederen zijn geleverd, is het realisatieprincipe. Het juiste antwoord is: Dat de kosten zo mogelijk worden toegerekend aan de opbrengsten die met de kosten gepaard gaan.
27. Niet voor studenten beschikbaar.
28. Ja, Dress moet de transactie in de jaarrekening verantwoorden door per jaareinde de transactie op te nemen onder kortlopende schulden.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. Deze verkoop is niet alleen een kostenpost, maar ook een opbrengstpost in de winst-en-verliesrekening. De verkoop heeft wel invloed op het eigen vermogen. Het juiste antwoord is: De verkoop is tevens omzet in 2016.
31. Niet voor studenten beschikbaar.

Open vragen

1.1.1. Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.2. Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.3.

- Opbrengst, geen ontvangst. Transactie draagt bij aan Resultaat 2015 voor € 4 miljoen.
- Kosten en tevens uitgaven. Transactie verlaagt Resultaat met € 400 en de balanspost, *Liquide middelen* daalt eveneens met € 400.
- Geen kosten, geen uitgaven. Geen effect op Resultaat. Bedrag wordt geactiveerd onder balanspost *Vorraden*.
- Geen kosten, wel uitgaven. Geen effect op resultaat 2015. Liquide middelen dalen met € 2000 en tegelijk overlopend actief van € 2000.
- Opbrengsten en tegelijk ontvangsten. Bijdrage aan Resultaat 2015 € 800 en Liquide middelen stijgen met € 800.

1.1.4. Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.5

Balans 2013			
Gebouw	96.000	Eigen Vermogen	49.000
Vlottende activa		Vreemd vermogen	
Vorraden	64.000	Hypotheeklening	48.000
Debiteuren	37.000	Kortlopende schulden	
	5.000	Crediteuren	65.000
Vooruitbetaalde bedragen		Nog te betalen kosten	7.000
Liquide middelen	6.000	Bank	39.000
	<u>208.000</u>		<u>208.000</u>

- b. Eigen Vermogen eind jaar 50.000 -/- Eigen Vermogen begin jaar 33.000 = 17.000 + onttrekkingen (40.000) -/- stortingen (15.000) = 42.000.

1.1.6. Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.7.

- Balans – debet en credit
- Balans – debet
- Balans – debet
- Balans – credit
- V&W-rekening – debet
- Balans – debet
- V&W-rekening – credit

1.1.8 Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.9 Niet voor studenten beschikbaar.

1.1.10

a. Saldo liquide middelen 31 december 2018 – saldo liquide middelen 1 januari 2018
 $€ 181.000 - € 50.000 = € 131.000$

De toename van de liquide middelen in 2018 is **€ 131.000**.

b. Winst na vennootschapsbelasting op 1 januari 2018 = € 180.000

Toename winstreserve in 2018 = € 115.000

Er is $€ 180.000 - € 115.000 = € 65.000$ betaald aan dividend in 2018.

c. Saldo 6% hypotheek 31 december 2018 – saldo 6% hypotheek liquide 1 januari 2018
 $€ 230.000 - € 250.000 = -€ 20.000$

Er is **€ 20.000** betaald aan aflossing op de 6% hypotheek in 2018.

d. (Geplaatst aandelenkapitaal + agio) op 31 december 2018 – (geplaatst aandelenkapitaal + agio) op 1 januari 2018 ($€ 500.000 + € 235.000$) – ($€ 450.000 + € 210.000$) = € 75.000

Er is **€ 75.000** ontvangen uit de emissie van aandelen in 2018.

e. Beginsaldo gebouwen op 1 januari 2018 – afschrijvingskosten gebouwen over 2018 + investeringen in gebouwen in 2018 = eindsaldo gebouwen op 31 december 2018 (er is geen sprake van desinvesteringen) $€ 730.000 - € 30.000 + INV = € 900.000$ Er is **€ 200.000** (INV) betaald aan investeringen in gebouwen in 2018.

f. De vennootschapsbelasting wordt betaald in het jaar waarin de winst is gerealiseerd. **€ 122.000** (zie winst-en-verliesrekening)

g. **€ 15.000** (zie winst-en-verliesrekening)

h. Te betalen overige bedrijfskosten op 1 januari 2018 + Overige bedrijfskosten – Te betalen overige bedrijfskosten op 31 december 2018 = Betaald aan overige bedrijfskosten in 2018
 $€ 15.000 + € 70.000 - € 25.000 = € 60.000$

Er is **€ 60.000** betaald aan overige bedrijfskosten in 2018.

i. Beginvoorraad schaatsen op 1 januari 2018 + inkopen schaatsen (op rekening) over 2018 (INK) – inkoopwaarde omzet over 2018 = eindvoorraad schaatsen op 31 december 2018
 $€ 240.000 + INK - € 1.075.000 = € 340.000$

Er zijn voor **€ 1.175.000** (INK) schaatsen op rekening ingekocht in 2018.

j. Schuld aan crediteuren op 1 januari 2018 + inkopen schaatsen (op rekening) over 2018 (INK) – betaald aan crediteuren over 2018 = schuld aan crediteuren op 31 december 2018
 $€ 135.000 + € 1.175.000 - \text{betaald aan crediteuren over 2018} = € 140.000$

Er is **€ 1.170.000** betaald aan crediteuren in 2018.

k. Vordering op debiteuren op 1 januari 2018 + verkopen schaatsen (op rekening) over 2018 – ontvangen van debiteuren over 2018 = vordering op debiteuren op 31 december 2018
 $€ 80.000 + € 1.900.000 - \text{ontvangen van debiteuren over 2018} = € 70.000$

Er is **€ 1.910.000** ontvangen van debiteuren in 2018.

l. De aflossing en rentebetaling op de 6% hypotheek worden betaald op **30 of 31 december 2018**, omdat de interestkosten € 15.000 (zie W&V) bedragen. Deze € 15.000 is 6% van € 250.000 en dat is precies de jaarrente. Er staat ook geen te betalen interest op de balans per 1 januari en per 31 december 2018, dus is zijn de rente en dus ook de aflossing eind 2018 (30 of 31 december 2018) betaald.

Het kasstroomoverzicht Triavium BV over 2018 (bedragen * € 1.000) luidt als volgt:

Kasstroom uit operationele activiteiten

Ontvangen van debiteuren	1.910	
Betaald aan crediteuren	1.170 –	
Betaald aan loonkosten	202 –	
Betaald aan overige bedrijfskosten	60 –	
Betaald aan interest	15 –	
Betaald aan vennootschapsbelasting	<u>122 –</u>	
Kasstroom uit operationele activiteiten		341 +

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings in gebouwen	<u>200 –</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		200 –

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Ontvangen uit aandelenemissie	75	
Betaald aan aflossing 5% hypothecaire lening	20 –	
Betaald aan dividend	<u>65 –</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>10 –</u>
Toename liquide middelen 2018		131

(werd niet gevraagd)

1.1.11

a. Beginvoorraad chromebooks 1.1.2018 =	€ 80.000
Inkopen chromebooks 2018 =	€ 550.000 +
Eindvoorraad chromebooks 31.12.2018 =	<u>€ 110.000 –</u>
Inkoopwaarde omzet chromebooks over 2018 =	€ 520.000

b. Interestkosten over 2018 = $8/12 * 0,06 * € 50.000 + 4/12 * 0,06 * € 40.000 = € 2.800$.

c. Vooruitbetaalde huur bedrijfspand 1.1.2018 =	€ 10.000
Vooruitbetaalde huur bedrijfspand per bank 2018 =	€ 66.000 +
Vooruitbetaalde huur bedrijfspand 31.12.2018 =	<u>€ 11.000 –</u>
Huurkosten bedrijfspand over 2018 =	€ 65.000

d. Omzet =	€ 720.000
Inkoopwaarde omzet =	€ 520.000 –
Winst verkochte inventaris =	€ 15.000 +
Interestkosten =	€ 2.800 –
Huurkosten bedrijfspand =	€ 65.000 –
Loonkosten =	€ 50.000 –
Overige kosten =	€ 15.000 –
Afschrijvingskosten inventaris =	<u>€ 10.000 –</u>
Winst 2018 voor belasting =	€ 72.200
Vennootschapsbelasting =	<u>€ 18.050 –</u>
Winst 2018 na belasting	€ 54.150

e. Beginsaldo bank 1.1.2018 =	€ 40.000
Ontvangen debiteuren over 2018 =	€ 670.000 +
Ontvangen verkochte inventaris =	€ 50.000 +
Betaald aan aflossing 6% lening =	€ 10.000 –
Betaald aan interest 6% lening =	€ 3.000 –
Betaald aan crediteuren =	€ 570.000 –
Betaald aan vooruitbetaalde huur bedrijfspand =	€ 66.000 –
Betaald aan loonkosten =	€ 50.000 –
Betaald aan overige kosten =	€ 15.000 –
Betaald aan vennootschapsbelasting =	€ 10.000 –
Betaald aan dividend =	<u>€ 20.000 –</u>
Eindsaldo bank 31.12.2018 =	€ 16.000

f.

Balans Kopse Hof BV voor winstverdeling per 31 december 2018

Inventaris	€ 105.000	Aandelenkapitaal	€ 170.000
Voorraad chromebooks (400 stuks)	€ 110.000	Winstreserve	€ 59.000
Debiteuren	€ 120.000	Winst 2018 na vennootschapsbelasting	€ 54.150
Vooruitbetaalde huur bedrijfspand	€ 11.000	6% Lening	€ 40.000
Bank	€ 16.000	Crediteuren	€ 20.000
		Te betalen interest 6% lening	€ 800
		Te betalen vennootschapsbelasting	<u>€ 18.050</u>
	<u>€ 362.000</u>		<u>€ 362.000</u>

h. Balans

Bank (Balans debet)	+ € 50.000
Inventaris (Balans debet)	– € 35.000
Winst (Balans credit)	+ € 15.000

Winst-en-verliesrekening

Winst op verkochte inventaris (W&V)	+ € 15.000
(of Incidentele winsten en verliezen) (W&V)	
Winst (W&V)	+ € 15.000

1.2.1 Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.2

Essentieel zijn de volgende elementen:

- het vermogensverschil van min 200.000, mits met uitleg en/of berekening, en
- de juiste verwerking van de onttrekkingen/stortingen, die louter bestaat uit de posten met een huishoudelijk privé karakter van 60.000, mits met uitleg en/of berekening, anders omschreven:
- berekening vermogensmutatie: $-100.000 - 100.000 = -200.000$
- verwerking van privéonttrekking: $-200.000 + 60.000 = -140.000$

1.2.3. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.4.

Resultaat = Eindvermogen -/- Beginvermogen + onttrekkingen -/- privé stortingen, oftewel
€ 375.000 -/- € 300.000 + € 15.000 -/- € 1.000 = € 89.000.

1.2.5.

Vermogensverschil: 445.000 -/- 335.000 = 110.000 Onttrekking: 40.000, Winst: 150.000

1.2.6. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.7. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.8.

- Onttrekking, optellen bij het vermogensverschil.
- Het eindvermogen moet worden verlaagd, waardoor het vermogensverschil ook zal dalen.
Ook goed: niets, het is alleen betaald en vormt geen kosten.
- Investering, geen invloed op resultaat of vermogen.
- Herwaardering is een rechtstreekse mutatie in het eigen vermogen, aftrekken van het vermogensverschil.
- Dit is niet toegestaan (artikel 2:386 lid 1 BW), niets mee doen.

1.2.9. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.10.

	Begin eigen vermogen	300.000
+	Stortingen	0
-/-	Onttrekkingen	50.000
+ of -/-	Winst	?
	<u>Eind eigen vermogen</u>	<u>990.000</u>

Winst = 740.000

1.2.11. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.12. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.13. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.14.

	Begin eigen vermogen	300.000
+	Stortingen	50.000
-/-	Onttrekkingen	0
+ of -/-	Winst	?
	<u>Eind eigen vermogen</u>	<u>400.000</u>

Winst = 50.000

1.2.15. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.16.

Eindvermogen minus beginvermogen minus stortingen plus onttrekkingen = jaarwinst. $510.000 - 490.000 - 25.000 + \text{onttrekkingen} = 80.000$, zodat de onttrekkingen over 2017 € 85.000 bedroegen.

1.2.17. Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.18 Niet voor studenten beschikbaar.

1.2.19

	Begin eigen vermogen	773.500
+	Stortingen	0
-/-	Dividend	24.300
+ of -/-	Winst	?
	<hr/>	<hr/>
	Eind eigen vermogen	883.400

Winst = 84.200

Hoofdstuk 2   Jaarrekeningrecht

Theorievragen

1. Eenieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen en de voor belasting van belang zijnde gegevens kunnen worden gekend (artikel 3:15i BW jo. 2:10 BW jo. 56 AWR).
2. De gegevens dienen zeven jaar bewaard te blijven (artikel 3:15i BW jo. 2:10 BW jo. 56 AWR).
3. De belangrijkste rechtspersonen waar op titel 9 Boek 2 BW van toepassing is, zijn: de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap, de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de ‘commerciële’ stichting en de ‘commerciële’ vereniging (artikel 2:360 BW).
4. Het jaarrapport bestaat uit de onderdelen: het bestuursverslag, de (enkelvoudige en eventueel de geconsolideerde) jaarrekening en de overige gegevens.
5. De jaarrekening bestaat uit de balans en de winst-en-verliesrekening, alsmede een toelichting op beide.
6. Belanghebbenden bij de jaarrekening kunnen onder andere zijn: aandeelhouders, crediteuren, banken, beleggers en werknemers.
7. Het bestuur maakt de jaarrekening op.
8. Onder andere de volgende beginselen dienen in acht te worden genomen: het bestendigheidsbeginsel (artikel 2:362 lid 2 en 3 BW), het accrual-beginsel (artikel 2:362 lid 5 BW), het materialiteitsbeginsel (artikel 2:363 lid 3 BW), het stelselmatigheidsbeginsel (artikel 2:363 lid 4 jo. 2:384 lid 6 BW), het voorzichtigheidsbeginsel (artikel 2:384 lid 2 BW), het realisatiebeginsel (artikel 2:384 lid 2 BW), het continuïteitsbeginsel (artikel 2:384 lid 3 BW) en het vergelijkbaarheidsbeginsel (artikel 2:363 lid 5 jo. 2:384 lid 6 BW).
9. Verondersteld wordt dat de rechtspersoon zijn bedrijf in de afzienbare toekomst zal kunnen voortzetten (artikel 2:384 lid 3 BW).
10. De toestand op de balansdatum is beslissend en de gevolgen van gebeurtenissen die plaatsvonden in het afgesloten boekjaar moeten worden verwerkt (artikel 2:362 lid 6 BW).
11. Een gekozen grondslag moet consistent worden doorgevoerd voor alle posten, waarop de grondslag van toepassing is. Dat wil zeggen dat voor alle posten, die naar hun aard en gebruik gelijksoortig zijn, dezelfde grondslag en regel toegepast moeten worden. Deze stelselmatigheid houdt ook in dat bijvoorbeeld afschrijving in de winst-en-verliesrekening op dezelfde grondslag plaatsvindt als in de balans (artikel 2:362 lid 2 en 3 BW). In opeenvolgende perioden blijven de grondslagen en hun toepassing, alsmede de presentatie gelijk, tenzij er gegronde redenen zijn om een andere grondslag te kiezen (artikel 2:384 lid 6 BW).
12. Economische criteria gaan voor juridische vorm. Een voorbeeld uit de wet is het voorschrift dat het aandeel in de resultaten van deelnemingen moet worden opgenomen door de moedermaatschappij, indien zij invloed kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid. Er wordt aldus over economische invloedssferen gerapporteerd, ongeacht in welke juridische vorm de deelneming is gegoten.
13. Kostprijs, waarde of omvang is betrouwbaar vast te stellen.
14. Begrijpelijk, relevant voor de besluitvorming van gebruikers, waaronder van materiële betekenis, betrouwbaar, waaronder een getrouwe weergave van het beschreven verschijnsel, vergelijkbaar met vorige verslagperioden en met andere ondernemingen.

15. Het realiteitsbeginsel houdt in dat er altijd waarheidsgetrouw moet worden weergegeven bij het bepalen van de winst. Dit betekent:
- dat de winst over een bepaald jaar bepaald wordt door kosten en baten die met dat jaar samenhangen. Dit is het zogeheten matchingprincipe. Zo mag bijvoorbeeld een reisorganisatie in jaar 2016 gemaakte kosten voor brochures die betrekking hebben op reizen in 2017, de kosten pas in 2017 in mindering brengen op het resultaat. Voorzieningen in verband met in de toekomst te verwachten verliezen kunnen wel fiscaal als verlies worden aangemerkt. Tot 1998 gold hier volgens goed koopmansgebruik de voorwaarde dat er sprake moest zijn van een op balansdatum geldende rechtsverhouding. Met het zogeheten baksteenarrest uit 1998 bestaat er de mogelijkheid om ook voorzieningen zonder geldende rechtsverhoudingen als verliesposten op te voeren, mits de reden van het verlies in het verleden ligt, de kosten aan de huidige periode toe te rekenen zijn en de verliezen zich redelijk zeker zullen voordoen.
  - Dat de werkelijke situatie de grondslag is voor de winst- of verliesbepaling en niet bepaalde juridische of andere constructies.
  - Dat er geen twijfel is over wat onzeker is en omgekeerd. Het eenvoudsbeginsel houdt in dat sommige kleinere bedrijven een eenvoudigere boekhouding mogen voeren dan grotere bedrijven. Dit beginsel stamt uit de tijd dat vele kleine ondernemers nog niet de middelen of de kennis hadden om een uitgebreide boekhouding toe te passen.
16. Ja, de verplichting om vermogensposten en resultaatposten toe te lichten volgt uit artikel 2:362 lid 1 BW.
17. Het verloopoverzicht vermeldt:
- boekwaarde begin van het boekjaar (artikel 2:368 lid 1 onder a BW) +
  - investeringen (artikel 2:368 lid 1 onder b BW) /
  - desinvesteringen (artikel 2:368 lid 1 onder b BW) +
  - herwaarderingen (artikel 2:368 lid 1 onder c BW) /
  - afschrijvingen en waardeverminderingen (artikel 2:368 lid 1 onder d BW) =
  - boekwaarde eind van het boekjaar (artikel 2:368 lid 1 onder e BW)
18. Krachtens artikel 2:379 lid 1 BW moet de rechtspersoon de naam, woonplaats en het verschaft aandeel in het geplaatst kapitaal van elke deelneming vermelden waarin hij alleen of samen met andere dochtermaatschappijen ten minste een vijfde van het kapitaal heeft verschaft of waarin hij als vennoot jegens de schuldeisers volledig aansprakelijk is voor de schulden. De rechtspersoon moet daarnaast het eigen vermogen en het resultaat van de deelneming toelichten, tenzij sprake is van consolidatie (artikel 2:379 lid 2 onder a BW), de rechtspersoon de deelneming heeft gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde (artikel 2:379 lid 2 onder b BW) dan wel sprake is van een te verwaarlozen belang in de deelneming (artikel 2:379 lid 2 onder c BW) of de rechtspersoon minder dan de helft van het kapitaal in de deelneming verschaft en de deelneming wettig haar balans niet openbaar maakt (artikel 2:379 lid 2 onder d BW).
19. In de toelichting wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten vlottende activa zoals vereist in de artikelen 2:369, 370 en 372 BW, voor zover dit onderscheid in de balans niet is gemaakt. Daarnaast wordt in de toelichting vermeld welke vorderingen een looptijd hebben van langer dan één jaar (artikel 2:370 lid 2 BW) en welke waardeverminderingen door middel van een voorziening incourantheid of oninbaarheid op de vlottende activa in mindering zijn gebracht (artikel 2:374 lid 2 BW).
20. In de toelichting worden de afzonderlijke posten van het eigen vermogen conform artikel 2:373 lid 1 BW opgenomen voor zover dit onderscheid niet uit de balans blijkt. Daarnaast

vereist artikel 2:378 lid 1 BW dat in de toelichting een verloopoverzicht van het eigen vermogen wordt opgenomen, dat als volgt is opgesteld:

- a. stand begin boekjaar van elke afzonderlijke post behorende tot het eigen vermogen +
  - b. toevoegingen aan elke post gedurende het boekjaar /
  - c. verminderingen van elke post gedurende het boekjaar =
  - d. stand einde jaar van elke afzonderlijke post behorende tot het eigen vermogen De post gestort en opgevraagd kapitaal moet worden uitgesplitst naar de soorten aandelen, als ook moet afzonderlijk het verloop en de eindstand van de aandelen in het kapitaal van de rechtspersoon worden vermeld (artikel 2:378 lid 2 BW). Daarnaast moet worden opgegeven welke stortingen op aandelen zijn verricht die in het boekjaar opeisbaar worden of vrijwillig zijn verricht (artikel 2:378 lid 3 BW).
21. In de toelichting wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten schulden zoals opgenomen in artikel 2:375 lid 1 BW voor zover dat onderscheid niet uit de balans blijkt. Voorts wordt voor het totaal van de in lid 1 opgegeven schulden aangegeven voor welk bedrag de looptijd langer is dan één jaar met aparte vermelding voor de schulden met een looptijd langer dan vijf jaar (artikel 2:375 lid 2 BW). Voor het totaal van de in lid 1 genoemde schulden moet de rechtspersoon toelichten welke zekerheden de rechtspersoon ten behoeve van deze schulden heeft afgegeven (artikel 2:375 lid 3 BW) en in hoeverre sprake is van achtergestelde schulden (artikel 2:375 lid 4 BW). Voorts moet de rechtspersoon toelichten voor het totaal van de in lid 1 opgenomen schulden of de rechtspersoon zich, al dan niet voorwaardelijk, heeft verbonden tot het bezwaren of niet-bezwaren van goederen (artikel 2:375 lid 3 BW). In de toelichting wordt tevens vermeld in hoeverre de rechtspersoon zich aansprakelijk heeft gesteld voor de schulden van anderen. Afzonderlijk wordt vermeld welke verplichtingen de rechtspersoon ten behoeve van groepsmaatschappijen is aangegaan (artikel 2:376 BW).
22. Voor zover niet opgenomen in de winsten-verliesrekening worden de resultaatposten gespecificeerd zoals weergegeven in lid 3 en/of 4 van artikel 2:377 BW. Wanneer de rechtspersoon activiteiten verricht in meerdere bedrijfstakken, zal met behulp van cijfers inzicht worden gegeven in de mate waarin elke van de activiteiten tot de nettoomzet heeft bijgedragen (artikel 2:380 lid 1 BW). In de praktijk wordt de netto-omzet uitgesplitst naar de verschillende activiteiten van de rechtspersoon. Lid 2 van artikel 2:380 BW vereist tevens dat de nettoomzet wordt uitgesplitst naar de verschillende gebieden waarin de rechtspersoon zijn goederen en of diensten levert.
23. Gebeurtenissen na balansdatum (artikel 2:380a BW), Gegevens handelsregisterwet (artikel 2:380b BW), Winstbestemming (artikel 2:380c BW), Winstbewijzen (artikel 2:380d BW), Niet uit de balans blijkende verplichtingen (artikel 2:381 lid 1 BW), Financiële instrumenten (artikel 2:381b BW), Aantal werknemers (artikel 2:382 BW), Honoraria van accountants en adviseurs (artikel 2:382a lid 1 BW), Bezoldigingen en leningen aan bestuurders en commissarissen (artikel 2:383 lid 1 BW).
24. Onder de overige gegevens neemt de rechtspersoon de volgende zaken op:
- a. een accountantsverklaring zoals bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt (artikel 2:392 lid 1 onder a BW);
  - b. een weergave omtrent de statutaire bestemming van de winst (artikel 2:392 lid 1 onder b BW);
  - c. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt (artikel 2:392 lid 1 onder c BW);
  - d. een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht toekomt inzake de zeggenschap van de rechtspersoon met een omschrijving van de aard van dat recht (artikel 2:392 lid 1 onder d BW);

- e. een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of een beperkt recht kent in de winstdeling (artikel 2:392 lid 1 onder e BW); en
  - f. opgave van het bestaan van nevenvestigingen en de landen waarin deze nevenvestigingen gevestigd zijn (artikel 2:392 lid 1 onder f BW).
25. Aan belangrijke gebeurtenissen na balansdatum moet aandacht worden geschonken in de toelichting bij de jaarrekening (artikel 2:380a BW).
  26. Het bestuur van een naamloze vennootschap en een besloten vennootschap moet binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening opmaken (nv: artikel 2:101 lid 1; bv artikel 2:210 lid 1 BW). Als boekjaar geldt het kalenderjaar, tenzij in de statuten voor een ander tijdvak van een jaar is gekozen. Dit wordt een 'gebroken boekjaar' genoemd (artikel 2:10a BW).
  27. De opmaaktermijn voor de jaarrekening en het bestuursverslag van onder titel 9 vallende verenigingen en stichtingen (artikel 2:360 lid 3 BW), alsmede van coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en Europese coöperatieve vennootschappen met statutaire zetel in Nederland is zes maanden (respectievelijk artikel 2:49, 2:300 en 2:58 BW).
  28. De AV kan uitstel van de opmaaktermijn verlenen. Dit komt in de praktijk veelvuldig voor. De maximale termijn voor verlenging is vier maanden voor onder titel 9 vallende verenigingen (artikel 2:49 lid 1 BW) en stichtingen (artikel 2:300 lid 1 BW), evenals voor coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen (artikel 2:58 lid 1 BW). Er kan maximaal vijf maanden uitstel worden verleend aan een bv (artikel 2:210 lid 1 BW), nv (artikel 2:101 lid 1) en onder titel 9 vallende formeel buitenlandse vennootschappen. De genoemde termijnen kunnen op grond van de statuten of bij wet zijn verkort.
  29. Nv's en bv's met beursgenoteerde effecten waarop de Wft van toepassing is, moeten hun jaarrekening en bestuursverslag binnen vier maanden opmaken (artikel 5:25 c lid 1 Wft). Uitstel is niet mogelijk en deze termijn kan niet worden verlengd (resp. artikel 2:101 lid 1 BW en artikel 2:210 lid 1 BW).
  30. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders van de rechtspersoon ondertekend (nv artikel 2:101 lid 2 BW; bv artikel 2:210 lid 2 BW). Als de rechtspersoon een RvC heeft ingesteld, moeten ook alle commissarissen de jaarrekening medeondertekenen.
  31. De ondertekende jaarrekening wordt door de AV dan wel de ledenvergadering vastgesteld (nv artikel 2:101 lid 3 BW; bv artikel 2:210 lid 3 BW), nadat deze kennis heeft genomen van de accountantsverklaring (deskundigenonderzoek ex artikel 2:393 BW). Een controleplichtige rechtspersoon moet deze accountantsverklaring aan de jaarrekening hechten.
  32. Alle aandeelhouders of leden moeten in de gelegenheid worden gesteld om kennis te nemen van de opgemaakte jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens door deze ten kantore van de rechtspersoon ter inzage te leggen (nv artikel 2:102 BW; bv artikel 2:212 BW). Vervolgens wordt de jaarrekening ter vaststelling aangeboden aan de AV of ledenvergadering
  33. De vastgestelde jaarrekening van een nv en een bv dient als basis voor rechtshandelingen zoals het uitkeren van dividend.
  34. Met het vaststellen van de jaarrekening is nog geen decharge aan bestuurders en/of commissarissen verleend. Dit blijkt uit artikel 2:101 lid 3 BW voor de nv en artikel 2:210 lid 3 BW voor de bv. Het verlenen van decharge is een afzonderlijk besluit dat moet worden genomen in de AV of de ledenvergadering. Op die manier kan in voorkomende situaties de jaarrekening toch worden vastgesteld zonder dat aan het bestuur (en eventueel commissarissen) decharge is verleend.
  35. Indien alle aandeelhouders tevens bestuurder van de vennootschap zijn, geldt ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en commissarissen tevens als vaststelling in de zin van lid 3, mits alle overige vergadergerechtigden in de gelegenheid zijn gesteld om kennis

te nemen van de opgemaakte jaarrekening en met deze wijze van vaststelling hebben ingestemd, zoals bedoeld in artikel 2:238 lid 1 BW. In afwijking van lid 3 strekt deze vaststelling tevens tot kwijting aan de bestuurders en commissarissen. De statuten kunnen de in de eerste zin bedoelde wijze van vaststelling van de jaarrekening uitsluiten.

36. Voor de vaststelling van de jaarrekening geldt geen wettelijke termijn.
37. Ja, tenzij er vrijstellingen gelden. De verplichting om de jaarrekening van een rechtspersoon door een externe accountant te laten controleren is opgenomen in artikel 2:3 93 lid 1 BW.
38. Tot het verlenen van de opdracht tot accountantscontrole is de AV bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen (RvC) bevoegd of, als deze ontbreekt of in gebreke blijft, het bestuur. De aanwijzing van een accountant wordt door generlei voordracht beperkt. De opdracht kan worden ingetrokken door de AV en door degene die haar heeft verleend. De RvC mag bovendien de opdracht intrekken die door het bestuur is verleend. Hier mogen alleen gegronde redenen aan ten grondslag liggen. Een meningsverschil over methoden van verslaggeving of de controlewerkzaamheden wordt niet als een gegronde reden beschouwd (artikel 2:393 lid 2 BW).
39. De werkzaamheden van de accountant worden beschreven in artikel 2:3 93 lid 3 BW. Hieruit blijkt dat de accountant de volgende zaken moet onderzoeken:
  - a. Voldoet de jaarrekening aan het inzichtvereiste zoals geformuleerd in artikel 2:3 62 lid 1 BW?
  - b. Voldoet de jaarrekening aan de krachtens de wet gestelde voorschriften?
  - c. Is het bestuursverslag conform de bepalingen van titel 9 Boek 2 BW opgesteld, is het bestuursverslag verenigbaar met de jaarrekening en/of bevat het bestuursverslag materiële onjuistheden?
  - d. Zijn de overige gegevens zoals omschreven in artikel 2:392 lid 1 onder b t/m f BW in de jaarrekening opgenomen?
40. De openbaarmaking gebeurt door nederlegging van een volledig exemplaar, ten kantore van het handelsregister van de plaats waar de rechtspersoon volgens zijn statuten zijn zetel heeft (artikel 2:394 BW).
41. Na het vaststellen van de jaarrekening door de AV moeten de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens (tezamen het jaarrapport) binnen acht dagen openbaar worden gemaakt.
42. Ja, in de praktijk wordt dit nogal eens over het hoofd gezien.
43. Is de jaarrekening niet binnen twee maanden na afloop van de voor het opmaken voorgeschreven termijn overeenkomstig de wettelijke voorschriften vastgesteld, dan maakt het bestuur onverwijld de opgemaakte jaarrekening op de in lid 1 voorgeschreven wijze openbaar; op de jaarrekening wordt vermeld dat zij nog niet is vastgesteld. De uiterste termijn is dus twaalf (12) maanden voor de besloten vennootschap: 5 + 5 maanden ex artikel 2:210 lid 1 BW + 2 maanden ex artikel 2:394 lid 2 BW. Voor de naamloze vennootschap geldt hetzelfde (5 + 5 + 2). Voor verenigingen, stichtingen (artikel 2:3 60 lid 3 BW), alsmede coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en Europese coöperatieve vennootschappen geldt ook twaalf maanden (6 + 4 + 2). Voor effecten uitgevende instellingen geldt dat het jaarrapport, inclusief de accountantsverklaring, binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar c.q. openbaar gemaakt moet zijn (artikel 5:25c lid 1 Wft). Het jaarrapport kan algemeen verkrijgbaar worden gesteld door middel van een persbericht met een aankondiging waarin wordt verwezen naar de website van de uitgevende instelling waar de informatie beschikbaar is. Het jaarrapport is dan nog niet vastgesteld door de AV. Zodra het jaarrapport is vastgesteld, moet deze binnen vijf dagen aan de AFM worden gezonden (artikel 5:25o lid 1 Wft). Het jaarrapport moet uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar aan de AFM zijn toegestuurd (artikel 5:25o lid 2 Wft). De AFM neemt het jaarrapport van de effecten uitgevende

instellingen op in haar register (artikel 5:52m Wft) en stuurt het jaarrapport binnen drie dagen door naar het handelsregister. Is het jaarrapport niet binnen de maximale termijn van zes maanden vastgesteld, dan moet de onderneming daarvan melding maken bij de AFM. De AFM stuurt dan het nietvastgestelde jaarrapport naar het handelsregister met de mededeling dat het jaarrapport nog niet is vastgesteld.

44. Nee, een jaarrapport hoeft niet altijd volledig te worden opgemaakt. Wanneer een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet, bestaan er vrijstellingen voor onderdelen van het jaarrapport (artikel 2:395a t/m 2:398 BW). Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (artikel 2:402 en 2:403 BW).
45. Nee, ook voor de publicatieplicht gelden vrijstellingen als een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet. De vrijstellingen zijn ruimer dan de vrijstellingen die gelden voor de opstelling van het jaarrapport. (artikel 2:395a t/m 2:398 BW). Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (artikel 2:402 en 2:403 BW).
46. De mogelijke consequenties zijn: strafrechtelijke vervolging (artikel 1 WED jo. artikel 336 Sr), aansprakelijkheid (artikel 2:248 jo. 2:138 jo. 2:10 jo. 2:394 BW) en het alsnog moeten nakomen van de verplichtingen.

De accountantsverklaring

47. Controleren is het toetsen van de jaarrekening of administratie aan normen.
48. Het doel van controleren is het verschaffen van zekerheid aan de gebruikers van de administratie of jaarrekening.
49. Alle controlemaatregelen door leden van een organisatie ten behoeve van de leiding.
50. Oriëntatie op de organisatie als geheel om een adequaat controleprogramma te maken, onderzoek van informatiestromen en administratieve processen, cijferanalyses, inventarisaties (dikwijls steekproefsgewijs) en detailcontroles, beoordeling van toegepaste waarderingsgrondslagen, beoordeling van naleving van wettelijke voorschriften.
51. Controle opdracht, beoordelingsopdracht, samenstellingsopdracht.
52. Controleverklaring (hoge, maar geen absolute zekerheid), beoordelingsverklaring (beperkte mate van zekerheid) en een samenstellingsverklaring (geen zekerheid).
53. Goedkeurende verklaring, verklaring met beperking, verklaring van oordeelonthouding, afkeurende verklaring.
54. Geen goedkeurende verklaring. Afhankelijk van het gewicht van de bedenkingen leidt dit tot een controleverklaring met beperking of zelfs een afkeurende verklaring.
55. Een controleverklaring van oordeelonthouding.
56. Een goedkeurende verklaring voorzien van een toelichtende paragraaf waarin gewezen wordt op mogelijke continuïteitsproblemen.
57. Een goedkeurende verklaring wordt gegeven als de jaarrekening voldoende getrouw is om er (relevante) beslissingen op te nemen.
58. Een accountantsverklaring met beperking wordt gegeven als de jaarrekening onzekerheden van materieel belang bevat. Deze worden in de verklaring toegelicht.
59. Een accountantsverklaring van oordeelonthouding wordt gegeven als het niet mogelijk was belangrijke elementen in de jaarrekening te controleren, die van wezenlijke betekenis zijn.
60. Een afkeurende accountantsverklaring wordt gegeven als de jaarrekening niet getrouw is, omdat er belangrijke (wezenlijke) onjuistheden in voorkomen.
61. Een beoordelingsverklaring wordt gegeven bij een onderzoek met een geringere diepgang dan bij een controleopdracht.
62. Een samenstellingsverklaring wordt gegeven als de accountant alleen (deskundig) de jaarrekening heeft samengesteld, maar deze niet heeft gecontroleerd.
63. Het accountantsverslag is het verslag aan de commissarissen en bestuurders van de onderneming. In dit verslag moet de accountant in ieder geval zijn bevindingen over 'de

betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking' opnemen (artikel 2:393 lid 4 BW). Behalve deze inhoudelijke eis is het accountantsverslag verder vormvrij.

64. De managementletter is bedoeld voor de directie van de gecontroleerde onderneming en is niet verplicht. In de managementletter doet de accountant verslag over tekortkomingen in de interne beheersing van de onderneming en doet hij aanbevelingen ter verbetering. Ook eventuele andere onderwerpen die uit de controle blijken, kunnen in de managementletter aan de orde komen. De managementletter is niet aan formele voorschriften gebonden en is in de regel niet openbaar.

Regelgeving en tuchtrecht accountants

65. Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).
66. De AFM is aangewezen als toezichthouder.
67. De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) is de bij wet ingestelde organisatie die onder andere belast is met het bevorderen van de goede beroepsuitoefening van haar leden (registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten). In het accountantsregister van de NBA staan alle accountants in Nederland ingeschreven. Accountants zijn werkzaam in de openbare praktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Ze vormen een brede beroepsgroep van ruim 21.000 professionals met gemeenschappelijke gedragsregels. Integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag zijn essentiële waarden voor iedere accountant. De accountant heeft vanwege zijn of haar cruciale rol in de maatschappij een wettelijk beschermde titel. De NBA beschermt de beide titels die accountants mogen hanteren (RA en AA) en bevordert een goede beroepsuitoefening. Zij doet dit door het opstellen en handhaven van heldere gedrags- en beroepsregels voor alle accountants, door toetsing en door permanente educatie. De beroepsorganisatie bewaakt de kwaliteit van het accountantsberoep en stimuleert de ontwikkeling van het vakgebied. Ook zorgt de NBA ervoor dat het accountantsberoep op belangrijke nationale en internationale podia haar stem duidelijk laat horen.
68. In de Wab zijn onder andere de taken en de bevoegdheden van de beroepsorganisatie (NBA), de accountantsregisters, de titelbescherming en de accountantsopleiding geregeld.
69. Het tuchtrecht is vastgelegd in een aparte wet: de Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra).
70. Nee, De Wab eist dat de NBA een verordening vaststelt met betrekking tot gedrags- en beroepsregels voor accountants. De Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) geeft hier met ingang van 1 januari 2014 invulling aan en is de belangrijkste verordening die door de NBA is uitgevaardigd. De VGBA is onderdeel van de Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA).
71. De Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) is gebaseerd op de internationale 'Code of Ethics' (CoE), waardoor accountants over de hele wereld aan dezelfde ethische normen zijn onderworpen. De VGBA betreft zogenoemde 'principle based'- regelgeving waarin is bepaald dat de accountant zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden houdt aan de volgende fundamentele beginselen: professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid.
72. In deze voorschriften wordt gedetailleerd toegelicht hoe de accountant zijn werkzaamheden moet uitvoeren.
73. Opdrachten tot controle van historische financiële informatie (zoals de jaarrekeningcontrole); opdrachten tot beoordeling van historische financiële informatie (zoals het beoordelen van een jaarrekening); assuranceopdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (zoals opdrachten met betrekking tot emissieverslagen

- en prospectussen); aan assurance verwante opdrachten (zoals het samenstellen van een jaarrekening); overige opdrachten (alle niet onder de andere soorten vallende opdrachten)
74. Een klacht of geschil wordt uitsluitend in behandeling genomen indien deze zich richt tot een in het accountantsregister ingeschreven accountant (RA dan wel AA).
  75. Als de klacht het beroepsmatig handelen van de accountant betreft, dan kan klager terecht bij de klachteninstantie binnen het accountantskantoor waar de accountant werkzaam is, bij de klachtencommissie van de NBA of bij de Accountantskamer. Een klacht bij zowel de klachteninstantie van het accountantskantoor als bij de klachtencommissie van de NBA moet gaan over de wijze waarop de accountant jegens klager beroepsmatig heeft gehandeld.
  76. Een andere belanghebbenden (waaronder de NBA) kan een klacht bij de Accountantskamer indienen.
  77. Het klaagschrift moet binnen zes jaar na de gedraging worden ingediend bij de accountantskamer en de gedraging mag op het moment dat wordt geklaagd maximaal drie jaar hebben voortgeduurd. De verjaringstermijn wordt niet automatisch gestuit door een procedure bij de NBA.
  78. De Accountantskamer is gevestigd in het gebouw van de Rechtbank Overijssel aan de Schuurmanstraat 2 te Zwolle en houdt daar ook haar zittingen. De Accountantskamer wordt gevormd door de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitters, (plaatsvervangende) rechterlijke leden, (plaatsvervangende) accountantsleden, (plaatsvervangende) secretarissen, ondersteund door administratief medewerkers.
Het kabinet van de voorzitter van de Accountantskamer wordt mede gevormd door de voorzitter, secretarissen en de administratieve medewerkers. Zij zijn medewerkers van de Rechtbank Overijssel of van andere rechterlijke colleges. De rechterlijke leden zijn rechters en aangesteld bij een rechterlijk college (rechtbank of gerechtshof). De accountantsleden (ofwel 'deskundige' leden) zijn registeraccountants (RA's) of accountant-administratieconsulenten (AA's). De accountantsleden spelen een belangrijke rol bij de vaktechnische beoordeling van de klacht.
De Accountantskamer valt bedrijfsmatig onder het bestuur van de Rechtbank Overijssel. De verantwoordelijkheid voor de inhoud en kwaliteit van het werk (daaronder begrepen de zittingen en de uitspraken) valt rechtstreeks onder (het bestuur van) de Accountantskamer. De Accountantskamer wordt bekostigd door het ministerie van Financiën.
  79. De mogelijke maatregelen zijn: een waarschuwing, een berisping, een geldboete tot € 7.600, tijdelijke doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister van ten hoogste een jaar, doorhaling (maximaal tien jaar).
  80. Is klager of accountant het niet eens met de uitspraak van de Accountantskamer, dan kan hij binnen zes weken na de uitspraak in beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Organisaties van openbaar belang

81. Organisaties van openbaar belang zijn ondernemingen of instellingen waarvan de omvang of functie in het maatschappelijk verkeer van zodanige aard is, dat een ondeugdelijk uitgevoerde wettelijke controle van de financiële verantwoording een aanmerkelijke invloed kan hebben op het vertrouwen in de publieke functie van de accountantsverklaring (artikel 2 Wta).
82. Een in Nederland gevestigde rechtspersoon naar Nederlands recht waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht; een bank met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; een centrale kredietinstelling met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; een

verzekeraar als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht met zetel in Nederland, niet zijnde een verzekeraar met beperkte risico-omvang als bedoeld in dat artikel; een onderneming, instelling of openbaar lichaam, behorende tot een van de ingevolge artikel 2 van de Wta aangewezen categorieën; tot op heden zijn deze categorieën nog niet aangewezen.

83. Nee, de accountantskantoren die OOB's mogen controleren hebben daarvoor een aparte vergunning nodig (Wta). Accon avm controlepraktijk B.V., Baker Tilly Berk N.V., BDO Audit & Assurance B.V., Deloitte Accountants B.V., Ernst & Young Accountants LLP, Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V., KPMG Accountants N.V., Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V., PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., SMA Accountants N.V.
84. Dit houdt in dat een OOB nog maar maximaal tien aaneengesloten jaren door hetzelfde accountantskantoor mag worden gecontroleerd (artikel 68 onderdeel Ba Wta). Na vijf jaren moet de OOB van externe accountant wisselen (artikel 24 lid 1 Wta). Na de maximale termijn van 10 jaren geldt een afkoelingsperiode van vier jaar alvorens de OOB weer terug mag keren naar het accountantskantoor waar het aanvankelijk de controle had ondergebracht (artikel 68 onderdeel BA Wta).
85. Accountants die de jaarrekeningcontrole van een OOB uitvoeren, mogen met ingang van 1 januari 2013 geen andere dienstverlening meer bij deze OOB uitvoeren (artikel 23 Wta). Er geldt een overgangstermijn van zes jaar voor dienstverleningsovereenkomsten die voor 1 januari 2013 met de OOB zijn afgesloten.
86. Instellingen die aandelen uitgeven en/of obligaties met een waarde van meer de € 100.000 per stuk moeten jaarlijks én halfjaarlijks een jaarrekening dan wel halfjaarbericht opstellen met een bestuursverslag en een verantwoordelijkheidsverklaring. De jaarlijkse financiële verslaggeving De geconsolideerde jaarrekening van uitgevende instellingen moet in overeenstemming met IFRS worden opgesteld (IAS verordening 2005). De jaarlijkse financiële verslaggeving van uitgevende instellingen moet binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar worden gesteld en worden gedeponereerd bij de AFM (5:25c Wft). De AFM stuurt de financiële verslaggeving van de OOB binnen drie dagen door naar het Handelsregister. De onderneming hoeft dus niet zelf bij het Handelsregister te deponeren. De halfjaarlijkse financiële verslaggeving Ook de geconsolideerde halfjaarjaarrekening van uitgevende instellingen moet in overeenstemming met IFRS worden opgesteld (IAS 34). De halfjaarlijkse verslaggeving moet binnen twee maanden na het verstrijken van het half jaar algemeen verkrijgbaar worden gesteld (5:25d Wft).
87. Op grond van de corporate governance code moet een OOB jaarlijks een corporate governance verklaring in haar bestuursverslag opnemen. In deze verklaring moet de OOB het volgende opnemen:
  - a. Mededeling over de naleving van de principes en 'best practice' bepalingen van de Nederlandse corporate governance code die zijn gericht op het bestuur of de raad van commissarissen van de onderneming. Worden de principes of 'best practice' bepalingen niet nageleefd dan moet de onderneming gemotiveerd opgeven waarom daarvan wordt afgeweken ('comply or explain');
  - b. De belangrijkste kenmerken van het interne beheers en controlesysteem van de onderneming, voor zover deze ziet op de totstandkoming van de financiële verslaggeving;
  - c. Het functioneren van de aandeelhoudersvergadering en haar voornaamste bevoegdheden, de rechten van de aandeelhouders en hoe deze kunnen worden uitgeoefend;
  - d. De samenstelling en het functioneren van het bestuur en de raad van commissarissen en hun commissies;

- e. Voor zover het Besluit artikel 10 van de overnamerichtlijn van toepassing is op de onderneming (zie de subparagraaf hierna), moet in de verklaring informatie worden opgenomen die op grond van dit besluit, artikel 1 lid 1c, d, f, h en i, moet worden verstrekt. Voorts dient een lijst met namen te worden opgenomen van degenen aan wie een bijzondere zeggenschap in de onderneming toekomt.

De corporate governance-verklaring moet openbaar worden gemaakt als specifiek onderdeel van of als bijlage bij het bestuursverslag. De onderneming kan er ook voor kiezen de corporate governance-verklaring elektronisch permanent beschikbaar te stellen voor het publiek. Dit moet dan wel worden vermeld in het bestuursverslag.

88. In het Besluit artikel 10 overnamerichtlijn zijn additionele eisen opgenomen voor het bestuursverslag van beursfondsen waarvan de aandelen of certificaten op een gereguleerde markt zijn genoteerd. Deze eisen vloeien voort uit artikel 10 van de Europese overnamerichtlijn. Het besluit artikel 10 overnamerichtlijn bepaalt dat onder andere informatie moet worden opgenomen met betrekking tot de kapitaalstructuur van de onderneming, de verschillende soorten aandelen die zijn uitgegeven en bijzondere zeggenschapsrechten verbonden aan aandelen, beperkingen met betrekking tot de overdracht van aandelen of certificaten, beperkingen van stemrecht, belangrijke overeenkomsten, de bevoegdheden van het bestuur en voorschriften betreffende benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen.
89. De AFM oefent, om precies te zijn, toezicht uit op de naleving van de financiële verslaggevingsvoorschriften op:
- a) effecten uitgevende instellingen (als bedoeld in artikel 1 Wft) met een statutaire zetel in Nederland en; b) effecten uitgevende instellingen met een statutaire zetel in het buitenland maar waarvan Nederland de lidstaat van herkomst is.
- Het toezicht ziet niet op effecten uitgevende instellingen die uitsluitend obligaties of effecten zonder aandelenkarakter uitgeven met een nominale waarde van ten minste € 100.000 per stuk (artikel 2:59 Wft).
90. De toezichtstaak van de AFM is geregeld in de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) en behelst met name het toezicht op toepassing van de geldende verslaggevingsregels. Het toezicht ziet op zowel de jaarlijkse als de halfjaarlijkse verslaggeving van de onder het toezicht vallende instellingen. De AFM toetst niet alle verslagen die worden gedeponereerd en beoordeelt de verslaggeving niet op juistheid. De AFM kiest op basis van deelwaarneming welke verslagen zij wil onderzoeken en toetst dan de wijze waarop de voorschriften voor de verslaggeving van bepaalde onderdelen van de balans en de winsten-verliesrekening zijn toegepast. Jaarlijks kiest de AFM een aantal thema's waarop zij de verslaggeving expliciet zal onderzoeken.
91. Als uit het onderzoek van de AFM blijkt dat een jaarrapportverslaggeving niet voldoet aan de geldende eisen, dan krijgt de betreffende instelling daarvan schriftelijk bericht met daarbij de aanbeveling dat de instelling de onvolkomenheden en de gevolgen openbaar maakt (artikel 3 lid 2 Wtfv).

Jaarrekeningprocedure:

92. a. iedere belanghebbende (waaronder de AFM) b. de advocaat-generaal bij het ressortsparket in het openbaar belang (artikel 2:448 lid 1BW).
93. Bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam.
95. Indien de Ondernemingskamer het verzoek toewijst, geeft zij aan de rechtspersoon, vennootschap of instelling een bevel omtrent de wijze waarop deze de jaarrekening, het bestuursverslag, de daaraan toe te voegen overige gegevens of het verslag, bedoeld in artikel 392a (betalingen aan overheden), moet inrichten. Het bevel bevat daaromtrent nauwkeurige

aanwijzingen. Indien het bevel betrekking heeft op de jaarrekening waarop het verzoek ziet, kan de Ondernemingskamer het besluit tot vaststelling van die jaarrekening vernietigen. De Ondernemingskamer kan de gevolgen van de vernietiging beperken. Het niet naleven van een bevel van de Ondernemingskamer is een economisch delict.

96. Nee, tegen een beschikking van de Ondernemingskamer kan geen hoger beroep worden ingesteld. Cassatie is wel mogelijk.

Bestuurdersaansprakelijkheid:

97. De bestuurder kan worden aangesproken door de rechtspersoon zelf (interne aansprakelijkheid) of door een ander (externe aansprakelijkheid) (artikel 2:9 BW).
98. Het onttrekken van middelen aan de rechtspersoon door daarover te beschikken als ware het privévermogen; het vermengen van privé zaken met de zaken van de rechtspersoon; het aangaan van de concurrentie met de rechtspersoon en/of het belang van de rechtspersoon ondergeschikt maken aan privébelangen of de belangen van anderen; het onbevoegd verbinden van de rechtspersoon voor schulden van derden; het nemen van onnodig grote financiële risico's; het nemen van beslissingen met verregaande financiële consequenties zonder deugdelijke voorbereiding en/of het aangaan van transacties namens de rechtspersoon die de financiële spankracht van de rechtspersoon overschrijden; het plegen van frauduleuze handelingen of strafbare feiten; het niet voorkomen of tegengaan van onderkapitalisatie en/of het verwaarlozen van de kredietbewaking (overfinanciering van de rechtspersoon); en het nalaten van het afsluiten van de gebruikelijke verzekeringen.
99. Nee, uit de tweede zin van artikel 2:9 lid 1 BW blijkt dat in beginsel de bestuurders tot welke werkkring de aangelegenheid betreft aansprakelijk zijn. De bestuurder aan wie geen verwijt kan worden gemaakt en die niet nalatig is geweest kan zich disculperen. De bewijslast hiervan rust op de bestuurder.
100. De externe aansprakelijkheid van de bestuurder is mogelijk in faillissement van de rechtspersoon en daarbuiten. De curator kan in het geval van faillissement van een nv (artikel 2:138 BW) of een bv (artikel 2:248 BW) iedere bestuurder persoonlijk aansprakelijk stellen voor de tekorten van de boedel als het bestuur haar taak kennelijk onbehoorlijk heeft vervuld én deze onbehoorlijke taakvervulling een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Alleen onbehoorlijk bestuur in de drie jaren voorafgaand aan het faillissement komt daarvoor in aanmerking (nv artikel 2:138 lid 6 BW, bv artikel 2:248 lid 6 BW).
101. In de praktijk is het moeilijk om onbehoorlijk bestuur aan te tonen. De curator wordt daarbij geholpen door artikel 2:138 lid 2 BW en artikel 2:248 lid 2 BW. Hierin is beschreven dat er sprake is van onbehoorlijke taakvervulling van het bestuur indien niet is voldaan aan de administratieplicht (artikel 2:10 BW) of niet conform artikel 2:394 BW de jaarrekening openbaar is gemaakt. Deze onbehoorlijke taakvervulling wordt dan vermoed (weerlegbaar) een belangrijke oorzaak te zijn geweest van het faillissement.
102. Als een bestuurder zich willens en wetens heeft ontdaan van de administratie en aldus zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 2:10 BW heeft geschonden; medewerking is verleend aan belangrijke paulianeuze transacties; er onrechtmatig vermogen aan de vennootschap is onttrokken; dividenduitkeringen zijn gedaan die in strijd zijn met de wet of statuten of die gelet op de toestand van de vennootschap onverantwoord zijn; transacties ten behoeve van cliënten zijn aangegaan, terwijl daarvoor niet of onvoldoende zekerheid van cliënten is verlangd en verkregen; en verplichtingen zijn aangegaan, terwijl redelijkerwijs bekend was dat de vennootschap de verplichtingen niet kon nakomen. Bovengenoemde handelingen hebben met elkaar gemeen dat deze zijn verricht met de wetenschap dat schuldeisers door deze handelingen benadeeld zouden kunnen worden. De jurisprudentie sluit wat dat betreft aan bij de tendentie van de wet, namelijk dat misbruik door bestuurders tegengegaan dient te worden: alleen 'in het oog springende' en 'alle twijfel

uitsluitende' onbehoorlijke taakvervulling moet worden aangemerkt als kennelijk onbehoorlijk bestuur. Wijsheid achteraf (de zogenoemde 'hindsight bias') is hierbij uit den boze.

103. Volgend uit artikelen 2:138 lid 7 en 2:248 lid 7 BW worden de feitelijke beleidsbepalers gelijkgesteld aan de bestuurders voor tekorten in de boedel. Een feitelijk beleidsbepaler kan een natuurlijk persoon zijn die een stroman als bestuurder heeft aangesteld. Het kan ook de moedermaatschappij zijn die zich intensief met het beleid van de gefailleerde dochtervennootschap heeft bemoeid (vgl. Albada Jelgersma).
104. Ja, tijdens en buiten faillissement kunnen derden zelfstandig de bestuurders aanspreken voor geleden schade. Dit is de externe aansprakelijkheid waarbij geen sprake hoeft te zijn van faillissement. Hierin kan weer onderscheid gemaakt worden tussen doorbraakaansprakelijkheid en oneigenlijke doorbraak aansprakelijkheid.
105. Doorbraakaansprakelijkheid kan plaatsvinden als de bestuurder de rechtspersoon misbruikt en alleen uit is op het voorkomen van persoonlijke aansprakelijkheid. Van oneigenlijke doorbraakaansprakelijkheid is sprake als de bestuurder verantwoordelijk kan worden gehouden op grond van een onrechtmatige daad voor het niet nakomen van de verplichtingen van de rechtspersoon.
106. De oprichters van een rechtspersoon worden op grond van artikel 2:203 BW aansprakelijk gesteld indien zij bij de oprichting van de rechtspersoon schulden zijn aangegaan waarvan zij wisten of redelijkerwijs konden weten dat de rechtspersoon deze schulden niet kon nakomen. Wanneer de rechtspersoon binnen een jaar na oprichting faillieert, geldt een omgekeerde bewijslast: de oprichter zal dan moeten aantonen dat het aangaan van schulden tijdens de oprichting niet tot het faillissement van de rechtspersoon heeft geleid. De oprichters zijn in deze situatie veelal gelijk aan de bestuurders of de aandeelhouders, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn.
107. De belastingdienst kan bestuurders in hun privévermogen aansprakelijk stellen indien de rechtspersoon bepaalde belastingen niet aan de belastingdienst afdraagt en niet tijdig melding is gemaakt van deze betalingsonmacht (artikel 36 lid 1 Invorderingswet 1990).

Gesloten vragen

1. Ja, dat is hij verplicht.
Eenieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent is verplicht een administratie te voeren en deze te bewaren, waaruit te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend (artikel 3:15i BW). Voor rechtspersonen is deze administratieplicht vastgelegd in artikel 2:10 BW en titel 9 van boek 2 BW (Art. 2:394 lid 6 BW), echter de fysiotherapeut maakt in deze casus géén gebruik van een rechtspersoon.
2. De administratie heeft ten doel de rechten en verplichtingen van een bedrijf vast te leggen.
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. Niet voor studenten beschikbaar.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. De wettelijke verplichting conform artikel 3:1 5i lid 2 BW.
11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Niet voor studenten beschikbaar.
13. Niet voor studenten beschikbaar.
14. De jaarrekening vloeit voort uit de gevoerde administratie.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. Het Burgerlijk Wetboek.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. IAS-verordeningen.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Niet voor studenten beschikbaar.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. Zie artikel 2: 210 lid 1 BW: de jaarrekening vaststellen.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Niet voor studenten beschikbaar.
27. Niet voor studenten beschikbaar.
28. Niet voor studenten beschikbaar.
29. Binnen 4 maanden na afloop van 2017
30. Zes maanden.
31. Niet voor studenten beschikbaar.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Niet voor studenten beschikbaar.
34. Het bestuur stelt de jaarrekening op en de Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast; de Raad van Commissarissen dient de door het bestuur opgestelde jaarrekening uitsluitend te ondertekenen.
35. Niet voor studenten beschikbaar.
36. Niet voor studenten beschikbaar.
37. Niet voor studenten beschikbaar.
38. Het bestuur stelt de jaarrekening op en de Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast; de raad van commissarissen dient de door het bestuur opgestelde jaarrekening uitsluitend te ondertekenen.
39. Niet voor studenten beschikbaar.
40. Niet voor studenten beschikbaar.

41. Niet voor studenten beschikbaar.
42. Niet voor studenten beschikbaar.
43. Nee, de algemene vergadering behoort de overige gegevens niet vast te stellen, maar slechts ter kennis te nemen.
44. Niet voor studenten beschikbaar.
45. Niet voor studenten beschikbaar.
46. Niet voor studenten beschikbaar.
47. Niet voor studenten beschikbaar.
48. Niet voor studenten beschikbaar.
49. De vennootschap moet de jaarrekening binnen 12 maanden na einde boekjaar deponeren met vermelding dat deze niet door de algemene vergadering is vastgesteld en de reden van het ontbreken van de accountantsverklaring.
50. Ja, mits Boxer B.V. dit uitlegt in de toelichting bij de balans.
51. Een balans
52. Binnen 6 maanden na afloop boekjaar aan de AFM te zijn toegezonden.
53. Niet voor studenten beschikbaar.
54. Niet voor studenten beschikbaar.
55. Nee, deze balans hoeft niet openbaar gemaakt te worden.
56. Niet voor studenten beschikbaar.
57. Niet voor studenten beschikbaar.
58. 23 mei 2015.
59. Niet voor studenten beschikbaar.
60. Binnen acht dagen na vaststelling.
61. Binnen acht dagen na de vaststelling van de jaarrekening is de rechtspersoon verplicht tot openbaarmaking van de jaarrekening (artikel 2:394 leden 1 en 4 BW) Het juiste antwoord is: acht dagen.
62. Niet voor studenten beschikbaar.
63. Aan artikel 2:362 lid 1 BW waarin het inzichtvereiste naar voren komt.
64. De accountant kan de jaarrekening niet vaststellen.
65. Niet voor studenten beschikbaar.
66. Niet voor studenten beschikbaar.
67. Niet voor studenten beschikbaar.
68. Niet voor studenten beschikbaar.
69. Niet voor studenten beschikbaar.
70. Niet voor studenten beschikbaar.
71. Niet voor studenten beschikbaar.
72. Niet voor studenten beschikbaar.
73. Niet voor studenten beschikbaar.
74. Geen informatie weglaat of onjuist weergeeft waardoor de economische beslissingen zouden kunnen worden beïnvloed die de gebruikers op basis van de jaarrekening nemen.
75. Niet voor studenten beschikbaar.
76. Niet voor studenten beschikbaar.
77. Niet voor studenten beschikbaar.
78. Niet voor studenten beschikbaar..
79. Het juiste antwoord is: 'Een zodanige afwijking in de jaarrekening dat het inzicht in de jaarrekening wordt beïnvloed.' De materiële vaste activa is een post in de balans. Het ondernemingsrisico is geen grootheid die tot uitdrukking komt in posten op de balans of winst-en-verliesrekening.
80. Niet voor studenten beschikbaar.
81. Niet voor studenten beschikbaar.

82. Stelselmatigheid.
83. De relevantie van de informatie.
84. Niet voor studenten beschikbaar.
85. Getrouw betekent dat de gegevens in de balans juist, volledig en tijdig zijn verantwoord.
‘De gegevens in de balans moeten op dezelfde grondslagen als in de voorgaande boekjaren zijn verantwoord’ ziet op het begrip ‘stelselmatig’. Dat de informatie in de balans relevant, begrijpelijk en vergelijkbaar moet zijn, ziet op het begrip ‘duidelijkheid’. Dus: de gegevens in de balans moeten juist, volledig en tijdig zijn verantwoord.
86. Niet voor studenten beschikbaar.
87. Niet voor studenten beschikbaar.
88. Niet voor studenten beschikbaar.
89. Niet voor studenten beschikbaar.
90. Niet voor studenten beschikbaar.
91. Niet voor studenten beschikbaar.
92. Niet voor studenten beschikbaar.
93. Niet voor studenten beschikbaar.
94. Zie artikel 2:392 lid 1 sub d BW. De overige gegevens.
95. Alleen een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst is verplicht.
96. Niet voor studenten beschikbaar.
97. Niet voor studenten beschikbaar.
98. Niet voor studenten beschikbaar.
99. Niet voor studenten beschikbaar.
100. Niet voor studenten beschikbaar.
101. Het bestuursverslag bestaat uit een analyse van de toestand van de besloten vennootschap op balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten in het boekjaar.
102. Niet voor studenten beschikbaar
103. Niet voor studenten beschikbaar.
104. Het juiste antwoord is: Het bestuursverslag is altijd een afzonderlijk verslag.
105. Niet voor studenten beschikbaar.
106. Artikel 2:391 BW: ‘Het bestuursverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten.’ Het bestuursverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening (artikel 2:391 lid 4 BW).
Het juiste antwoord is: Het bestuursverslag bestaat uit een weergave van de toestand van de bv op balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten in het boekjaar. In het bestuursverslag is wel het beleid omtrent de bezoldiging opgenomen, maar niet de bezoldiging zelf.
107. Niet voor studenten beschikbaar.
108. Niet voor studenten beschikbaar.
109. De accountantsverklaring of de reden waarom deze ontbreekt
110. Een opgaaf van de landen waar een filiaal is gevestigd.
111. Alleen een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst is verplicht.
112. De Overige Gegevens zijn niet compleet als de accountantsverklaring of een mededeling waarom de accountantsverklaring afwezig is ontbreekt.
113. De overige gegevens in de jaarrekening bevatten de namen van personen die een bijzondere statutair zeggenschap hebben.
114. Niet voor studenten beschikbaar.
115. Ja, het bestuur is dat verplicht.
116. Niet voor studenten beschikbaar.

117. Niet voor studenten beschikbaar.
118. Niet voor studenten beschikbaar.
119. Niet voor studenten beschikbaar.
120. Niet voor studenten beschikbaar.
121. Niet voor studenten beschikbaar.
122. Niet voor studenten beschikbaar.
123. Niet voor studenten beschikbaar.
124. Niet voor studenten beschikbaar.
125. Niet voor studenten beschikbaar.
126. Een oordeel over het gevoerde beleid.
127. Nee, want dit is geen wettige grond waarom de verklaring kan ontbreken. Zie artikel 2:392 lid 1 onder a jo. artikel 2:393 lid 7 BW.
128. Conform artikel 392 lid 2 sub g BW jo. artikel 393 lid 6 BW dient de accountant ten minste een verklaring met beperking of onthouding af te geven.
129. Een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.
130. Deze accountant richt zijn verklaring aan het bestuur en aan de raad van commissarissen.
131. Niet voor studenten beschikbaar.
132. Niet voor studenten beschikbaar.
133. Niet voor studenten beschikbaar.
134. Opbrengsten en de daarmee samenhangende kosten altijd in hetzelfde boekjaar boeken.
135. Hierin doet de controlerend accountant verslag aan het bestuur van zijn bevindingen tijdens de controle van de jaarrekening.
136. Nee, want de accountant heeft slechts tot taak te onderzoeken en daar verslag van te doen.
137. Niet voor studenten beschikbaar.
138. Niet voor studenten beschikbaar.
139. Niet voor studenten beschikbaar.
140. De accountant controleert of het bestuursverslag materiële onjuistheden bevat.
141. Niet voor studenten beschikbaar.
142. Niet mag vaststellen.
143. Niet voor studenten beschikbaar.
144. Indien de accountant nog geen verklaring aangaande zijn onderzoek van de jaarrekening heeft afgegeven, mag de Algemene Vergadering deze jaarrekening niet vaststellen, tenzij in de overige gegevens van de besloten vennootschap de wettelijk grond is vermeld waarom deze verklaring ontbreekt.
145. Niet voor studenten beschikbaar.
146. Niet voor studenten beschikbaar.
147. Binnen een termijn van drie jaar na de constatering.
148. Zes jaar.
149. Niet voor studenten beschikbaar.
150. Niet voor studenten beschikbaar.
151. Niet voor studenten beschikbaar.
152. Niet voor studenten beschikbaar.
153. Niet voor studenten beschikbaar.
154. Niet voor studenten beschikbaar.
155. Niet voor studenten beschikbaar.
156. Niet voor studenten beschikbaar.
157. Niet voor studenten beschikbaar.
158. Niet voor studenten beschikbaar.
159. Niet voor studenten beschikbaar.
160. Niet voor studenten beschikbaar.

161. Niet voor studenten beschikbaar.
162. Niet voor studenten beschikbaar.
163. Niet voor studenten beschikbaar.
164. Regime voor kleine rechtspersonen
165. Ja
166. Nee, in geen enkel geval.
167. Micro
168. Middelgroot
169. De omvangscriteria moeten door de BV geconsolideerd met haar groepsmaatschappijen worden toegepast, uitgezonderd de situatie waar artikel 2:408 BW is toegepast.
170. Een toelichting.
171. Een 'middelgrote' rechtspersoon.
172. Niet voor studenten beschikbaar.
173. Niet voor studenten beschikbaar.
174. Niet voor studenten beschikbaar.
175. Middelgroot, want Ledholding BV en Ledlamp BV hebben geconsolideerd gedurende twee achtereenvolgende jaren, 52 werknemers, activa (waartoe gerekend de participatie in Ledlamp, dus niet dubbeltellen) van € 16 miljoen en omzet van € 34 miljoen. Artikel 2:396 lid 1 BW en 2:397 lid 1 BW Dus: middelgroot.
176. Niet voor studenten beschikbaar.
177. Vrijstelling van een verplichte accountantscontrole als bedoeld in artikel 2:393 BW.
178. De waarde van de activa volgens de balans met toelichting, de netto-omzet en het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar.
179. Niet voor studenten beschikbaar.
180. Een verkorte balans met toelichting.
181. Een vereenvoudigde winst- en verliesrekening
182. In de 'Overige gegevens' laten opnemen dat de deskundigenverklaring (accountantsverklaring) ontbreekt.
183. Die van de waarderingsvoorschriften die volgen uit artikel 2:384 BW en verder.
184. Hij mag de jaarrekening op fiscale grondslagen opstellen.
185. Omdat het een middelgrote vennootschap betreft, is de vennootschap op grond van artikel 2:397 lid 3 e.v. BW vrijgesteld van een aantal eisen waar de jaarrekening voor een grote vennootschap wel aan moet voldoen. De vrijstelling om de netto-omzet uit te splitsen is vermeld in artikel 2:397 lid 3 BW: in de winst-en-verliesrekening wordt in een verhoudingscijfer gemeld in welke mate de netto-omzet ten opzichte van het vorige jaar is gedaald of gestegen. De lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap toekomt, wordt niet in de jaarrekening, maar in de overige gegevens opgenomen (artikel 2:392 lid 1 onderdeel d BW). De honoraria in verband met het onderzoek naar de jaarrekening moeten normaliter in de toelichting en dus in de jaarrekening worden opgenomen (artikel 2: 282a BW), maar niet bij een middelgrote bv (artikel 2:397 lid 4 BW). Het juiste antwoord is: In hoeverre de netto-omzet is gedaald of gestegen ten opzichte van het vorige jaar. Het beleid over de bezoldiging van de bestuurders staat in het bestuursverslag.
186. De openbaarmaking.
187. De openbaarmaking.
188. De waarde activa < 6 miljoen, medewerkers < 50 (artikel 396 lid 1 BW en 2:397 lid 1 BW), Bergsma BV mag in de categorie klein geplaatst worden. Het juiste antwoord is: klein.
189. Niet voor studenten beschikbaar.

190. Het accountantskantoor moet een bepaalde vergunning hebben om de jaarrekening bij een OOB te mogen controleren. OOB's zijn organisaties die een zodanige omvang of functie hebben dat ze van groot maatschappelijk belang zijn. Beursgenoteerde bedrijven, banken en verzekeraars (artikel 2:398 lid 7 BW) zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen als OOB: woningcorporaties niet. Alleen accountantskantoren met een specifieke vergunning mogen wettelijke jaarrekeningcontroles uitvoeren bij OOB's welke een verplichte kantoorroulatie moeten toepassen en welke geen andere dienstverlening bij de door hen gecontroleerde OOB's mogen toepassen.
191. Niet voor studenten beschikbaar.
192. Het Besluit ex artikel 10 Overnamerichtlijn
193. Niet voor studenten beschikbaar.
194. Een organisatie waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een EU-gereguleerde markt die statutair in Nederland is gevestigd en is opgericht volgens Nederlands recht.
195. Niet voor studenten beschikbaar.
196. Niet voor studenten beschikbaar.
197. Een gemeente.
198. Niet voor studenten beschikbaar.
199. Niet voor studenten beschikbaar.
200. De verklaring van het bestuur aangaande naleving van de corporate governance.
201. Niet voor studenten beschikbaar.
202. Niet voor studenten beschikbaar.
203. Niet voor studenten beschikbaar.
204. Niet voor studenten beschikbaar.
205. Ja, als het verzoek zo wordt ingekleed dat dit voldoet aan art. 2:447 lid 2 BW.
206. Niet voor studenten beschikbaar.
207. Niet voor studenten beschikbaar.
208. Niet voor studenten beschikbaar.
209. Niet voor studenten beschikbaar.
210. Niet voor studenten beschikbaar.
211. Niet voor studenten beschikbaar.
212. Niet voor studenten beschikbaar.
213. Niet voor studenten beschikbaar.
214. een verzoekschrift.
215. Niet voor studenten beschikbaar.
216. Dat de rechtspersoon een geldboete moet betalen. De Ondernemingskamer kan aanwijzingen voor de toekomst geven (art. 2:451 lid 3). Dat de rechtspersoon zijn jaarrekening moet aanpassen staat in lid 1 van het artikel. Boetes kunnen niet worden opgelegd.
217. Niet voor studenten beschikbaar.
218. Alle belanghebbenden bij de NV, dus ook deze minderheidsaandeelhouders.
219. Ja, cassatie.
220. Niet voor studenten beschikbaar.
221. Niet voor studenten beschikbaar.
222. Uitsluitend de bestuurders en de commissarissen.

- 223. Niet voor studenten beschikbaar.
- 224. Niet voor studenten beschikbaar.
- 225. Niet voor studenten beschikbaar.
- 226. Niet voor studenten beschikbaar.
- 227. Niet voor studenten beschikbaar.
- 228. Niet voor studenten beschikbaar.
- 229. De ondertekening impliceert reeds decharge.

Open vragen

2.1.

- Deponering van de vrijstelling door de Minister.
- Toepassen van artikel 2:403 BW.

2.2.

De ministeriële vrijstelling.

2.3. **Niet voor studenten beschikbaar.**

2.4.

- Het bestuur maakt de jaarrekening op. De Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast (artikel 2: 101 lid 1 BW).
- De jaarrekening moet binnen 5 maanden na afloop van het boekjaar worden opgemaakt, behoudens verlenging met 5 maanden. De jaarrekening is dus te laat vastgesteld (artikel 2:101 lid 1 BW). Publicatie moet binnen 2 maanden na afloop van de voor het opmaken voorgeschreven termijn geschieden. Dus uiterlijk 31 december 2016 (artikel 2:394 lid 2 BW).
- De onderneming kwalificeert als klein (artikel 2:396 BW jo. 2:398 BW), omdat aan twee van de drie eisen is voldaan en het haar eerste boekjaar is. Een kleine onderneming kan volstaan met publicatie van een gecompriëerde balans met toelichting.
- Ja, artikel 2:362 lid 8 BW geeft deze mogelijkheid.
- De werkzaamheden van de accountant hebben zich beperkt tot het uit de administratie opstellen (samenstellen) van de jaarrekening. Geen controlewerkzaamheden worden verricht. Het voegt dus geen zekerheid toe.

2.5. **Niet voor studenten beschikbaar.**

2.6 **Niet voor studenten beschikbaar**

2.7.

- voldaan (artikel 2:396 lid 1 BW): 1. (Maximum aan) Balanstotaal, 2. (Maximum aan) Netto-omzet en 3. (Maximum aan) Gemiddeld aantal personeelsleden.
- Het bestuur voegt de volgende gegevens toe aan de jaarrekening en het bestuursverslag:
  - de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt;
  - een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst;
  - een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt;
  - een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 2:391 lid 5 BW;
  - een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of slechts een beperkt recht geeft tot deling in de winst of reserves van de vennootschap, met vermelding van de bevoegdheden die zij geven;
  - opgave van het bestaan van nevenvestigingen en van de landen waar nevenvestigingen zijn, alsmede van hun handelsnaam indien deze afwijkt van die van de rechtspersoon.

- c. De termijn voor het opmaken van de jaarrekening is 5 maanden en kan met instemming van de Algemene Vergadering in bijzondere omstandigheden met 5 maanden worden verlengd. (artikel 2:210 BW).

2.8. Niet voor studenten beschikbaar.

2.9.

- a. Deze handelwijze is in strijd met het beginsel van stelselmatigheid en volgens titel 9 BW, te weten artikel 2:362 lid 2 en 3 BW niet geoorloofd: ‘Zonder gegronde redenen mag niet worden afgeweken van eenmaal gekozen waarderingsgrondslagen.’ Ook artikel 2:386 lid BW is een correct antwoord. Dit is de uitwerking van artikel 362 BW, toegespitst op de afschrijvingsmethodiek.
- b.
  - a. de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt;
  - b. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst;
  - c. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt;
  - d. een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 391 lid 5 BW;
  - e. een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of slechts een beperkt recht geeft tot deling in de winst of reserves van de vennootschap, met vermelding van de bevoegdheden die zij geven;
  - f. opgave van het bestaan van nevenvestigingen en van de landen waar nevenvestigingen zijn, alsmede van hun handelsnaam indien deze afwijkt van die van de rechtspersoon.

2.10. Niet voor studenten beschikbaar.

2.11.

- a. Artikel 2:204a lid 1 BW schrijft voor dat de waarderingsmethoden moeten voldoen aan normen die in het maatschappelijk verkeer aanvaardbaar worden beschouwd.
- b. In aanmerking komen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de actuele waarde (artikel 2:384 lid 1 BW).
- c. BV A kan gebruikmaken van de vrijstellingen met betrekking tot het openbaar maken van stukken die gelden voor ‘middelgrote’ rechtspersonen, artikel 2:397 BW. BV A voldoet in 2016 immers nog niet op twee opeenvolgende balansdata aan het regime voor ‘grote’ rechtspersonen. (Er hoeft dus slechts een vereenvoudigde jaarrekening openbaar te worden gemaakt.)
- d. Binnen 8 dagen na vaststelling; artikel 2: 394 lid 1 BW.
- e. Voor alle bv’s moet een jaarrekening worden opgemaakt, artikel 2:210 BW. Alle bv’s moeten de jaarrekening inrichten overeenkomstig titel 9 Boek 2 BW, artikel 2:360 lid 1 BW. De eventuele vrijstelling van artikel 2:403 BW is niet van toepassing.

2.12. Niet voor studenten beschikbaar.

2.13.

1. Accrual-beginsel (verdient voorkeur) en Voorzichtigheidsbeginsel (minder goed).
2. Matchingbeginsel.
3. Realisatiebeginsel.
4. Continuïteitsbeginsel.

2.14. Niet voor studenten beschikbaar.

2.15.

In de relevante wetsartikelen worden drie zaken genoemd bij stelselwijziging:

1. Reden: de gegronde reden voor de stelselwijziging moet in de toelichting worden vermeld.
2. Betekenis: er moet inzicht worden gegeven in betekenis (effect op) voor vermogen en resultaat.
3. Aangepaste cijfers: gegeven moeten worden de aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorgaande boekjaar. BV Automotiv heeft met de genoemde balansopstelling gehandeld in strijd met artikel 384 lid 6. Er is weliswaar op gegronde redenen afgeweken van de waarderingsgrondslagen voor de balansopstelling tot 01 -01-16, maar de cijfers van 2015 dienden eerste te worden omgerekend naar hun actuele waarde om ze te kunnen vergelijken. Tevens had Automotiv moeten vermelden wat het effect is van deze stelselwijziging op het resultaat, hetgeen niet gebeurd is volgens de gegevens in de opgave.

2.16. Niet voor studenten beschikbaar.

2.17.

- a. De accountantsverklaring, de statutaire regeling omtrent de winstbestemming, een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 391 lid 5 BW.
- b. Door deponering bij het handelsregister gehouden door de Kamers van Koophandel.
- c. Het niet tijdig deponeren van de jaarstukken wordt aangemerkt als een economisch delict door de Wet op de economische delicten. Indien er sprake is van een faillissement, wordt onbehoorlijke taakvervulling vermoed. Bestuurders kunnen voor deze nalatigheid hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld.

2.18. Niet voor studenten beschikbaar.

2.19.

Nee. De overige gegevens ontbreken, alsmede de vennootschappelijke jaarrekening van onderneming M. De geconsolideerde jaarrekening is formeel een toelichting bij de jaarrekening van onderneming M.

2.20. Niet voor studenten beschikbaar.

2.21. Niet voor studenten beschikbaar.

2.22. Niet voor studenten beschikbaar.

2.23.

- a. Op grond van de waarde van de activa en het gemiddeld aantal werknemers over 2016 zal de onderneming als ‘middelgroot’ worden geclassificeerd.
Het feit dat de netto-omzet onder de categorie ‘Groot’ valt, doet hier niets aan af, aangezien twee van de drie kenmerken voldoende zijn voor classificatie.
- b. De vennootschap heeft verkeerd gehandeld door de jaarcijfers over 2015 als vergelijkingsmateriaal te plaatsen in verkorte versie van de balans en winst-en-verliesrekening over 2016. Zij zou de jaarcijfers over 2015 van de posten die in de balans en winst-en-verliesrekening 2015 verschijnen eerst moeten omrekenen volgens de nieuwe waarderingsgrondslagen, zodat ze op dezelfde grondslag luiden als de jaarcijfers 2016, of moeten aangeven hoe de jaarcijfers eruit zouden zien onder toepassing van de oude waarderingsgrondslag. Van toepassing is hier artikel 384 lid 6 van titel 9 Boek 2 BW: ‘Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor vermogen en resultaat aan de hand van aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorafgaande boekjaar.’

2.24. Niet voor studenten beschikbaar.

2.25.

Ik mis de jaarrekening van de vennootschap (‘vennootschappelijke jaarrekening’ of ‘de enkelvoudige jaarrekening’) en het (groeps)bestuursverslag.

2.26. Niet voor studenten beschikbaar.

2.27.

- a. De opgemaakte stukken zijn niet voldoende. Hieraan dienen te worden toegevoegd de toelichting op de balans en op de winst-en-verliesrekening, het bestuursverslag (het directieverslag) en de ‘overige gegevens’.
- b. Het gaat hier dus om een middelgrote bv, die bij de deponering van de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens alleen enige beperkingen in aanmerking mag nemen bij de balans, de winst-en-verliesrekening en de overige gegevens. Publicatie vindt plaats door deponering bij het handelsregister van de KvK waar de onderneming is geregistreerd.
- c. De posten deelnemingen (bij 100%) en aandeel derden (bij < 100%) zijn belangrijke verschillen tussen de enkelvoudige en geconsolideerde balans.
- d. Door middel van geconsolideerde stukken wordt een beter inzicht gekregen in het kapitaalgebruik en de exploitatie van de economische eenheid als geheel.

2.28. Niet voor studenten beschikbaar.

2.29. Niet voor studenten beschikbaar.

Hoofdstuk 3

Actiefkant balans

Theorievragen

1. Immateriële activa zijn niet-fysieke activa die op zich wel identificeerbaar zijn. De wet geeft in artikel 2:365 lid 1 BW een (niet-limitatieve) opsomming.
2. Ja, artikel 2:365 lid 1 onder c BW.
3. In het j aarrekeningenrecht wordt van goodwill gesproken voor zover bij verwerving van een deelneming de betaalde prijs hoger is dan de intrinsieke waarde van de deelneming, artikel 2:389 lid 7 BW. De intrinsieke waarde is de waarde van de bezittingen minus de schulden en voorzieningen bij overdracht gewaardeerd tegen actuele waarden en gebaseerd op de waarderingsgrondslagen van de verkrijgende onderneming (= nettovermogenswaarde).
4. Goodwill mag slechts worden geactiveerd voor zover hij van derden is gekocht.
5. Het matching- en het voorzichtigheidsprincipe.
6. Deze post geeft onder andere deelnemingen in andere rechtspersonen en vorderingen op deelnemingen aan.
7. In geval van een financial lease is er een niet-tussentijds opzegbaar contract voor de gehele economische levensduur en komen de onderhoudskosten voor rekening van de gebruiker. Bij operational lease is er sprake van een op korte termijn opzegbaar contract, terwijl de onderhoudskosten voor rekening van de leasemaatschappij komen.
8. Materieel vast actief en schuld aan leasemaatschappij.
9. Bij onderhanden werk is in de regel sprake van werk op bestelling. Er is een overeenkomst waarbij de ondernemer op zich neemt voor een bepaalde prijs voor de opdrachtgever een bepaald werk tot stand te brengen.
10. Zolang het werk nog niet opgeleverd of declarabel is, moet activering plaatsvinden.
11. Hieronder worden onder andere de aandelen en obligaties opgenomen die worden gehouden ter belegging van overtollige middelen.
12. Bij deelnemingen is er sprake van een duurzame verbondenheid, ten dienste van de eigen werkzaamheid. De deelnemingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa.
13. Uitgaven die geheel of gedeeltelijk ten goede komen aan een volgend boekjaar en nog te ontvangen bedragen wegens baten en lasten ten gunste van voorgaande perioden.

Waardering:

14. Verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de actuele waarde.
15. In het maatschappelijk verkeer zijn meestal meerdere waarderingsmethoden mogelijk afhankelijk van de doelstelling. De wetgever heeft deze traditie gevolgd.
16. Bij liquidatie op termijn, dat wil zeggen als de vaste activa te zijner tijd niet vervangen zullen worden vanwege een duurzaam verliesgevende situatie.
17. Een *impairment* is een (incidentele) afboeking. De achtergrond is dat de economische waarde van de activa lager is dan de boekwaarde en de boekwaarde dus niet meer kan worden terugverdiend.
18. FIFO.

Gesloten vragen

1. Het prototype mag geactiveerd worden onder de immateriële vaste activa. Het balanstotaal van de onderneming neemt toe. Tegelijkertijd neemt het resultaat toe met € 40.000.
2. Het is waarschijnlijk dat toekomstige economische voordelen aan de rechtspersoon zullen toevloeien en de waarde of de kostprijs kan op betrouwbare wijze worden vastgesteld.
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Het matchingbeginsel.
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. De besloten vennootschap mag deze kosten activeren op de balans onder de post 'immateriële vaste activa'.
8. Het doen van uitgaven voor onderzoek naar de mogelijkheid van het op de markt brengen van een nieuw product.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Niet voor studenten beschikbaar.
11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Rente eigen vermogen
13. Niet voor studenten beschikbaar.
14. Als er beschikkingsmacht over het gebouw bestaat, de waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld en de economische voordelen haar toekomen.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. I en II zijn juist
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. De waardedaling van vaste activa.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Uitsluitend afschrijvingskosten plus € 4.000.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Alleen onderneming B.
23. Niet voor studenten beschikbaar.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Niet voor studenten beschikbaar.
27. Niet voor studenten beschikbaar.
28. Niet voor studenten beschikbaar.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. Niet voor studenten beschikbaar.
31. Niet voor studenten beschikbaar.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Niet voor studenten beschikbaar.
34. € 147.000 (70% van € 210.000)
35. € 595.000
36. Niet voor studenten beschikbaar.
37. Niet voor studenten beschikbaar.
38. Niet voor studenten beschikbaar.
39. Niet voor studenten beschikbaar.
40. Ja, een bedrag van € 100.000. Tudor B.V. heeft 80% van de aandelen in Dynasty B.V. verkregen. De waarde van dit belang is € 400.000 ($0,8 \times 500.000$ ($1.500.000 - 1.000.000$)). De goodwill is het (positieve) verschil tussen de koopsom en de waarde van het verkregen belang en bedraagt € 100.000 ($500.000 - 400.000$).
41. € 90.000

42. Deze onderneming heeft haar activa op basis van historische kosten gewaardeerd. Om tot de actuele waarde te komen moeten de stille reserves er dus bij worden opgeteld, waardoor de intrinsieke waarde van het eigen vermogen = € 500.000 + € 150.000 = € 650.000. Goodwill is het verschil tussen de betaalde koopprijs en de intrinsieke waarde, derhalve € 850.000 -/ - € 650.000 = € 200.000. Het juiste antwoord is: € 200.000.
43. Niet voor studenten beschikbaar.
44. Niet voor studenten beschikbaar.
45. Niet voor studenten beschikbaar.
46. Het staat de rechtspersoon wettelijk vrij een van beide methoden als stelsel te kiezen.
47. Niet voor studenten beschikbaar.
48. Niet voor studenten beschikbaar.
49. Niet voor studenten beschikbaar.
50. Niet voor studenten beschikbaar.
51. Niet voor studenten beschikbaar.
52. Gewoon opnemen onder handelsvorderingen, zo nodig onder aftrek van een voorziening.
53. Niet voor studenten beschikbaar.
54. Niet voor studenten beschikbaar.
55. Niet voor studenten beschikbaar.
56. Niet voor studenten beschikbaar.
57. Overlopende activa hebben betrekking op vooruitbetaalde bedragen.
Overlopende activa zijn minder liquide dan liquide middelen en komen daarom hoger op de balans te staan.
De overlopende activa hebben invloed op de liquiditeit van een onderneming en niet op de solvabiliteit.
Het juiste antwoord is: hebben betrekking op vooruitbetaalde bedragen.
58. De kosten zijn voor de helft in 2014 en voor de andere helft kosten 2015. Het toerekeningsbeginsel vloeit voort uit artikel 2:362 lid 5 BW en houdt in dat baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze baten en lasten tot inkomsten respectievelijk uitgaven hebben geleid.
Het juiste antwoord is: Voor de helft van het bedrag als kostenpost in 2014 en voor de andere helft in 2015.
59. Niet voor studenten beschikbaar.
60. Alle antwoorden
61. Niet voor studenten beschikbaar.
62. Niet voor studenten beschikbaar.
63. Niet voor studenten beschikbaar.
64. Stelling I is juist.
65. Niet voor studenten beschikbaar.
66. Niet voor studenten beschikbaar.
67. Niet voor studenten beschikbaar.
68. Stelling I en II zijn juist.
69. Kunnen er bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de inhoud, de grenzen en de wijze van toepassing van waardering tegen actuele waarden.

Open vragen

3.1.1. Niet voor studenten beschikbaar.

3.1.2. Niet voor studenten beschikbaar.

3.1.3.

- a. Gebouwen plus 50.000, Herwaarderingsreserve plus 50.000
- b. Gebouwen min 350.000, dus naar nihil, Bank plus 375.000, Herwaarderingsreserve min 250.000, dus naar nihil, Onverdeelde winst plus 275.000

3.1.4.

- a. Debetzijde: Gebouwen 750.000 in plaats van 400.000, Creditzijde: Introductie Herwaarderingsreserve ad 350.000
- b. Debetzijde: Deelneming BV X nihil, Creditzijde: Introductie voorziening 125.000
Creditzijde: Winstreserves min 200.000 i.v.m. waardering deelneming op nihil en min 125.000 in verband met introductie voorziening, dus totaal 15.000

3.1.5. Niet voor studenten beschikbaar.

3.1.6.

- a. Artikel 2:361 lid 1 BW: balans, winst-en-verliesrekening en toelichting.
- b. Artikel 2:384 lid 5 BW: de toelichting.
- c. Artikel 2:388 lid 2 BW (eerste zin): aanschaffingskosten grond- en hulpstoffen en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (directe kosten).
- d. Artikel 2:386 BW. De wet geeft niet aan op welke wijze er moet worden afgeschreven. Wel moeten afschrijvingen onafhankelijk van het resultaat geschieden.
- e. Artikel 2:384 lid 6 BW: stelselwijziging is mogelijk mits er een gegronde reden bestaat (bijvoorbeeld wanneer de actuele waarde een beter inzicht geeft dan de aanschafwaarde); de reden moet uiteen worden gezet in de toelichting; er moet inzicht geven worden in de betekenis voor vermogen en resultaat aan de hand van aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorgaande boekjaar.
- f. De actuele inkooprij en de bijkomende kosten van een actief, verminderd met afschrijvingen; of de actuele aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend, verminderd met afschrijvingen. In deze kosten kunnen worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. Artikel 2, Besluit actuele waarde.

3.1.7. Niet voor studenten beschikbaar.

3.1.8. Niet voor studenten beschikbaar.

3.1.9. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.1.

- Overige schulden omhoog en Onverdeelde winst omlaag of
- Overige schulden omhoog en Immateriële vaste activa omhoog EN
- Wettelijke reserves omhoog en Overige reserves omlaag.

3.2.2. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.3. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.4. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.5.

- a. Vaste Immateriële Activa omhoog met € 2 miljoen, Liquide middelen omlaag met € 2 miljoen. Indien eerst ten laste van resultaat geboekt, dan IVA omhoog en Onverdeelde winst omhoog.
- b. Wettelijke reserves met € 2 miljoen omhoog, overige reserves met € 2 miljoen omlaag.
- c. Door het afboeken van de € 2 miljoen zal het Resultaat vóór belasting over 2012 € 2 miljoen lager uitvallen.

3.2.6.

- a. Op basis van het matchingbeginsel, d.w.z. uitgaven als kosten verantwoord in dezelfde (toekomstige) periode als die waarin de opbrengsten worden gepresenteerd.
- b. Indien Immateriële vaste activa geactiveerd worden, dient over de geactiveerde waarde in 5 jaar te worden afgeschreven (artikel 2:386 lid 3 BW) en dient er een Wettelijke reserve te worden aangehouden tot het bedrag van de activering (artikel 2:365 lid 2 BW). Alleen de werkelijk gemaakte kosten mogen worden geactiveerd (artikel 2:385 lid 4 BW). Kosten moeten naar verwachting kunnen worden terugverdiend. Kosten moeten worden toegelicht.
- c. Als onzekerheid bestaat of gedane uitgaven terugverdiend kunnen worden, dan moeten de uitgaven ten laste van het resultaat worden gebracht (op basis van het voorzichtigheidsbeginsel).

3.2.7. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.8. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.9.

- a. Balansverkorting = met minder vastgelegd vermogen wordt hetzelfde resultaat bereikt
- b. Kenmerken **operational** lease:
  - opzegbaar huurcontract
  - kosten onderhoud, verzekering meestal voor de leasemaatschappijKenmerken **financial** lease:
  - onopzegbaar huurcontract
  - kosten onderhoud, verzekering meestal voor de gebruiker (de lessee)
- c. Machines (Balans debet) + € 270.000
Leaseverplichtingen (Balans credit) + € 270.000

d.

Jaar	Schuldrest begin jaar	Betaalde rente	Betaalde aflossing	Schuldrest eind jaar
2013	€ 270.000	€ 32.400	€ 80.014	€ 189.986
2014	€ 189.986	€ 22.798	€ 89.616	€ 100.370
2015	€ 100.370	€ 12.044	€ 100.370	€ 0

- e. *Afschrijvingskosten (maandelijks)*
Afschrijvingskosten (W&V) (€ 90.000/12) + € 7.500
Saldo winst (W&V) - € 7.500

<i>Interestkosten (maandelijks)</i>	
Interestkosten (W&V) ($0,12 * € 270.000/12$)	+ € 2.700
Saldo winst (W&V)	- € 2.700

f. <i>Afschrijvingskosten (maandelijks)</i>	
Saldo winst (Balans credit) ($€ 90.000/12$)	- € 7.500
Machines (Balans debet)	- € 7.500

<i>Interestkosten (maandelijks)</i>	
Nog te betalen interest (Balans credit)	+ € 2.700
Saldo winst (Balans credit)	- € 2.700

g. Nog te betalen interest (Balans credit) ($= 0,12 * € 270.000$)	- € 32.400
Leaseverplichtingen (Balans credit) ($€ 112.414 - € 32.400$)	- € 80.014
Bank (Balans debet)	- € 112.414

3.2.10.

- Shape Color moet activeren, omdat het een financial lease betreft waarbij het economisch risico bij ShapeColor ligt.
- Printer Debet -/- 100.000, Bank Debet -/- 120.630 = -/- 220.630
Onverdeelde winst Credit -/- 130.000, Leaseverplichting Credit -/- 90.630 = -/- 220.630

3.2.11. Niet voor studenten beschikbaar.

3.2.12.

a. $€ 5.000/€ 50.000 * 100\% = 10\%$.

b. Balans (4p)

Bank (Balans debet)	- € 13.390
Te betalen rentekosten leaseauto's (Balans credit)	- € 4.181
Te betalen administratiekosten leaseauto's (Balans credit)	- € 200
(Te betalen) leaseverplichtingen (Balans credit)	- € 9.009

Winst-en-verliesrekening (2p)

Niets

c.

Post	Winst-en-verliesrekening over 2018	Balans debet op 31 december 2018	Balans credit op 31 december 2018
Auto's (2p)		€ 33.000 € 60.000 – (3 * € 9.000)	
Afschrijvingskosten auto's (2p)	€ 9.000 (€ 60.000 – € 15.000)/5		
Leaseauto's (2p)		€ 30.000 € 50.000 – (2 * € 10.000)	
Afschrijvingskosten leaseauto's (2p)	€ 10.000 € 50.000/5		
Rentekosten leaseauto's (1p)	€ 4.181 (zie tabel)		
Administratiekosten leaseauto's (1p)	€ 200 (zie tabel)		
Leaseverplichtingen (3p)			€ 32.801 (€ 50.000 – € 8.190 – € 9.009)
Leasekosten (2p)	€ 5.400 (12 * € 450)		

d. Er is **geen sprake van een verandering** van de liquiditeit. De post Leaseauto's (vaste activa) aan de debetzijde van de balans neemt toe en de post Leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans (vreemd vermogen op lange termijn) neemt toe.

De vlottende activa en vlottende passiva veranderen niet, dus er is geen sprake van een verandering van de liquiditeit.

Ook goed rekenen:

Er is sprake van een verslechtering van de liquiditeit. Door het afsluiten van de financial lease overeenkomst op 1 januari 2017, blijven de vlottende activa gelijk maar nemen de vlottende passiva toe (de eerste leasetermijn moet binnen een jaar worden betaald).

e. Er is sprake van een **verslechtering van de solvabiliteit**. Door het afsluiten van de financial lease overeenkomst op 1 januari 2017, neemt het vreemd vermogen procentueel meer toe dan het totaal vermogen.

Toelichting: solvabiliteit op 31 december 2016 = $VV/TV =$ (bijvoorbeeld) $6/10 = 0,6$.

Na afsluiten van de financial lease overeenkomst op 1 januari 2017 wordt de solvabiliteit $7/11 = 0,64$.

Er is dan meer vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen en dus verslechtert de solvabiliteit.

3.2.13. **Niet voor studenten beschikbaar.**

3.2.14.

a. Goodwill bij aankoop van activa of bij verwerving van een meerderheidsbelang wordt berekend als het verschil tussen verkrijgingsprijs en nettovermogenswaarde met als waarderingsgrondslagen de grondslagen van de overnemende of kopende onderneming.

b. Het matchingprincipe.

3.2.15. **Niet voor studenten beschikbaar.**

3.2.16. **Niet voor studenten beschikbaar.**

3.2.17.

- a. Artikel 2:389 lid 2 BW schrijft voor dat de rechtspersoon de nettovermogenswaarde van de deelneming bepaalt door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen (en haar resultaat te berekenen) op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden (en resultaat).
- b. Waarde goodwill: De intrinsieke waarde van het eigen vermogen van de BV Maatpak wordt, ten gevolge van de herwaardering € 940 (voor) + € 160 (herwaardering = € 1.100). De deelneming zal geschieden voor 100%, zodat de deelneming € 1.100 intrinsiek waard is. Er wordt € 1.200 betaald, zodat de goodwill € 100 bedraagt.
- c. Activeren en vervolgens afschrijven over de levensduur.

3.3.1. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.2.

Bij de percentage of completion-methode zal ieder jaar een deel van de kosten aan het onderhanden werk worden toegevoegd en dus voortschrijdend winst worden genomen. Bij de completed contract-methode zal de winst pas genomen, worden aan het eind van het project, dus pas in 2018.

3.3.3. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.4.

- a. Bij de toepassing van completed-methode komt het resultaat pas in het jaar van voltooiën van het project in de jaarrekening naar voren. In de onderhavige situatie dus in 2016. Bij de percentage-methode wordt het resultaat in ieder jaar bepaald en wordt verdeeld over de jaren 2016 t/m 2019.
- b. De borgstelling wordt toegelicht in de jaarrekening onder het hoofd 'niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

3.3.5.

a.

Balans Laptopdiscount BV per 1 januari 2018

Pand	€ 240.000	Aandelenkapitaal (1p)	€ 300.000
Voorraad laptops HP 17	€ 140.000	Agio (2p)	€ 60.000
Bank	<u>€ 220.000</u>	5% Lening	<u>€ 240.000</u>
	€ 600.000		€ 600.000

b.

<u>€ 700</u>	<u>€ 720</u>	<u>€ 740</u>
200	250 (12/2)	150 (25/7)
<u>200</u> – (26/4)	<u>100</u> – (26/4)	<u>50</u> – (30/11)
0	150	100
	<u>150</u> – (30/11)	
	0	

TO = 300 * € 1.000 + 200 * € 1.050 =	€ 510.000
IWO = 200 * € 700 + 250 * € 720 + 50 * € 740 =	€ 357.000 –
Afschrijvingskosten = € 240.000/40 =	€ 6.000 –
Rentekosten = 0,05 * € 240.000 =	€ 12.000 –
Overige kosten =	<u>€ 100.000</u> –
Winst 2018 =	€ 35.000

c.

1/1	Banksaldo 01.01.18 =	€ 220.000 +
12/2	Inkoop =	€ 180.000 –
26/4	Verkoop =	€ 300.000 +
25/7	Inkoop =	€ 111.000 –
30/11	Verkoop =	€ 210.000 +
31/12	Overige kosten =	€ 100.000 –
3/12	Aflossing =	€ 10.000 –
31/12	Interestkosten =	<u>€ 12.000</u> –
1/1	Banksaldo 01.01.19 =	€ 317.000 +

d.

Balans Laptopdiscount BV per 1 januari 2019

Pand	€ 234.000	Aandelenkapitaal	€ 300.000
Voorraad laptops HP 17	€ 74.000	Agio	€ 60.000
Bank	€ 317.000	5% Lening	€ 230.000
	<u>€ 625.000</u>	Winst 2018	<u>€ 35.000</u>
			€ 625.000

e.

<u>€ 700</u>	<u>€ 720</u>	<u>€ 740</u>
200	250 (12/2)	150 (25/7)
<u>50</u> – (26/4)	<u>250</u> – (26/4)	<u>150</u> – (30/11)
150	0	0
<u>50</u> – (30/11)		
100		

Waarde voorraad laptops HP 17 1 januari 2019 bij toepassing LIFO = $100 * € 700 = € 70.000$.

f. De winst 2018 bij toepassing LIFO bedraagt: $€ 35.000$ (winst FIFO) – $(€ 74.000 - € 70.000) = € 31.000$.

g.

Pand (Balans debet)	$€ 11.700 + (0,05 * € 234.000)$
Herwaarderingsreserve (Balans credit)	$€ 11.700 +$

3.3.6

- De voorraad zal bij LIFO lager zijn, omdat de artikelen met de stijgende prijzen administratief het eerst worden verkocht. Bij FIFO worden immers eerst de oude artikelen verkocht, dus lager gewaardeerd.
- Omdat bij LIFO de hoger geprijsde artikelen het eerst worden verkocht, is de kostprijs hoger en dus bij dezelfde verkoopopbrengst de winst lager.

3.3.7.

- a. Verloop handelsgoederen 2015 bij hantering LIFO-principe:

1 januari 2014, op voorraad: 10 stuks van € 20 =	200
Inkoop 1e halfjaar: 200 stuks à € 25 =	5.000
Verkoop 1e halfjaar: -180 stuks à € 25 =	- 4.500
	<u>700</u>

Voorraad per 30 juni 2015:

10 stuks van € 20 =	200
20 stuks van € 25 =	<u>500</u>
	700

Inkoop 2e halfjaar: 130 stuks à € 30 =	3.900
Verkoop 2e halfjaar: -130 stuks à € 30 =	- 3.900
- 10 stuks à € 25 =	- <u>250</u>
	450

Voorraad per 31 december 2014:

10 stuks van € 20 =	200
10 stuks van € 25 =	<u>250</u>
	450

Resultaat verkopen 2015:

eerste halfjaar: 180 x (€ 45 - € 25) =	3.600
tweede halfjaar: 130 x (€ 50 - € 30) =	2.600
10 x (€ 50 - € 25) =	<u>250</u>
	6.450

- b. - Het winstverschil bedraagt € 6.600 - € 6.450 = € 150 in het voordeel van FIFO. Het waardeverschil per 31 december 2015 bedraagt € 600 - € 450 = € 150 in het voordeel van FIFO.
- Het winstverschil op basis van de resultaatberekening (in de resultatenrekening) moet stroken met de resultaatberekening op basis van vermogensvergelijking: een € 150 hogere waarde per 31 december 2015 bij hantering van het FIFO-principe veroorzaakt een € 150 hogere waarde van het eindvermogen per 31 december 2015. € 150 hoger eindvermogen betekent dan een € 150 hogere winst over 2015.

3.3.8.

- a. Bij waardering van de voorraden volgens het FIFO-principe is de omzet van de verkopen gelijk aan de omzet verkopen bij hantering van het LIFO-principe. Bij FIFO worden de goedkopere producten eerst verkocht en daarna de duurdere. Bij LIFO daarentegen worden eerst de duurdere en daarna de goedkopere producten verkocht. De inkoopwaarde van de verkopen zijn bij FIFO lager dan bij LIFO. Het verkoopresultaat bij FIFO is dan hoger wanneer de omzet in FIFO en LIFO gelijk is. Immers, de winst wordt bepaald door Omzet - /- inkoopwaarde = verkoopresultaat.
- b. Een hogere waarde op de balans van de 60 stuks leidt tot een hoger eindvermogen. Onder overigens gelijkblijvende omstandigheden zal een hoger eindvermogen leiden tot een hogere winst bij toepassing van winstbepaling door middel van vermogensvergelijking.
- c. Alles verkocht, geen verschil in verkoopwinst op basis van FIFO of LIFO.

3.3.9.

a. De aandelen zijn op 31 december 2013 **boven** de nominale waarde (tegen € 5,25 per aandeel) geplaatst.

b. Banksaldo 1/1 2014 =	€ 125.000
Inkoop 8/2 = 100 * € 810 =	81.000 –
Verkoop 18/2 = 200 * € 1.050 =	210.000 +
Inkoop 7/3 = 300 * € 820 =	246.000 –
Verkoop 26/3 = 500 * € 1.100 =	550.000 +
Overige kosten 30/3 =	<u>100.000</u> –
Banksaldo 31/3 2014 =	€ 458.000 +

c.

€ 800	€ 810	€ 820
500 (1/1)	100 (8/2)	300 (7/3)
<u>200</u> – (18/2)	<u>100</u> – (26/3)	<u>100</u> – (26/3)
300	0	200
<u>300</u> – (26/3)		
0		

TO = 200 * € 1.050 + 500 * € 1.100 =	€ 760.000
IWO = 500 * € 800 + 100 * € 810 + 100 * € 820 =	€ 563.000 –
Overige kosten =	<u>€ 100.000</u> –
Winst 1 ^e kwartaal 2014 =	€ 97.000

d. Waarde voorraad per 31/3 = 200 * € 820 = € 164.000

e.

TO = 200 * € 1.050 + 500 * € 1.100 =	€ 760.000
IWO = 200 * € 810 + 500 * € 820 =	€ 572.000 –
Overige kosten =	<u>€ 100.000</u> –
Winst 1 ^e kwartaal 2014 =	€ 88.000

f.

Balans Rapiditas per 31 maart 2014			
Voorraad Backhand	164.000	Aandelenkapitaal	500.000
200 * € 820		Agio	25.000
		Reserve herwaardering	9.000
		Winst 1 ^e kwartaal 2014	88.000
Bank	<u>458.000</u>		
	622.000		<u>622.000</u>

Toelichting Reserve herwaardering:

1 februari 2014	500 * (€ 810 – € 800) = € 5.000
1 maart 2014	400 * (€ 820 – € 810) = <u>€ 4.000</u>
	€ 9.000

3.3.9

a.

Balans Wimbledon per 1 januari 2014			
Voorraad Funlop	400.000	Aandelenkapitaal	500.000
Bank	<u>125.000</u>	Agio	25.000
	525.000		<u>525.000</u>

b.

Banksaldo 1/1 2014 =	€ 125.000
Inkoop 8/2 = 200 * € 410 =	€ 82.000 –
Verkoop 18/2 = 500 * € 500 =	€ 250.000 +
Inkoop 7/3 = 400 * € 425 =	€ 170.000 –
Verkoop 26/3 = 600 * € 550 =	€ 330.000 +
Overige kosten =	<u>€ 80.000 –</u>
Banksaldo 31/3 2014 =	€ 373.000 +

c.

€ 400	€ 410	€ 425
1.000 (1/1)	200 (8/2)	400 (7/3)
<u>500</u> –(18/2)	<u>100</u> – (26/3)	
500	100	
<u>500</u> –(26/3)		
0		

TO = 500 * € 500 + 600 * € 550 =	€ 580.000
IWO = 1.000 * € 400 + 100 * € 410 =	€ 441.000 –
Overige kosten =	<u>€ 80.000 –</u>
Winst 1 ^e kwartaal 2014 =	€ 59.000

d. Waarde voorraad per 31/3 = 100 * € 410 + 400 * € 425 = € 211.000

e.

€ 400	€ 410	€ 425
1.000 (1/1)	200 (8/2)	400 (7/3)
<u>300</u> –(18/2)	<u>200</u> – (18/2)	<u>400</u> – (26/3)
700	0	0
<u>200</u> –(26/3)		
500		

TO = 500 * € 500 + 600 * € 550 =	€ 580.000
IWO = 400 * € 425 + 200 * € 410 + 500 * € 400 =	€ 452.000 –
Overige kosten =	<u>€ 80.000 –</u>
Winst 1 ^e kwartaal 2014 =	€ 48.000

f. Waarde voorraad per 31/3 = 500 * € 400 = € 200.000

g. Matchingbeginsel = de kosten worden genomen in de periode dat de opbrengsten worden verantwoord van de producten waarvoor de desbetreffende kosten zijn gemaakt.

h. De IWO heeft betrekking op 1.100 verkochte tennisrackets (terwijl er 600 tennisrackets zijn ingekocht).

3.3.10. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.11. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.12. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.13. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.14. Niet voor studenten beschikbaar.

3.3.15

	Balans 31-12-2016			Resultaat 2016		Resultaat 2017	
	Overlopende activa	Overlopen de passiva	Niet van toepassing	Stijging	Daling	Stijging	Daling
31-12-16	4.000						4.000
29-12-16		9.000				9.000	
6-01-17	8.000			8.000			
20-01-17		2.000			2.000		
28-01-17			3.000			3.000	

3.3.16

a.

Pand (Balans debet) – € 1.500
Winst (Balans credit) – € 1.500
Afschrijvingskosten (W&V) + € 1.500
Winst (W&V) – € 1.500

b.

Te betalen interest (Balans credit) – € 24.000 (0,06 * € 400.000)
Bank (Balans debet) – € 24.000

c.

6% Hypothecaire lening (Balans credit) – € 40.000
Bank (Balans debet) – € 40.000

d. (

Te betalen interest (Balans credit) + € 1.800 (0,06 * € 360.000 * 1/12)
Winst (Balans credit) – € 1.800
Interestkosten (W&V) + € 1.800
Winst (W&V) – € 1.800

e.

Bank (Balans debet) + € 27.000
Vooruitontvangen huur (Balans credit) + € 27.000

f.

Vooruitontvangen huur (Balans credit) – € 9.000 (€ 27.000/3)
Winst (Balans credit) + € 9.000
Huuropbrengsten (W&V) + € 9.000
Winst (W&V) + € 9.000

g.

Post	Winst-en-verliesrekening over 2017	Balans debet op 31 december 2017	Balans credit op 31 december 2017
6%-hypothecaire lening			€ 360.000 (€ 400.000 – € 40.000)
Te betalen interest			€ 16.200 (0,06 * € 360.000 * 9/12)
Vooruitontvangen huur			€ 9.000 (€ 27.000 * 1/3)
Interestkosten	€ 22.200 (0,06 * € 400.000 * 3/12 + 0,06 * € 360.000 * 9/12)		
Huuropbrengsten	€ 18.000 (2 * € 9.000)		

h.

Bank (Balans debet)	+ € 21.000
Winst (Balans credit)	– € 6.000
Vooruitontvangen huur (Balans credit)	+ € 27.000
Incidentele kosten (Korting huur) (W&V)	+ € 6.000
Winst (W&V)	– € 6.000

3.3.15

a.

6% Lening (Balans credit)	– € 12.000
Bank (Balans debet)	– € 12.000

b.

Te betalen interest (Balans credit)	– € 14.400	(0,06 * € 240.000)
Bank (Balans debet)	– € 14.400	

c.

Winst (Balans credit)	– € 1.140	(0,06 * € 228.000 * 1/12)
Te betalen interest (Balans credit)	+ € 1.140	
Interestkosten (W&V)	+ € 1.140	
Winst (W&V)	– € 1.140	

d.

3,6% Lening (Balans debet)	+ € 20.000
Bank (Balans debet)	– € 20.000

e.

Bank (Balans debet)	+ € 2.000
3,6% Lening (Balans debet)	– € 2.000

f.

Bank (Balans debet)	+ € 360	(0,036 * € 20.000 * 6/12)
Vooruitontv. interest (Balans credit)	+ € 360	

g.

Vooruitontv. interest (Balans credit)	– € 60	(0,036 * € 20.000 * 1/12)
Winst (Balans credit)	+ € 60	
Interestopbrengsten (W&V)	+ € 60	
Winst (W&V)	+ € 60	

h.

Post	W&V rekening over 2017	Balans debet 31 december 2017	Balans credit 31 december 2017
6%-lening			€ 228.000 € 240.000 – € 12.000
3,6%-lening		€ 18.000 € 20.000 – € 2.000	
Te betalen interest			€ 6.840 $0,06 * € 228.000 * 6/12$
Vooruitontvangen interest			€ 162 $0,036 * € 18.000 * 3/12$
Interestkosten	€ 14.040 $0,06 * € 240.000 * 6/12 +$ $0,06 * € 228.000 * 6/12$		
Interestopbrengsten	€ 522 $0,036 * € 20.000 * 6/12 +$ $0,036 * € 18.000 * 3/12$		

3.3.17. Niet voor studenten beschikbaar.

3.4.1. Niet voor studenten beschikbaar.

3.4.2 Niet voor studenten beschikbaar.

Hoofdstuk 4

Passief balans

Theorievragen

1. Het in de statuten vastgelegde kapitaal dat de vennootschap maximaal mag uitgeven.
2. Dat deel van het aandelenkapitaal dat is uitgegeven.
3. Dat deel van het geplaatste kapitaal dat ook is volgestort (= betaald).
4. Dat deel van het kapitaal dat niet is volgestort, maar wel al is opgevraagd.
5. Dat deel van het op de uitgegeven aandelen door de vennootschap in totaal te ontvangen bedrag dat het nominale deel te boven gaat.
6. Een reserve is een deel van het eigen vermogen dat niet aan de aandeelhouders werd uitgekeerd.
7. Een reserve op grond van een wettelijk bepaling.
8. Zie artikel 2:373 lid 4 BW.
9. Deze post komt alleen voor in verband met de waardering van activa tegen actuele waarde en vertegenwoordigt het verschil tussen deze actuele waarde en de aanschafwaarde. De herwaarderingreserve is deels (voor zover nog niet gerealiseerd) een, afzonderlijk te vermelden, wettelijke reserve.
10. Reserves die volgens de statuten moeten worden aangehouden.
11. Zie artikel 2:374 BW.
12. Verschil reserves en voorzieningen: voorzieningen worden gevormd in verband met toekomstige specifieke verplichtingen die voortvloeien uit bedrijfsactiviteiten in het huidige boekjaar; reserves dienen als buffer voor verplichtingen die uit toekomstige oorzaken ontstaan. Verschil voorzieningen en schulden: bij voorziening is er een verplichting waarvan het bedrag en/of het tijdstip van nakoming slechts geschat kan worden; bij schulden is er sprake van een belastingverplichting die is geconcretiseerd naar bedrag en tijdstip van betaling.
13. De toevoeging berust op schattingen; in goede jaren zou te veel toegevoegd kunnen worden en in slechte jaren te weinig.
14. Dit moet gebeuren als het reeds ingetreden waardeverminderingen van een actief betreft (artikel 2:374 lid 2 BW).
15. Als er tussen het bedrijfseconomische en het fiscale belastbare resultaat verschillen optreden en in het geval van herwaardering in de commerciële balans.
16. In de toelichting.

Gesloten vragen

1. Niet voor studenten beschikbaar.
2. € 3.530.000
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. Agio
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Invloed op de samenstelling, maar niet op de omvang van het eigen vermogen
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. Niet voor studenten beschikbaar.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Statutaire reserves vallen onder de post eigen vermogen.
De pensioenvoorziening is geen eigen vermogenspost, maar valt onder de rubriek voorzieningen. Leningen van derden (ook al is het een 100% deelneming) worden onder de schulden in de balans opgenomen. Het juiste antwoord is: statutaire reserves.
11. Het juiste antwoord is: Een geplaatst aandeel dat nog niet is volgestort, zal uiteindelijk leiden tot een vordering van de bv op de aandeelhouder.
12. Ja, als vordering aan de debetzijde van de balans.
13. Indien sprake is van een schuld waarvoor de BV een zekerheid heeft afgegeven, dient dit in de jaarrekening te worden toegelicht.
14. Niet voor studenten beschikbaar.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. In de balans wordt in de situatie van niet volgestort geplaatst kapitaal, het gestorte kapitaal vermeld.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. Niet voor studenten beschikbaar.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Geactiveerde kosten in verband met de oprichting en uitgifte van aandelen en geactiveerde kosten van ontwikkeling.
21. € 70.000
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. Niet voor studenten beschikbaar.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Meerdere verwerkingsmethoden zijn toegestaan.
27. € 22.500
28. In 2016 wordt een herwaarderingsreserve gevormd van € 200.000. Bij verkoop in 2017 wordt de herwaarderingsreserve verlaagd met € 200.000.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. Niet voor studenten beschikbaar.
31. Door winstinhouding.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Wettelijke reserve.
34. Niet voor studenten beschikbaar.
35. Blijkt het bestaan wel en de grootte niet uit de balans.
36. Mag de balans het vermogen weergeven, zoals het wordt samengesteld met inachtneming van de bestemming van de winst of de verwerking van het verlies (artikel 2:373 lid 1 sub g BW). RJ schrijft echter anders voor.
37. Als een onttrekking aan het eigen vermogen
38. Niet voor studenten beschikbaar.

39. Kapitaal, agio, overige reserves.
40. Niet voor studenten beschikbaar.
41. Niet voor studenten beschikbaar.
42. Niet voor studenten beschikbaar.
43. Zowel a, b als c.
44. Niet voor studenten beschikbaar.
45. Het juiste antwoord is: 15.000.
46. Het juiste antwoord is: 30.000.
47. Middels instemming door de directie van Broer heeft Broer dertig aandelen in het kapitaal van Ary van een derde gekocht voor € 150 per stuk (artikel 2: 207d lid 1 BW).
48. Niet voor studenten beschikbaar.
49. De overige reserves
50. Niet voor studenten beschikbaar.
51. Niet voor studenten beschikbaar.
52. I is juist en II is onjuist
53. Niet voor studenten beschikbaar.
54. Een besloten vennootschap mag tot maximaal de helft van haar eigen aandelen inkopen.
55. Niet voor studenten beschikbaar.
56. I en II zijn juist
57. Niet voor studenten beschikbaar.
58. Investerings
59. Niet voor studenten beschikbaar.
60. De materiële vaste activa worden verhoogd met € 20.000 en de herwaarderingsreserve aan de passivazijde van de balans neemt toe met € 20.000. De voorraden nemen aan de activazijde af met € 75.000.
61. Niet voor studenten beschikbaar.
62. Niet voor studenten beschikbaar.
63. Niet voor studenten beschikbaar.
64. Niet voor studenten beschikbaar.
65. Niet voor studenten beschikbaar.
66. Niet voor studenten beschikbaar.
67. Deze toevoeging is in elk van de vijf jaren een kostenpost van € 1.500.000 in de winst-en-verliesrekening.
68. Nee, de post Debiteuren blijft gelijk en de post voorzieningen blijft gelijk..
69. Activazijde: niets
Passivazijde: Eigen Vermogen min €11.000, Voorziening plus €11.000.
70. Niet voor studenten beschikbaar.
71. Een voorziening wegens een door een klant ingediende schadeclaim bij een advocatenkantoor, waarbij het advocatenkantoor het gelijk aan zijn zijde denkt te hebben.
72. Niet voor studenten beschikbaar.
73. Niet voor studenten beschikbaar.
74. Niet voor studenten beschikbaar.
75. Niet voor studenten beschikbaar.
76. Niet voor studenten beschikbaar.
77. Het vreemd vermogen op lange termijn.
78. Niet voor studenten beschikbaar.
79. Niet voor studenten beschikbaar.
80. Niet voor studenten beschikbaar.
81. Indien sprake is van een schuld waarvoor de BV een zekerheid heeft afgegeven, dient dit in de jaarrekening te worden toegelicht.

82. Niet voor studenten beschikbaar.
83. Niet voor studenten beschikbaar.
84. Overlopende passiva plus € 5.000
85. Gegeven leverancierskrediet
86. Niet voor studenten beschikbaar.
87. Leverancierskrediet
88. Afnemerskrediet
89. Niet voor studenten beschikbaar.
90. Niet voor studenten beschikbaar.

Open vragen

4.1.1

	Mutaties	in €
Beginstand eigen vermogen		€ 320.000
Mutatie(s) kapitaal	Toename kapitaal door uitgifte nieuwe aandelen	€ 20.000
Mutatie(s) agio	Toename agio door storting boven nominale waarde	€ 30.000
Mutatie(s) wettelijke reserve	Toename herwaarderingsreserve pand	€ 15.000
Mutatie(s) overige reserve inclusief resultaat boekjaar	Vrijval voorziening: toename resultaat (100.000) Afboeking goodwill (-/- 60.000) Verlies boekjaar	 -/- 10.000
Eindstand eigen vermogen		€ 375.000

4.1.2 Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.3.

Materiele vaste activa	300	Aandelenkapitaal	20
		Herwaarderingsreserve	50
		Overige reserves	390
Voorraad	50	Voorzieningen	25
Debiteuren	200		
Liquide middelen	235	Crediteuren (kort)	300
	<u>785</u>		<u>785</u>

Voorraad: $0 + 50 = 50$. Herwaardering + 50

Winst: 60 wordt gereserveerd. $330 + 60 = 390$

Voorziening: was 0 wordt 25.

Debiteuren: alle 'oude' debiteuren hebben betaald, 200 nieuwe, immers van de omzet van 800, 200 niet betaald.

Crediteuren:

alle 'oude' crediteuren zijn betaald. Er moet nog 300 aan facturen worden betaald (binnen betalingstermijn).

Liquide middelen:	150
-/- betaling crediteuren	200
+ ontvangst door debiteuren	100
+ omzet 800 -/- 200 =	600
-/- (400 + 315 -/- 300) =	415
Liquide middelen eind:	235

4.1.4.

- a. Kennelijk zijn de machines te hoog gewaardeerd en hadden zij met € 15.000 afgewaardeerd moeten worden. Het eigen vermogen had dan ook € 15.000 lager moeten uitvallen.
- b. Kennelijk klopte de waarde van € 11.000, nu het hele bedrag snel kon worden geïncasseerd. Het eigen vermogen was in zoverre dus ook juist.
- c. Kennelijk stond de herwaarderingsreserve ten onrechte nog op de balans, nu er geen pand meer is. Deze had dus aan de winstreserves toegevoegd moeten worden, maar dit doet het eigen vermogen per saldo niet veranderen.
- d. Deze post dient te vervallen, want hoort niet op de balans. Op dat moment stijgt het eigen vermogen met € 60.000.

4.1.5. Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.6.

- a. Ja, tot de invoering van de flex-bv waren er beperkingen opgenomen in artikel 2:207c (leden 2 en 3) BW. Dit artikel is inmiddels vervallen.
- b. Ja, volgens artikel 2:365 (lid 2) BW moet tegenover geactiveerde oprichtingskosten een wettelijke reserve worden aangehouden ten bedrage van in dit geval € 24.000.
- c. Nee, er mag op basis van de balanstoets maximaal € 480.000 worden uitgekeerd.

4.1.7. Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.8.

- a. Het verloop van de vaste activa moet in de toelichting op ruimere wijze plaatsvinden (artikel 2:368 BW). Er mag niet worden volstaan met saldering van verschillende onderdelen. De informatiewaarde zou te gering zijn. De onderdelen van het verloopoverzicht zijn:
Boekwaarde vast actief per begindatum
+ Investerings in het actief
-/- Desinvesteringen
+, -/- Herwaarderings –
-/- Afschrijvingen
Boekwaarde vast actief per einddatum
- b. Volgens de indelings-eisen van de jaarrekening moet het aan het bedrijf verbonden (niet uit te keren) kapitaal worden vermeld zonder het agio dat wel aan aandeelhouders kan worden uitgekeerd. Kapitaalbescherming artikel 2:105 lid 2 en artikel 2:216 BW. De balans had daarom in ieder geval een bedrag van € 350.000 Agio moeten vermelden (artikel 3:373 lid 1 BW).
- c. De Schelp B.V. ziet mogelijkheden om de gemaakte kosten in de toekomst terug te verdienen en is op grond daarvan overgegaan tot het activeren van deze kosten. De kosten worden in de toekomst afgeschreven naar rato van de verwachte levensduur en de spreiding van de omzet over de jaren. Artikel 2:365 lid 1 BW, artikel 2:386 lid 3 BW.
- d. Waardering tegen vervaardigingsprijs en tegen actuele waarde (artikel 2:384 BW en artikel 2:388 BW).
- e. Waardeverminderingen dienen op het desbetreffende actief in mindering te worden gebracht, hiervoor mag geen voorziening worden gevormd. Artikel 2:374 lid 2 BW. Het totale vermogen aan beide zijden van de balans zou te hoog zijn en dan ook een vertekend beeld geven.

4.1.9. Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.10.

- a. Agioreserve en overige reserve, dus € 50.000.
- b. Vaste materiële activa € 1.000.000 hoger en de herwaarderingsreserve € 1.000.000 hoger. Geen aanpassingen op de winst-en-verliesrekening.

4.1.11. Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.12.

1. Er zijn ontwikkelingskosten geactiveerd. Op basis van artikel 2:365 lid 2 jo. 2:373 lid 4 BW moet er een wettelijke reserve worden aangehouden. In de balans staat geen wettelijke reserve.
2. Eigen goodwill mag niet geactiveerd worden. Artikel 2:365 lid 1 of artikel 2:385 lid 2 BW.
3. Onderhanden Werk is geactiveerd onder de Vorderingen. Op basis van artikel 2:369 sub b BW moet onderhanden werk worden gerubriceerd onder de Voorraden.
4. Het geplaatst kapitaal is 120.000. Op basis van artikel 2:67 lid 4 moet dit minimaal 20% van 4.000.000 = 800.000 zijn. Ook goed artikel 2:178 lid 4 BW.
5. Er is een voorziening voor algemene economische ontwikkelingen opgenomen. Het is niet toegestaan een dergelijke voorziening te vormen. De mogelijke voorzieningen staan beschreven in artikel 2:374 lid 1 BW.
6. Waardevermindering van een actief wordt niet door vorming van een voorziening tot uitdrukking gebracht. Artikel 2:374 lid 2 BW. De post voorraad aan de actiefkant op de balans dient te worden afgewaardeerd.
7. Geen vergelijkende cijfers, artikel 2:363 lid 2 BW.
8. Er is geen splitsing als bedoeld in artikel 2:364 lid 2 BW aangebracht.

4.1.13 Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.14.

- a. Materiële vaste activa: € 320.000 en herwaarderingsreserve: € 70.000.
- b. Liquide middelen: € 40.000
- c. Aandelenkapitaal: € 200.000 en agioreserve € 300.000
- d. Immateriële vast activa: € 50.000
- e. Langlopende schulden: € 250.000

4.1.15. Niet voor studenten beschikbaar.

4.1.16. Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.1. Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.2 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.3 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.4 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.5 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.6 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.7 Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.8

Op basis van de balansrest mag $20 + 750 + 400 = 1.170$ worden uitgekeerd. De uitkeringstest komt er op neer dat de onderneming niet in liquiditeitsproblemen mag komen. De schulden op korte termijn zijn 400. De vlottende activa zijn 750. Er zou dus 350 kunnen worden uitgekeerd.

4.2.9

- a. De balansrest houdt in dat de AV/het bevoegde orgaan slechts mag besluiten tot uitkering van dividend voor zover het eigen vermogen groter is dan de wettelijke en statutaire reserves (2:216 lid 1 BW)

Het eigen vermogen bedraagt geplaatst kapitaal + agio + onverdeelde winst + herwaarderingsreserve = 113.010

De herwaarderingsreserve (€25.000) kan niet worden uitgekeerd .

Op grond van de balansrest kan worden uitgekeerd (i) het eigen vermogen (113.010) minus herwaarderingsreserve (25.000) = 88.010 of uitsluitend geplaatst kapitaal (10) + agio (48.500) + onverdeelde winst (39.500) = 88.010

- b. De uitkeringstoets houdt in dat het bestuur moet beoordelen of de vennootschap na de uitkering kan blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Naast de op het moment van uitkering bestaande schulden gaat het ook om schulden die op het moment van uitkering redelijkerwijs voorzienbaar zijn. Indien Freight B.V. uitsluitend rekening houdt met vorderingen die kortlopend zijn (<1 jaar) dan kan zij $88.510 - 38.000 = 50.510$ uitkeren.

4.2.10

De ruimte is het eigen vermogen minus de wettelijke en statutaire reserves. In dit geval is het eigen vermogen 100 plus 150 plus 20 plus 10 dus 280. De wettelijke en statutaire reserves zijn 10. Derhalve per saldo 270.

4.2.11

Verwacht wordt dat het antwoord ten minste de volgende elementen bevat en dat deze elementen tenminste summier, maar helder worden uitgewerkt en de argumenten pro en contra tegenover elkaar worden gesteld en daaruit een logische conclusie wordt getrokken:

- Principe balansrest, dus uitleg wat dat is
- Factor geplaatst kapitaal (in beginsel uitkeerbaar)
- Factor Agio (in beginsel uitkeerbaar)
- Factor negatieve winstreserves (beperkt dit de uitkeerbare ruimte of niet?)
- Principe uitkeringstest, dus uitleg wat dit is
- Factor voorziening (in beginsel irrelevant nu er nog geen harde claim lijkt te liggen)
- Factor schuld aan aandeelhouder (in beginsel irrelevant nu deze pas over 5 jaar afgelost hoeft te worden)

4.2.12

- a. De uitkeringsruimte wordt door middel van de balansrest bepaald door na te gaan in hoeverre het eigen vermogen groter is dan het bekleemd vermogen (de wettelijke en statutaire reserves). Het totale eigen vermogen volgens de gegeven balans bedraagt € 2.230.000. Het bekleemd vermogen van de NV bedraagt (ervan uitgaande dat het AK, de deelnemingsreserve en de herwaarderingsreserve bekleemd zijn): € 1.030.000.

Ook goed: deelnemingsreserve is niet beklemd, omdat de NV vrij kan beschikken over de winsten van de deelneming(en); dan is het beklemd vermogen: € 900.000

Uit de balansstest volgt dan dat de uitkeringsruimte: € 2.230.000 - € 1.030.000 = € 1.200.000 bedraagt.

Ook goed: € 2.230.000 - € 900.000 = € 1.330.000

b. Uitgangspunt is de balansstest die heeft plaatsgevonden.

Toelichting ten behoeve van de beoordeling van het antwoord: De wet geeft geen gedetailleerde voorschriften over de wijze waarop de uitkeringstoets dient plaats te vinden. Uit onder andere de wetsgeschiedenis blijkt dat de volgende zaken moeten worden betrokken: staat de liquiditeitsprognose over ten minste een jaar toe dat de dividenduitkering kan worden gedaan? Welke verplichtingen zijn op moment van uitkeren redelijkerwijs voorzienbaar? Hoe is de liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit van de onderneming? Zijn er statutaire of contractuele voorwaarden die uitkering in de weg staan (zoals ratio's/convenanten in lening overeenkomsten)?

De uitkeringstest is niet verplicht voor de NV.

Echter, Dados heeft deze wel betrokken in het besluit van het bestuur ten aanzien van de hoogte van de uitkering. Bij de uitkeringstoets beoordeelt het bestuur of de vennootschap kan blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.

Het gaat primair om de beoordeling over een periode van een jaar (tenzij aanleiding is een langere periode te onderzoeken). De casus geeft niet aan dat er aanleiding is om een periode langer dan een jaar te onderzoeken. De binnen een jaar opeisbare schulden moeten dus opgenomen zijn onder de kortlopende passiva. Dit zijn: de crediteuren en de overlopende passiva; totaal: € 2.000.000

Deze kunnen worden voldaan uit de kortlopende vorderingen (debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen) tezamen € 2.175.000. Op grond hiervan kan Dados over gaan tot gehele uitkering van dividend op basis van de balansstest

4.2.13

- a. 850
- b. 100
- c. 150

Toelichting

- a. De passiva bestaan uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen (leningen). Het eigen vermogen van Beluga is dus 1.000 – schulden = 850.
- b. De aandeelhouders hebben voor 100 nog niet gestort. Dit bedrag wordt afzonderlijk in de balans opgenomen onder de post 'opgevraagd kapitaal' en betreft een vordering op de aandeelhouders.
- c. De wettelijke reserves zijn niet vrij uitkeerbaar, derhalve 150.

4.2.14.

168, want de AV is bevoegd tot vaststelling van uitkeringen voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden (zie artikel 2:216 lid 1, 207 lid 2, 208 lid 6 BW). Het uitkeerbaar vermogen is op grond daarvan derhalve: 150 (overige reserves) + 18 (aandelen kapitaal)). Verantwoord om uit te keren o.g.v. uitkeringstest: 40. Immers, als Coolgreen 168 zou uitkeren, dan nemen de liquide middelen af met dit bedrag en dan blijft er maar 32 over waaruit de crediteuren ad 160 betaald kunnen worden. Bij een uitkering van 40 blijven er voldoende liquide middelen over voor de kortlopende schulden.

4.2.15. Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.16.

De directie hoeft niets extra's te ondernemen. Er is geen wettelijke bepaling die het noodzakelijk maakt voor deze lening een wettelijke reserve te vormen. De lening is dus reeds goed en volledig verwerkt.

4.2.17. Niet voor studenten beschikbaar.

4.2.18.

- a. Bedrag van kapitaal en overige reserves is uitkeerbaar als dividend: dus € 275.000.
- b. Ja, een herwaarderingsreserve is te onderkennen in situaties waarbij activa gewaardeerd worden op de actuele waarde. Bij toepassen van historische kostprijs komt een herwaarderingsreserve niet voor.

4.3.1. Niet voor studenten beschikbaar.

4.3.2. Niet voor studenten beschikbaar.

4.3.3. Niet voor studenten beschikbaar.

4.3.4. Niet voor studenten beschikbaar.

4.3.5. Niet voor studenten beschikbaar.

4.3.6. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.1. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.2. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.3. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.4.

- a. In de opgave is gegeven dat er voorzieningen zijn. Daarom is de 'BV Koekjesmondster' wettelijk verplicht deze voorziening voor pensioenverplichtingen op te nemen.
- b. Indien het bedrag op de balans wordt opgenomen, geschiedt dit ten laste van de Resultatenrekening. Onder aftrek van de verschuldigde vennootschapsbelasting over de € 80.000 zal het resultaat na belasting dalen met 60% van € 80.000 = € 48.000 tot € 2,452 miljoen.

4.4.5. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.6. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.7.

Er ontbreekt een essentieel element, namelijk de Voorziening passieve belastinglatentie. Juist was geweest (uitgaande van een percentage van 20 voor de belastinglatentie):
Eind 2015:

Activa: Materiële vaste activa plus 1.000.000
Passiva: Herwaarderingsreserve plus 800.000
Passiva: Voorziening (passieve belastinglatentie) plus 200.000

En eind 2016:

Activa: Materiële vaste activa min 200.000
Passiva: Herwaarderingsreserve min 160.000
Passiva: Voorziening (passieve belastinglatentie) min 40.000

4.4.8. Niet voor studenten beschikbaar.

4.4.9. Niet voor studenten beschikbaar.

4.5.1. Niet voor studenten beschikbaar.

Hoofdstuk 5 Winst-en-verliesrekening/kasstroomoverzicht

Theorievragen

Winst-en-verliesrekening:

1. De categoriale en de functionele indeling.
2. Dit is een indeling naar kostensoorten zoals: afschrijvingen, lonen en salarissen, overige bedrijfskosten.
3. Dit is een indeling van de kosten naar functie binnen de onderneming zoals: verkoopkosten, en beheerskosten.
4. Omzet zonder omzetbelasting.
5. Deze blijft buiten de resultatenrekening.
6. Deze geeft de operationele winst weer. Dit is de winst zonder dat rekening is gehouden met de wijze van financieren.
7. Dit kan zijn: rentelasten en rentebaten, wijzigingen in de waarde van financiële vaste activa, resultaat deelnemingen en opbrengsten van andere effecten en vorderingen.

Kasstroomoverzicht:

8. Een overzicht van de geldmiddelen die in een periode beschikbaar zijn gekomen en zijn aangewend.
9. De directe methode (ontvangsten en uitgaven worden als zodanig gerapporteerd) en de indirecte methode (het gerapporteerde resultaat wordt aangepast naar kasstromen).
10. Nee, niet op grond van de wet. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft strengere eisen.
11. Kasstromen uit: operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.
12. Ontvangsten en uitgaven zijn objectief te bepalen; opbrengsten en kosten brengen schattingen mee.
13. Voor prestatiebeoordeling blijft de resultatenrekening onontbeerlijk. Een kasachteruitgang bijvoorbeeld wil nog niet zeggen dat er slecht gedraaid is.

Gesloten vragen

1. In 2016.
2. Niet voor studenten beschikbaar.
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. Het verloop van de herwaarderingsreserve
8. Niet voor studenten beschikbaar.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Niet voor studenten beschikbaar.
11. Op de winst- en verliesrekening met categoriale kostenindeling
12. Niet voor studenten beschikbaar.
13. Kosten die niet reeds uitgaven behoeven te zijn en opbrengsten die niet reeds ontvangsten behoeven te zijn.
14. Niet voor studenten beschikbaar.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. In de praktijk wordt de functionele indeling het meest toegepast. De categoriale indeling is te vinden in lid 3 van artikel 2:377 BW. In de categoriale indeling worden de baten en lasten ingedeeld naar de aard van de baten en de lasten. In de functionele indeling worden de baten en lasten ingedeeld naar de functie van de baten en de lasten. Het juiste antwoord is: De categoriale indeling wordt in minder dan de helft van de gevallen toegepast.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. Niet voor studenten beschikbaar.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Niet voor studenten beschikbaar.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. Niet voor studenten beschikbaar.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Niet voor studenten beschikbaar.
27. Niet voor studenten beschikbaar.
28. Niet voor studenten beschikbaar.
29. De dividendbetaling aan aandeelhouders moet worden verwerkt in de financieringskasstroom en de betaalde winstbelasting in de operationele kasstroom. De netto kasstroom na verwerking van de gebeurtenissen wordt dan € 800.000 negatief.
30. Niet voor studenten beschikbaar.
31. Niet voor studenten beschikbaar.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Niet voor studenten beschikbaar.
34. Niet voor studenten beschikbaar.
35. Niet voor studenten beschikbaar.
36. Niet voor studenten beschikbaar.
37. Niet voor studenten beschikbaar.
38. Niet voor studenten beschikbaar.
39. Niet voor studenten beschikbaar.
40. De verandering in de liquide middelen
41. Niet voor studenten beschikbaar.
42. Niet voor studenten beschikbaar.

43. De mutatie van de liquide middelen bedraagt in 2017 € 100.000.
44. Niet voor studenten beschikbaar.
45. Ja, de afschrijvingen komen voor als aanpassing van het bedrijfsresultaat.
46. Niet voor studenten beschikbaar.
47. De desinvestering van het oude wagenpark is voor een ontvangst van € 50.000 verwerkt in de investeringskasstroom.
De uitgave van € 400.000 aan het nieuwe wagenpark is verwerkt in de investeringskasstroom.
48. Niet voor studenten beschikbaar.
49. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van alle ontvangsten en uitgaven van een onderneming in het betreffende boekjaar waarover in de jaarrekening verantwoording wordt afgelegd.
50. Afschrijven van machines.
51. Niet voor studenten beschikbaar.
52. Kasstromen uit ontwikkelingsactiviteiten.
53. Niet voor studenten beschikbaar.
54. Kasstromen uit operationele activiteiten.
55. Niet voor studenten beschikbaar.
56. Een gebeurtenis leidt tot opname in het kasstroomoverzicht als er daadwerkelijk sprake is van een betaling of ontvangst in geld door de onderneming. Investerings in vaste activa in 2014 zijn een minpost in het kasstroomoverzicht van 2014. Het juiste antwoord is: Ja, het is een minpost.

Open vragen

- 5.1 Niet voor studenten beschikbaar.
- 5.2 Niet voor studenten beschikbaar.
- 5.3.
  - a. De post Crediteuren is over 2016 gestegen met € 300.000. Dit betekent dat er voor dit bedrag geen beroep is gedaan op kasgeld en de kasstromen +€ 300.000 zijn. (Blok: operationele activiteiten).
  - b. De post Voorraden is met € 50.000 gedaald. Voor dit bedrag is dus minder geld in voorraden vastgelegd en beschikbaar als kasgeld. Kasstromen: +€ 50.000. (Blok: operationele activiteiten).
  - c. Afschrijvingskosten zijn kosten, maar *geen* uitgaven. Ze verschijnen als kosten op de winst-en-verliesrekening, maar voor het kasstroomoverzicht moeten ze er weer bij worden opgeteld. Dus kasstromen nemen toe met +€ 600.000. (Zie regel: kasstroom = nettowinst + afschrijvingen; Blok: operationele activiteiten).
  - d. Een daling van de Langlopende Schuld betekent dat uitstaande lening(en) (deels) zijn afgelost voor € 400.000. Dit is een *afname* van het banksaldo, dus kasstromen -€ 400.000. (Blok: financieringsactiviteiten).
  - e. Een *toename* van de Kortlopende Schulden. Effect op het kasstroomoverzicht is een toename van +€ 40.000. (Blok: financieringsactiviteiten).
- 5.4.
  - a. Een grove indicatie van de cashflow is nettowinst + afschrijvingen. In dit geval dus $-/- 5.400 + 10.000 = + 4.600$.

- b. Een positieve cashflow geeft de ingaande geldstroom weer die de onderneming niet onmiddellijk weer verlaat. De cashflow geeft daarmee een indicatie van het bedrag dat aan kasmiddelen gegenereerd wordt (en dus in principe beschikbaar is voor de aflossing van vreemd vermogen (o.a. betaling van crediteuren), het doen van nieuwe investeringen of eventueel aan de aandeelhouders ten goede kan komen).
In dit geval komt er, ondanks het verlies, extra geld beschikbaar voor het betalen van de schuldeisers en lijkt een faillietverklaring niet noodzakelijk.

5.5 Niet voor studenten beschikbaar.

5.6

a. Er is sprake van financial lease, omdat de bestelauto is geactiveerd (economisch eigendom) en aan de creditzijde van de balans staat de post leaseverplichtingen.

Bij operational lease zou de bestelauto niet op de balans voorkomen en zou geen sprake zijn van leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans.

b.

Leasetermijn =	€ 19.785
Interest 2015 = $0,1 * € 75.000 =$	<u>€ 7.500</u> –
Aflossing 2015 =	€ 12.285
Leaseverplichtingen = $€ 75.000 - € 12.285 = € 62.715$	

c.

Winst-en-verliesrekening Krayenhoff over 2016

Omzet = $200 * € 2.000 + 500 * € 2.100 =$	€ 1.450.000
Inkoopwaarde omzet = $300 * € 1.500 + 400 * € 1.600 =$	€ 1.090.000 –
Verzekeringskosten pand	€ 6.000 –
Overige kosten	€ 140.000 –
Afschrijvingskosten pand = $0,02 * € 500.000 =$	€ 10.000 –
Afschrijvingskosten bestelauto $0,2 * € 75.000 =$	€ 15.000 –
Interestkosten 6% lening =	
$0,06 * € 400.000 * 9/12 + 0,06 * € 380.000 * 3/12 =$	€ 23.700 –
Interestkosten leaseauto	<u>€ 6.272</u> –
Winst 2016 voor aftrek VPB	€ 159.028 –
Vennootschapsbelasting = $0,25 * € 159.028 =$	<u>€ 39.757</u> –
Winst 2016 na aftrek VPB	€ 119.271

d.

Balans Krayenhoff BV per 1 januari 2017 voor winstverdeling			
Pand	390.000	Aandelenkapitaal	200.000
Bestelauto	45.000	Agio	50.000
		Winstreserve	106.285
		Winst 2016 (na vpb)	119.271
		6% Lening	380.000
Voorraad racefietsen	320.000	Leasverplichtingen	49202
Debiteuren	1.050.000	Crediteuren	960.000
Vooruitbetaalde bedragen	4.000	Te betalen rente	5.700
Liquide midelen	101.215	Te betalen vpb	39.757
	<u>1.910.215</u>		<u>1.910.215</u>

$$\text{Bestelauto} = \text{€ } 60.000 - 0,2 * \text{€ } 75.000 = \text{€ } 45.000$$

$$\text{Voorraad racefietsen} = 200 * \text{€ } 1.600 = \text{€ } 320.000$$

<u>€ 1.500</u>	<u>€ 1.500</u>	<u>€ 1.600</u>
200 (31/12)	100	600 (10/12)
<u>200</u> - (1/4)	<u>100</u> - (15/12)	<u>400</u> - (15/12)
0	0	200

$$\text{Debiteuren} = \text{€ } 200.000 + \text{€ } 1.450.000 - \text{€ } 600.000 = \text{€ } 1.050.000$$

$$\text{Liquide middelen} = \text{€ } 236.000 - \text{€ } 134.785 = \text{€ } 101.215$$

$$\text{Winstreserve} = \text{€ } 81.285 + \text{€ } 25.000 = \text{€ } 106.285$$

$$6\% \text{ Lening} = \text{€ } 400.000 - \text{€ } 20.000 = \text{€ } 380.000$$

$$\text{Leaseverplichtingen} = \text{€ } 62.715 - \text{€ } 13.513 = \text{€ } 49.202$$

$$\text{Crediteuren} = \text{€ } 300.000 + \text{€ } 1.110.000 - \text{€ } 450.000 = \text{€ } 960.000$$

$$\text{Te betalen interest } 6\% \text{ lening} = 0,06 * \text{€ } 380.000 * 3/12 = \text{€ } 5.700$$

5.7 Niet voor studenten beschikbaar.

Hoofdstuk 6 Ratio

Theorievragen

1. Artikel 2:3 62 lid 1 BW bepaalt dat de jaarrekening een zodanig inzicht moet verschaffen, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen, het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit.
2. Onder de liquiditeit van een onderneming wordt verstaan de mogelijkheid van een onderneming om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen.
3. Current ratio (norm 1,2-1,5), quick ratio (norm 0,5-1,0), netto-werkkapitaal (geen echte norm, wel in de regel positief).
4. Een structureel te lage liquiditeitspositie kan een onderneming in de problemen brengen als schuldeisers het uitblijven van betaling niet langer accepteren. De onderneming kan dan mogelijk herfinancieren. Dit zal echter een verhogend effect hebben op de rentelasten van de onderneming.
5. Een structureel te hoge liquiditeitspositie is evenmin goed voor een onderneming. Liquiditeiten die niet worden aangewend om te ondernemen renderen niet.
6. De cashflow (kasstroom) wordt in de praktijk vaak gedefinieerd als de nettowinst + afschrijvingen.
7. De geprognoseerde cashflow wordt tegenwoordig veel gebruikt voor de waardebeoordeling van ondernemingen.
8. De solvabiliteit wordt omschreven als het vermogen van een onderneming om op lange termijn het totale vreemd vermogen te kunnen terugbetalen.
9. De solvabiliteit kan als volgt worden weergegeven: eigen vermogen / vreemd vermogen (norm in de regel minimaal 50%); eigen vermogen / totaal vermogen (norm in de regel minimaal 33%); Debt Ratio: vreemd vermogen / totaal vermogen (norm in de regel maximaal 66%); Debt to Equity Ratio: vreemd vermogen / eigen vermogen (norm maximaal 200%). De bankennorm is minimaal 20% eigen vermogen.
10. Een structureel te lage solvabiliteitspositie kan tot financieringsproblemen leiden en uiteindelijk tot discontinuïteit.
11. Een structureel te hoge solvabiliteitspositie is slecht voor de rentabiliteit van een onderneming. Eigen vermogen is namelijk in het algemeen duurder dan vreemd vermogen. Verschaffers van eigen vermogen krijgen (eventueel) pas dividend uitgekeerd nadat de verschaffers van vreemd vermogen zijn betaald. Verschaffers van eigen vermogen lopen meer risico op het door hen geïnvesteerde geld dan verschaffers van vreemd vermogen. Meer risico betekent dat verschaffers van eigen vermogen ook meer rendement zullen verlangen. Dit maakt dat het aanhouden van eigen vermogen door ondernemingen wordt gezien als duur. Bovendien is rente op vreemd vermogen voor de onderneming fiscaal aftrekbaar. De beloning voor het verschaffen van eigen vermogen, dividend is dat niet.
12. Rentabiliteit wil letterlijk zeggen: winstgevendheid.
13. De rentabiliteit van het totaal vermogen geeft aan de winstgevendheid van elke euro die in de onderneming is gestoken. Oftewel een RTV van 10% wil zeggen dat de onderneming met elke euro die in het bedrijf geïnvesteerd is een tien cent verdient.
14. Bij de nettorentabiliteit van het eigen vermogen wordt gekeken naar het bedrag dat uiteindelijk aan winst overblijft, nadat alle kosten en de belasting zijn betaald. Dit is het bedrag dat aan de verschaffers van het eigen vermogen ten goede komt. Oftewel: een REV na belasting van 20% wil zeggen dat elke euro die de eigenvermogensverschaffers hebben geïnvesteerd, hen twintig cent oplevert.

15. De Interest coverage ratio (ICR) (EBIT/rentelasten). De banknorm voor deze waarde is >2 . In de literatuur wordt ook wel tussen 3 en 5 als goed genoemd.
De Aflossingscapaciteit (AC) (Net debt/EBITDA). De banknorm voor deze waarde is $< 3,5$.
16. De Interest coverage ratio (ICR) meet of een onderneming in staat is haar rentelasten in het boekjaar te voldoen uit haar resultaat (voor rente en belastingen). Is de uitkomst van de ICR > 1 , dan is de onderneming daartoe in staat. Is de uitkomst < 1 , dan heeft de onderneming een probleem met de bank, omdat ze niet meer voldoet aan de leningsvoorwaarden.
17. EBIT= Earnings Before Interest and Tax (bedrijfsresultaat). EBITDA = Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization.
18. Resultaat voor belastingen + rente = EBIT.
19. Resultaat voor belastingen + rente = EBIT + Afschrijvingen en Afwaarderingen = EBITDA.
20. De negatieve ICR houdt in dat een onderneming in dat jaar niet in staat was haar rentelasten te betalen uit haar operationele resultaat.
21. EBIT is weliswaar het operationele resultaat van de onderneming, maar het is nog niet gezegd dat het resultaat ook beschikbaar is in liquide middelen. Het kan immers zo zijn dat resultaat deels nog niet is omgezet in geld als klanten bijvoorbeeld hun factuur nog niet hebben betaald. EBIT is dus wel resultaat, maar meestal niet het bedrag dat in geld direct beschikbaar is. Dit kan een probleem opleveren wanneer de ICR positief uitvalt, maar de onderneming toch niet in staat is de rentelasten uit haar liquide middelen te voldoen. Het is dan ook verstandig om naast het berekenen van de ICR het kasstroomoverzicht nader te bekijken.
22. Met de aflossingscapaciteit (AC) van een onderneming wordt gemeten hoe groot de net debt (nettoschuld) van de onderneming is in termen van haar EBITDA. Als de AC afneemt, dan verbetert de aflossingscapaciteit van de onderneming. Neemt de AC toe, dan betekent het dat de aflossingscapaciteit is verslechterd. Een Debt/Ebitda-ratio geeft dus aan hoeveel jaar aan bedrijfsresultaat (exclusief rente, belastingen en afschrijvingen) nodig is om alle uitstaande schulden af te kunnen lossen.
23. Ruime definitie: Lang vreemd vermogen + kortlopende schulden +/- liquide middelen.
Gangbare definitie: Rentedragende schulden +/- liquide middelen.

Gesloten vragen

1. Toenemen.
2. Niet voor studenten beschikbaar.
3. Gelijk gebleven.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. Afnemen, toenemen of gelijk blijven
8. Niet voor studenten beschikbaar
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Gelijk blijven
11. Afnemen, toenemen of gelijk blijven
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. Niet voor studenten beschikbaar
14. Niet voor studenten beschikbaar
15. Niet voor studenten beschikbaar
16. Afnemen
17. Niet voor studenten beschikbaar
18. Niet voor studenten beschikbaar
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Toenemen
21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Niet voor studenten beschikbaar
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Niet voor studenten beschikbaar
25. Het uitgeven van nieuwe aandelen voor een bedrag van € 75.
26. Niet voor studenten beschikbaar
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. Niet voor studenten beschikbaar
29. Niet voor studenten beschikbaar
30. Niet voor studenten beschikbaar
31. Het werkkapitaal geeft de kaspositie van een onderneming weer, na voldoening van de schulden op korte termijn.
32. (Eigen vermogen + lang vreemd vermogen) - vaste activa
33. Niet voor studenten beschikbaar
34. De solvabiliteit verbeteren
35. Niet voor studenten beschikbaar
36. Stellingen I en II zijn onjuist.
37. Niet voor studenten beschikbaar
38. Niet voor studenten beschikbaar
39. Niet voor studenten beschikbaar
40. Afnemen
41. Niet voor studenten beschikbaar
42. 8

43. Niet voor studenten beschikbaar
44. Niet voor studenten beschikbaar
45. Stelling I is juist.
46. Niet voor studenten beschikbaar
47. De current ratio
48. Niet voor studenten beschikbaar

Open vragen

6.1 Niet voor studenten beschikbaar

6.2 Niet voor studenten beschikbaar

6.3 Niet voor studenten beschikbaar

6.4 Niet voor studenten beschikbaar

6.5 Niet voor studenten beschikbaar

6.6 Niet voor studenten beschikbaar

6.7 Niet voor studenten beschikbaar

6.8 Niet voor studenten beschikbaar

6.9 Niet voor studenten beschikbaar

6.10

1. $((150.000 + 120.000 + 30.000 - 150.000) / (40.000 + 80.000)) * 100\% = 125\%$

2. $((150.000 + 120.000 + 30.000) / (40.000 + 80.000)) * 100\% = 250\%$

3. $((250.000 + 40.000 + 80.000) / (170.000 + 60.000)) * 100\% = 161\%$

4. $250.000 + 40.000 + 80.000 - 30.000 = 340.000$

5. $((170.000 + 60.000) / 600.000) * 100\% = 38\%$

6.11

De EBITDA is de omzet (€ 700.000) minus de kostprijs van de omzet (€ 400.000) minus de overige bedrijfskosten (€ 75.000) is € 225.000

6.12 Niet voor studenten beschikbaar

6.13.

a. $(156.000 + 167.000 + 134.000 + 123.000) / (140.000 + 129.000) = 215,61\%$

b. $(156.000 + 167.000 + 134.000 + 123.000) - (140.000 + 129.000) = 311.000$

c. $141.000 + 140.000 + 129.000 - 123.000 = 287.000$

d. $423.000 / 833.000 = 50,78\%$

e. $(167.000 + 134.000 + 123.000) / (140.000 + 129.000) = 157,62\%$

6.14. Niet voor studenten beschikbaar

6.15. Niet voor studenten beschikbaar

6.16.

a. De RTV voor de verdubbeling: $\text{Bedrijfsresultaat/gem. TV} = 60/600 = 0,10$ of 10%. Na de verdubbeling: $\text{Bedrijfsresultaat/gem. TV} = 120/1200 = 0,10$ of 10%. De verdubbeling zorgt niet voor een verbetering van de RTV, omdat de teller en de noemer in de RTV procentueel evenveel toenemen. Het bedrijfsresultaat per euro gemiddeld TV blijft hetzelfde.

b. Het bedrijfsresultaat verandert niet en het gemiddelde TV ook niet: $\text{RTV} = 60/600 = 0,10$ of 10% zowel voor als na reductie van de rentekosten. Een gelijkblijvend bedrijfsresultaat,

maar een andere verdeling ervan over VV-verschaffers (krijgen minder) en EV-verschaffers (krijgen meer).

- c. RTV voor verlaging overige bedrijfskosten: $60/600 = 0,10$ of 10%, na verlaging overige bedrijfskosten van bijv. (140) naar (134): RTV na = $66/600 = 0,11$ of 11%.
REV voor verlaging overige bedrijfskosten: $40/400 = 0,10$ of 10%
REV na verlaging overige bedrijfskosten. naar 134: $46/400 = 0,115$ of 11,5%
Een groter bedrijfsresultaat leidt in alle gevallen tot een hogere RTV, omdat de teller (het bedrijfsresultaat) van de RTV stijgt naar 66, terwijl de noemer (het gemiddelde TV) gelijk blijft.
Een groter bedrijfsresultaat en gelijkblijvende rentekosten leiden ook tot een hogere REV, omdat de teller (het resultaat voor belastingen) van de REV stijgt, terwijl de noemer (het gemiddelde EV) gelijk blijft.

6.17.

- a. $108.000 + 27.000 + 3.000 + 11.000 = 149.000$
b. $(108.000 + 27.000 + 3.000) / 3.000 = 46$
c* Over de EBITDA is met deze cijfers geen waardeoordeel te geven. ICR is goed. De onderneming is 46 maal in staat de rentelasten te betalen uit haar operationele resultaat.

6.18. Niet voor studenten beschikbaar

6.19.

- a. $\text{€ } 250.000 / \text{€ } 3.000.000 * 100\% = 8,3\%$
b. $\text{€ } 100.000 / (\text{€ } 600.000 + \text{€ } 300.000 + \text{€ } 100.000) * 100\% = 10,0\%$
c. $\text{KVV} = \text{€ } 100.000 / (\text{€ } 612.500 + \text{€ } 340.000 + \text{€ } 800.000 + \text{€ } 155.000 + \text{€ } 52.500 + \text{€ } 40.000) * 100\% = 5,0\%$
Er is sprake van een positief hefboomeffect omdat $\text{RTVVB} > \text{KVV}$ ($8,3\% > 5,0\%$).
Of $\text{REVVVB} > \text{RTVVB}$ ($15\% > 8,3\%$)
d. $\text{Beginsaldo vaste activa (1/1)} - \text{Afschrijving vaste activa} + \text{Investerings} = \text{Eindsaldo vaste activa (31/12)}$
 $(\text{€ } 2.000.000 + \text{€ } 520.000 + \text{€ } 200.000) - \text{€ } 100.000 + \text{INV} = \text{€ } 1.980.000 + \text{€ } 600.000 + \text{€ } 178.000$
 $\text{€ } 2.720.000 - \text{€ } 100.000 + \text{INV} = \text{€ } 2.758.000$
 $\text{INV} = \text{€ } 138.000$
e. RTVVB verandert niet, omdat het bedrijfsresultaat gelijk blijft en het TV ook gelijk blijft.
f. De solvabiliteit gemeten aan de hand van de debt ratio verbetert, omdat het vreemd vermogen afneemt (aflossing 9% banklening) en het TV gelijk blijft (vervanging van vreemd vermogen door eigen vermogen).
g. Er is € 15.000 aan de Voorziening groot onderhoud onttrokken, omdat het begin saldo op 1 januari 2013 € 600.000 bedraagt en er in 2013 € 40.000 wordt toegevoegd aan de Voorziening groot onderhoud en het eindsaldo op 31 december 2013 € 625.000 bedraagt. $\text{€ } 600.000 + \text{€ } 40.000 + \text{Mutatie} = \text{€ } 625.000$, $\text{Mutatie} = - \text{€ } 15.000$

6.20.

- a. Netto-werkkapitaal: Verbetering door afname van de kortlopende schuld. OCR: Neutraal, enkel een verschuiving binnen het vreemd vermogen.
b. Netto-werkkapitaal: Aangezien het wagenpark een vast activum is en geen vlottend, blijven vlottende activa gelijk en treedt een daling van de kortlopende schulden op, derhalve een verbetering. OCR: Verbetering door daling van het vreemd vermogen.

- c. Netto-werkkapitaal: Neutraal. Verschuiving binnen vlottende activa. OCR: Neutraal. Geen invloed op vreemd vermogen.
- d. Netto-werkkapitaal: Neutraal. Verschuiving binnen de kortlopende schulden. OCR: Neutraal. Verschuiving binnen de kortlopende schulden.
- e. Netto-werkkapitaal: Verbetering. Emissie vergroot het eigen vermogen, terwijl ook de liquide middelen toenemen. OCR: Verbetering: eigen vermogen stijgt.

6.21. **Niet voor studenten beschikbaar**

6.22.

- Ad 1 De post Crediteuren (vlottende passiva) zal toenemen en de post Bank (vlottende activa) zal met hetzelfde bedrag stijgen. In de Quick ratio stijgen teller en noemer met hetzelfde bedrag, zodat over de QR niets valt te zeggen (indien $(VA - Voorraad) > VP$, zal deze dalen; indien $(VA - voorraad) < VP$, zal deze stijgen). In de OCI zal Vreemd Vermogen toenemen, waardoor het Totaal Vermogen toeneemt bij gelijkblijvend Eigen Vermogen. De ratio EV/TV zal dalen.
- Ad 2 Kas stijgt en Debiteuren dalen met hetzelfde bedrag. (NB: Heeft geen effect op de voorraadmutaties). Bij de QR blijven de vlottende activa constant evenals vlottende passiva en QR wijzigt niet. Bij de OCI verandert ook niets door de verschuiving tussen Bank en Debiteuren.
- Ad 3 Verkoop bestelauto leidt tot daling Vaste Activa en toename Bank. Door de aflossing van een bankschuld met hetzelfde bedrag blijft Vlottende Activa gelijk. Door gelijkblijvende Vlottende Activa bij en gedaalde Vlottende Passiva neemt QR toe (verbetert). De OCI stijgt: geen wijziging in EV, wel daling in TV, zodat de verhouding EV/TV stijgt.
- Ad 4 Te betalen Dividend (Vlottende Passiva) daalt en EV (Ingehouden Winst) neemt toe. Bij gelijkblijvende Vlottende Activa stijgt de QR en door stijging EV bij gelijkblijvende TV neemt de OCI toe.
- Ad 5 Vlottende Passiva dalen door aflossing rekening-courantschuld en Eigen Vermogen neemt toe door aandelenemissie. Vlottende Activa blijven gelijk (geld wat van aandeelhouders komt, verdwijnt weer door aflossing). QR neemt toe en OCI stijgt, omdat EV stijgt bij gelijkblijvend TV.

6.23. **Niet voor studenten beschikbaar**

6.24.

- a. Geen effect op de quick ratio. Het is een verschuiving *binnen* de vlottende activa.
- b. Quick ratio zal toenemen. De teller blijft ongewijzigd, terwijl de noemer kleiner wordt. De kortlopende schulden nemen immers af door de omzetting naar langlopende schulden.
- c. Owned Capital Index EV/TV zal toenemen. De teller stijgt door het toenemen van de component herwaardering binnen het eigen vermogen. De noemer stijgt met hetzelfde bedrag. De breuk neemt als geheel toe.

6.25. **Niet voor studenten beschikbaar**

6.26.

- a. Boekwaarde is zichtbaar eigen vermogen, ofwel 30.
- b. Intrinsieke waarde is eigen vermogen gecorrigeerd voor de actuele waarde: $30 + 30 = 60$.
- c. Rentabiliteitswaarde = genormaliseerde winst/rendementseis, ofwel $(7+4) / (0,06+0,04) = 11/0,1 = 110$.

6.27. Niet voor studenten beschikbaar

6.28.

- a. Netto-werkkapitaal neemt af door verhoging van de kortlopende schuld. Owned-capital index neemt af door stijging van het totale vermogen. Eigen vermogen blijft gelijk.
- b. Afname van vlottende activa en gelijke daling van de kortlopende schulden. Netto-werkkapitaal blijft gelijk. Owned-capital index stijgt door de lagere kortlopende schuld.
- c. Verlaging van de vlottende activa en idem de kortlopende schulden. Geen invloed op het netto-werkkapitaal. Owned-capital index stijgt door de lagere kortlopende schuld.

6.29. Niet voor studenten beschikbaar

6.30.

- a. Verslechtering van Quick Ratio (QR), omdat vlottende activa (VA) gelijk blijven. De voorraden blijven gelijk en de Kortlopende schuld (KS) stijgt. Geen invloed op OCI; eigen vermogen blijft gelijk en het totaalvermogen ook, omdat er enkel verschuiving plaatsvindt binnen het vreemd vermogen.
- b. Verbetering van de QR, omdat de schuld afneemt en de VA en Voorraden constant blijven. Verbetering van de OCI, omdat het totaal vermogen daalt en het eigen vermogen gelijk blijft.
- c. Verbetering QR, zie b. Eigen vermogen stijgt, totaal vermogen blijft gelijk; er is immers verschuiving van kortlopende schuld naar eigen vermogen. Verhoudingsgetal OCI stijgt, verbetert.
- d. QR blijft gelijk. Enkel een verschuiving binnen de kortlopende schulden. Ook voor OCI geen verandering. Enkel verschuiving.
- e. QR geen invloed. Er is enkel sprake van toename Materiële vaste activa en Eigen vermogen. Deze posten hebben geen invloed op de formule. OCI: Verhoging eigen vermogen en verhoging van totaal vermogen met hetzelfde bedrag. OCI zal dus stijgen, verbeteren.

6.31. Niet voor studenten beschikbaar

6.32.

- a. We berekenen het kengetal Crediteurendagen = $(\text{Crediteuren} / \text{Inkopen op rekening}) * 365$ dagen = $[100.000 / 250.000] * 365$ dagen = 146 dagen (ongeveer 5 maanden). Gelet op de betalingstermijn van 1 maand verleend door de leveranciers is dit een aanzienlijke overschrijding van de betalingsverplichtingen van BV Flessentrekker.
- b. Deze bewering is *niet* terecht. Kasmiddelen hebben te maken met de ontvangsten en uitgaven, terwijl de winst te maken heeft met de baten en de lasten. B.V. Flessentrekker zou veel baten kunnen hebben met weinig inkomsten, en veel lasten met hoge uitgaven kunnen hebben, zodat de winst hoog is en de kasmiddelen zeer gering. Men zou hiervoor het kasstroomoverzicht en de winst-en-verliesrekening naast elkaar moeten leggen.

6.33. Niet voor studenten beschikbaar

6.34. Niet voor studenten beschikbaar

6.35.

- a. Het meest geschikte kengetal om de liquiditeitspositie van Perslucht te meten is de current ratio of de quick ratio. CR voor Perslucht = kortlopende activa / kortlopende passiva = € 30

miljoen / € 20 miljoen = 1,5 en dus voldoende om de kortlopende verplichtingen te voldoen. De QR = [vlottende activa - voorraden] / vlottende passiva = [€ 30 miljoen -/ € 6 miljoen] / € 20 miljoen = 1,2 en ruim boven 1. Aangezien beide kengetallen boven de één liggen, lijkt het argument van Perslucht niet steekhoudend.

- b. Het financiële kengetal dat het meest in aanmerking komt, is het gemiddelde aantal debiteurendagen, dat gedefinieerd is als het gemiddelde debiteurenbedrag / omzet / 365 dagen. Ingevuld levert dit [€ 30 miljoen / € 10 miljoen] * 1/365 dagen = 121 debiteurendagen. (ca. 4 maanden). Aangezien de door Perslucht verleende krediettermijn 2 maanden is, kan geconcludeerd worden dat de debiteuren van Perslucht gemiddeld 2 maanden te laat betalen en er waarschijnlijk iets schort aan de debiteurenadministratie of het incassobeleid van Perslucht.

6.36. Niet voor studenten beschikbaar

6.37.

- a. Voor de fusie tussen Vendex en KBB is de meest verantwoorde keuze de current ratio. Het betreft hier twee handelsconcerns die voor het overgrote deel direct verkoopbare voorraden aanhouden die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet en gebruikt kunnen worden om aan kortlopende betalingsverplichtingen te voldoen. Voor de fusie tussen de farmaciegiganten ligt de quick ratio meer voor de hand. Een groot deel van hun voorraden zijn grondstoffen en halffabricaten bedoeld om in het productieproces te worden verwerkt. Deze zijn niet bedoeld voor directe verkoop en kunnen ook niet worden gebruikt ter dekking van kortlopende betalingsverplichtingen.
- b. Glaxo-Wellcome heeft debiteurendagen van 40, terwijl de betaaltermijn voor klanten 2 maanden of 60 dagen. Dus gemiddeld betalen alle klanten ruim binnen de toegestane krediettermijn, hetgeen een aanwijzing kan zijn van betrouwbare debiteuren met een goede liquiditeitspositie en/of een goed debiteurenbeheer van Glaxo-Wellcome. Het aantal debiteurendagen van SmithKline-Beecham is weliswaar lager (35 dagen), maar de toegestane betaaltermijn is slechts 30 dagen. Dit duidt dat erop dat gemiddeld genomen later wordt betaald dan de toegestane krediettermijn en er iets aan de hand kan zijn met de betrouwbaarheid of liquiditeitspositie van de afnemers van SmithKline-Beecham of dat SmithKline-Beecham geen nauwlettend toezicht houdt op zijn debiteurenposities.

6.38. Niet voor studenten beschikbaar

6.39.

Kortlopende schulden: Het werkkapitaal op 31-12-15 laat zich berekenen als kortlopende activa -/ kortlopende passiva: [2.200 + 3.500 + 1.000] -/ 5.400 = € 1.300.

Gegeven is dat 31-12-16 het werkkapitaal € 400 hoger uitvalt, dus € 1.700.

Terugrekenend geldt dat kortlopende activa -/ werkkapitaal = kortlopende schulden: [2.500 + 3.600 + 1.500] -/ 1.700 = € 5.900 aan kortlopende schulden.

Eigen vermogen: Gegeven is de 'owned capital index' eind 2016 van 40% = Eigen Vermogen / Totaal Vermogen, zodat het Eigen Vermogen zich laat berekenen als 0,4 x 13.500 = € 5.400.

Voorzieningen: De voorzieningen vormen een sluitpost en laten zich berekenen als balanstotaal -/ schulden -/ eigen vermogen = 13.500 -/ 5.900 -/ 700 -/ 5.400 = € 1.500.

6.40. Niet voor studenten beschikbaar

6.41.

- a. Het werkkapitaal (eigen vermogen + langlopende schulden +/- vaste activa) 2013 bedraagt $400 + 400 - 700 = +100$ Voor 2014 bedraagt deze: $625 + 350 - 1000 = -25$
- b. De 'owned capital index' is Eigen Vermogen / Totaal Vermogen. Over 2013 was deze $400/1000 * 100\% + 40\%$ en over 2014 $625/1250 * 100\% = 50\%$.

6.42. Niet voor studenten beschikbaar

6.43.

- a. De twee ratio's zijn de solvabiliteitsratio's en zijn als volgt gedefinieerd: Leverage-ratio: eigen vermogen / vreemd vermogen * 100%. Voor Puzzel B.V. bedraagt deze ratio: $40.000 / 60.000 * 100\% = 66,7\%$.
Owned capital ratio: eigen vermogen / totaal vermogen * 100%.
Voor Puzzel B.V. bedraagt deze ratio: $40.000 / 100.000 * 100\% = 40\%$.
- b. Het werkkapitaal is gedefinieerd als vlottende activa +/- vlottende passiva of als eigen vermogen + lang vreemd vermogen +/- vaste activa.
Invullen levert: $17.000 = \text{vlottende activa} - 28.000$, zodat de vlottende activa 45.000 bedragen. De vlottende activa van Puzzel B.V. bestaan uit de voorraden (20.000 en de handelsdebiteuren, zodat deze laatste post 25.000 groot is. De totale passiva = totale activa = 100.000, zodat de post 'Machines' $100.000 - 45.000 = 55.000$ is.

6.44. Niet voor studenten beschikbaar

6.45.

- a. B.V. A: Current ratio: $2.000/1.500 = 4/3$ Quick ratio: $1.000/1.500 = 2/3$
B.V. B: Current ratio: $2.000/1.500 = 4/3$ Quick ratio: $1.000/1.500 = 2/3$
- b. Voor de B.V. A zal de voorkeur uitgaan naar het gebruik van de current ratio, aangezien, gelet op de aard van de voorraden (dagverse producten), de opslagduur kort zal zijn en de voorraden daarom op korte termijn in vorderingen zullen worden omgezet.
Voor de B.V. B daarentegen zal de voorkeur uitgaan naar hantering van de quick ratio. De kans dat de voorraad op korte termijn zal worden omgezet in vorderingen is zeer gering, gelet op de aard van de voorraad en het moment van het opmaken van de balans (31-12-92 om 24.00 uur).

6.46.

- a. De leverage ratio is
  - per 31-12-2015: $200.000/1.800.000 * 100\% = 11,1\%$
  - per 31-12-2016: $100.000/1.500.000 * 100\% = 6,7\%$
- b. De oorzaken kunnen zijn:
  - verlies over 2016;
  - een (dividend) uitkering aan aandeelhouders.
- c. Op zich had door de gemaakte boekwinst bij genoemde transactie (ad € 200.000) een stijging van het eigen vermogen mogen worden verwacht.

6.47. Niet voor studenten beschikbaar

6.48. Niet voor studenten beschikbaar

6.49.

- a. Current ratio: vlottende passiva (kortlopende schulden) 600 / vlottende activa 700 = 0,86.
- b. De liquiditeit is niet geweldig, maar ook niet slecht. Van belang is dat de 700 vlottende activa voor een groot deel bestaat uit voorraden en debiteuren, zodat het kennen van de kwaliteit en de omlooptijd van deze twee elementen van belang is.

6.50. Niet voor studenten beschikbaar

6.51. Niet voor studenten beschikbaar

6.52. Niet voor studenten beschikbaar

6.53. Niet voor studenten beschikbaar

Theorievragen

1. Bij het waarderen van ondernemingen is het belangrijk om onderscheid te maken tussen waarde en prijs. De waarde die voor een onderneming wordt vastgesteld, is veelal niet gelijk aan de prijs die ervoor wordt betaald. Dit komt omdat waarde een subjectief begrip is en de berekende waarde vaak een startpunt is voor de verkooponderhandelingen die uiteindelijk leiden tot een (transactie)prijs. De prijs zal dan ergens liggen tussen de waarde die de koper en de waarde die de verkoper aan de onderneming hecht. De waarde van de onderneming vanuit de verkoper gezien zal worden gebaseerd op de 'stand alone' cijfers van de onderneming en de toekomstverwachtingen van de verkoper ten aanzien van de omzet en de winst. Hierin zit vaak opgesloten dat de verkoper goodwill aan zijn onderneming zal willen toekennen. De waarde van de onderneming vanuit de koper gezien is weer anders. De koper zal de waarde van de te kopen onderneming vooral beoordelen in samenhang met de eigen onderneming en verwachtingen. Koper zal rekening houden met de eigen waarderingsgrondslagen voor activa; deze kunnen immers anders zijn dan bij de te kopen onderneming. Koper zal ook rekening houden met synergie-effecten (het zogenoemde '1+1=3 effect') en het strategische voordeel (als ik deze onderneming niet koop, dan koopt de concurrent de onderneming). Het is dus bij het waarderen van een onderneming belangrijk te bedenken voor wie de waardering wordt opgesteld, met welk doel en op welke datum. Voorts is het belangrijk te realiseren dat waarde van een onderneming niet een vast getal is, maar zich eerder beweegt binnen een bandbreedte van waarden. Het is daarom aan te raden bij de waardering van een onderneming meerdere verschillende waarderingsmethoden toe te passen om zo de waardenrange vast te stellen.
2. Aangezien alle waardebepalingsmethoden tot op zekere hoogte afhankelijk zijn van schattingen (van de waarde van de verschillende activa en passiva in het geval van de boekwaarde, de intrinsieke waarde en de liquiditeitswaarde en van de te verwachten toekomstige winsten in het geval van de rentabiliteitswaarde en de discounted cashflow-waarde), kan waardebepaling veelal tot niet meer leiden dan een indicatie van de waarde van een onderneming. Bij de op de toekomstige resultaten gerichte methoden (rentabiliteitswaarde, discounted cashflow-waarde en, in de meeste gevallen, ook de beurswaarde) is een bijkomstige factor de mate van zekerheid waarmee de toekomstige resultaten, waarop de schatting van de waarde vooral gebaseerd is, voorspeld kunnen worden. Deze onzekerheid (= risico) komt tot uitdrukking in de rendementseis die in de berekeningen gehanteerd wordt.
3. De meest gehanteerde waardebepalingsmethoden kunnen globaal worden onderverdeeld in methoden die zich richten op de balans, en methoden die zich richten op de winst-en-verliesrekening.
4. De boekwaarde van een onderneming is gelijk aan het totale eigen vermogen (bezittingen minus voorzieningen en schulden) volgens de balans.
5. De intrinsieke waarde is, evenals de boekwaarde, gelijk aan het eigen vermogen van de onderneming volgens de balans, maar nu altijd op basis van actuele waarde. Alle activa en passiva worden bij deze methode geherwaardeerd tegen actuele waarde, waarbij rekening dient te worden gehouden met belastinglatenties die door deze herwaardering kunnen ontstaan (immers, de meerwaarde die verondersteld wordt, zal in veel gevallen bij realisatie leiden tot belastingheffing).
6. De liquidatiewaarde van de onderneming geeft aan wat de geschatte netto-opbrengst is als de onderneming (op korte termijn) gestaakt zou worden. Vaak wordt dit gezien als de minimumwaarde die aan de onderneming kan worden toegekend. Bij bepaling van de liquidatiewaarde moet vaak rekening gehouden worden met soms aanzienlijke

- waardedalingen van activa. Tevens komen bij staking van een onderneming soms verplichtingen om de hoek kijken die niet in de (op ‘going-concern’-basis opgestelde) balans zijn opgenomen, zoals afvloeiingsregelingen voor personeel, schadeloosstellingen voor verhuurders van bedrijfspanden, adviseringskosten voor afwikkeling, en dergelijke.
7. Er zijn slechts een paar specifieke situaties waarin waardering uitgaande van de balans in plaats van de verwachte resultaten een betere benadering van de waarde van een onderneming in het economische verkeer oplevert. Deze situaties zijn vooral als sprake is van:
    - staking van de onderneming (denk aan liquidatie of faillissement);
    - overname van specifieke activa (al dan niet onder aanvaarding van bepaalde schulden) in plaats van overname van activiteiten;
    - een onderneming waarvan de activiteiten vooral bestaan uit het beleggen in andere ondernemingen of waarden (denk bijvoorbeeld aan beleggingsinstellingen).
  8. De achterliggende (eenvoudige) gedachte bij contante waarde is dat een euro vandaag meer waard is dan een euro in de toekomst. Dit is te wijten aan twee factoren, te weten rente en onzekerheid over de toekomst.
  9. De formule: rentabiliteitswaarde = genormaliseerde winst / rendementseis laat zich als volgt theoretisch verklaren. De koper zal bereid zijn zoveel te betalen dat deze investering maal zijn verwachte rendementseis (een percentage) de verwachte winst oplevert. Bij een investering van bijvoorbeeld € 100 en een rendementseis van 8% moet de verwachte winst ten minste 100 maal 8% = € 8 zijn. Omgekeerd: als de verwachte winst € 8 is en de rendementseis 8%, dan volgt dat de maximale waarde $€ 8 / 0,08 = € 100$.
  10. Een onderneming die jaarlijks € 150.000 nettowinst maakt en waarvan de potentiële koper een rendement na belastingen van 9% wil realiseren, is volgens de rentabiliteitswaardemethode waard $€ 150.000 / 0,09 = € 1.666.667$ (afgerond € 1,7 miljoen).
  11. De rentabiliteitswaarde gaat uit van in de toekomst te behalen genormaliseerde winsten. Als er op het moment van overname belangrijke rechtsgedingen spelen die potentieel tot grote uitgaven kunnen leiden, zijn die in de regel niet in de schatting van de toekomstige genormaliseerde winsten verwerkt. Waar dergelijke rechtsgedingen (of andere, vergelijkbare posten zoals milieuclaims en dergelijke) spelen, wordt in de regel een correctie gemaakt op de berekende waarde. Waar een goede schatting niet te maken is, wordt vaak een garantie in het overnamecontract opgenomen om te waarborgen dat de correctie op de koopprijs te zijner tijd, als een en ander meer concreet is geworden, alsnog gemaakt kan worden.
  12. Een variatie op de rentabiliteitswaarde die in de praktijk soms wordt toegepast (vooral voor de waardering van minderheidspakketten van aandelen) is de rendementswaarde. Deze wordt bepaald door het geschatte jaarlijks verwachte dividend te delen door een rendementseis (die in de regel lager ligt dan het bij de rentabiliteitswaarde gehanteerde percentage). Echter, deze methodiek is veelal erg onnauwkeurig en verdient dan ook niet de voorkeur.
  13. Klassieke methoden (accounting-benadering): retrospectief, gebaseerd op ‘accounting’-begrippen zoals winst of eigen vermogen, waarden van het eigen vermogen (aandeelhouderswaarde) van de onderneming, houden eventueel rekening met de rendementseis op het eigen vermogen, door retrospectieve karakter vaak conservatieve uitkomst van de waarde.
DCFmethode (economische benadering): prospectief, gebaseerd op kasstromen, waarden van de totale onderneming (*enterprise value*), houdt ook rekening met de kosten van het vreemd vermogen, DCF houdt rekening met een eeuwig voortbestaan van de onderneming.

De restwaarde voegt vaak een groot deel van de waarde toe. Hierdoor bestaat een risico op overschatting van de waarde van de onderneming.

14. Stappenplan:

- a. Schat de toekomstige vrije kasstromen van de onderneming die moet worden
- b. gewaardeerd gedurende een bepaalde prognoseperiode. Deze periode ligt meestal tussen de drie en vijf jaar. De prognoseperiode eindigt over het algemeen zodra de onderneming een stabiele kasstroom verwacht over langere tijd.
- c. Bereken de contante waarde van de kasstroom (inclusief verwachte investeringen en aflossingen) van ieder jaar naar het waarderingsmoment. De kasstromen worden contant gemaakt tegen de gemiddelde gewogen vermogenskostenvoet van de onderneming. De gemiddelde vermogenskostenvoet van de onderneming weerspiegelt de rendementseis op het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de onderneming.
- d. Tel alle contant gemaakte kasstromen bij elkaar op.
- e. Bereken de (contante) restwaarde van de onderneming ná de prognoseperiode.
- f. Tel bij de waarde van de onderneming in de prognoseperiode de restwaarde op om te komen tot de ondernemingswaarde.

15. De beurswaarde is gelijk aan het aantal geplaatste aandelen vermenigvuldigd met de beurskoers. De beurswaarde is veelal een redelijke indicatie van de waarde van de onderneming, aangezien zij de inschattingen van vaak vele beleggers en analisten weergeeft. Echter, zoals bekend spelen op de beurs emotionele factoren veelvuldig een belangrijke rol en doen zich mede hierdoor soms drastische koers- (= waarde)fluctuaties voor.

Gesloten vragen

1. Niet voor studenten beschikbaar
2. Niet voor studenten beschikbaar
3. Boekwaarde van het eigen vermogen gaat uit van de historische waarde en intrinsieke waarde gaat uit van de actuele waarde.
4. Niet voor studenten beschikbaar
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Niet voor studenten beschikbaar
7. $\text{€ } 100.000 : 0,12 = \text{€ } 833.333$.
8. Niet voor studenten beschikbaar
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. I is onjuist en II is juist
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. Niet voor studenten beschikbaar
14. 180
15. Niet voor studenten beschikbaar
16. Niet voor studenten beschikbaar
17. Niet voor studenten beschikbaar
18. DCF-methode en intrinsieke waarde
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Niet voor studenten beschikbaar
21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Niet voor studenten beschikbaar
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Niet voor studenten beschikbaar
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. De accounting-benadering heeft een retrospectief karakter, is gebaseerd op 'accounting'-begrippen zoals winst of eigen vermogen. Men gaat hier uit van de cijfers van de onderneming in het (recente) verleden. De economische benadering heeft een prospectief karakter en is gebaseerd op kasstromen. Het houdt rekening met een eeuwig voortbestaan van de onderneming. In de economische benadering wordt de totale onderneming (*enterprise value*) gewaardeerd. Het juiste antwoord is: in de economische benadering wordt de totale onderneming gewaardeerd en in de accounting-benadering gaat het om waardering van het eigen vermogen

Open vragen

7.1. Niet voor studenten beschikbaar

7.2. Niet voor studenten beschikbaar

7.3. Niet voor studenten beschikbaar

7.4.

- Een euro vandaag is meer waard dan een euro in de toekomst. De contante waarde geeft aan wat de euro die in de toekomst wordt ontvangen vandaag waard is.
- $\text{€ } 100 / 1,06 = \text{€ } 94,34$.
- Het grootste verschil is dat niet uitgegaan wordt van de gemiddelde winst, maar van de kasstromen van een onderneming.
- Dit is een methode waarin de waarde wordt bepaald door het jaarlijkse geschatte verwachte dividend te delen door de rendementseis.
- De liquidatiewaarde geeft aan wat de geschatte netto-opbrengst is als de onderneming gestaakt zou worden.

7.5. Niet voor studenten beschikbaar

7.6.

- Intrinsieke Waarde = $300.000 - 30.000 + 80.000 = 350.000$.
- $20\% \times 80.000 = 16.000$ lager.
- Het grootste verschil met de rentabiliteitswaarde is bij de discounted cashflow-methode dat niet van gemiddelde winst wordt uitgegaan, maar van de (preciezere benadering van de) kasstromen. Ook goed: rentabiliteitswaarde gaat uit van de winst en de discounted cashflow- methode gaat uit van de cashflow (winst plus afschrijvingen).
- De rendementswaarde is een variatie op de rentabiliteitswaarde, die vooral wordt toegepast bij minderheidspakketten van aandelen, of: deze methodiek is veelal onnauwkeurig en verdient dan ook niet de voorkeur, of: dividend wordt gedeeld door rendementseis.

7.7. Niet voor studenten beschikbaar

7.8.

- Eigen vermogen (350.000) plus herwaardering vaste activa (100.000) = 450.000 Ook goed: $350.000 \text{ plus } 0 = 350.000$, want in de 350.000 is de herwaardering al begrepen, want is actuele waarde.
- Rente plus risico-opslag.
- Rentabiliteitswaarde is genormaliseerde winst ! $\text{rendementseis} = 40.000 / 0,08 = 500.000$.
- Overnameprijs is $((2 \times \text{intrinsieke waarde}) + (1 \times \text{rentabiliteitswaarde})) / 3 = ((2 \times 450.000) + 500.000) / 3 = 1.400.000 / 3 = 466.667$. Goodwill is overnameprijs (466.667) min eigen vermogen (450.000 hetzij 350.000) is 16.667 hetzij 116.667.
- Liquidatiewaarde.

7.9. Niet voor studenten beschikbaar

7.10.

- De redenering is onjuist en onlogisch. Een hoog risico en hieruit volgend een hogere risico-opslag geeft juist een lagere rentabiliteitswaarde.

- b. De redenering is onjuist en onlogisch. Juist het feit dat er een herwaarderingsreserve onder het vermogen opgenomen is, betekent dat door Proxis. B.V. actuele waarde is toegepast en dat is een belangrijk element in de bepaling van de intrinsieke waarde. Er is derhalve geen enkele reden om deze post in mindering op het zichtbaar totaal eigen vermogen te brengen.

7.11 Niet voor studenten beschikbaar

7.12.

- a. De intrinsieke waarde is als volgt te berekenen: $3.000.000 + 1.500.000 - 1.300.000 = 3.200.000$.
- b. De noodzakelijke informatie die ontbreekt, is de rentabiliteitseis die gehanteerd moet worden om als norm te fungeren voor de berekening. Antwoord eventueel onder te verdelen in basis-intrestpercentage en risicotoeslag.

7.13. Niet voor studenten beschikbaar

7.14.

- a. Prijs = intrinsieke waarde + goodwill, dus $500.000 = \text{intrinsieke waarde} + 394.500$.
Intrinsieke waarde is 105.500.
- b. De rendementseis bestaat uit een interestpercentage + een risico-opslag De risico-opslag is bij beroepen hoog, omdat veel kennis in de hoofden van mensen zit. Met andere woorden: veel goodwill is persoonlijke goodwill die niet overdraagbaar is, en waarvoor dus ook niet betaald wordt.
- c. Bij de intrinsieke waarde wordt enkel rekening gehouden met de waarde van de bezittingen en schulden. Er wordt geen rekening gehouden met de winstverwachting, terwijl deze wel degelijk bij de waarde van een onderneming van belang is. Wanneer er in een onderneming winst wordt gemaakt, zal de rentabiliteitswaarde meestal hoger uitvallen dan de intrinsieke waarde. In deze casus is het winstaandeel in de maatschap aanzienlijk, waardoor de rentabiliteitswaarde waarschijnlijk hoger zal uitvallen. Dus adviseren om niet akkoord te gaan met de intrinsieke waarde.
- d. Er wordt uitgegaan van een lagere rendementseis, omdat het kantoor inmiddels middelgroot is, met weinig partners zal er nu meer zakelijke goodwill i.p.v. persoonlijke goodwill zijn.
 $427.523 / 0,2 = 2.13$ miljoen.

7.15. Niet voor studenten beschikbaar

7.16.

De gegeven feiten dienen in de betreffende balansposten te worden verwerkt:

- a. Bij de post Voorraden gaat er € 10.000 af wegens incurantheid. Eigen Vermogen daalt met € 10.000.
- b. Bij de post Debiteuren gaar er 10% van $40.000 = € 4.000$ af wegens oninbaarheid. Eigen vermogen daalt met € 4.000.
- c. Bij de post Vaste Activa gaat er wegens herwaardering van het apparaat € 10.000 af. Eigen Vermogen daalt met € 10.000.
- d. Het Eigen Vermogen komt dan uit op $€ 500.000 - € 24.000 = € 476.000$ gedeeld door 10.000 uitstaande aandelen geeft een Intrinsieke Waarde per aandeel van **€ 47,60**.

7.17. Niet voor studenten beschikbaar

7.18.

De rendementseis geeft aan welk minimaal jaarlijks rendement de koper wenst te verdienen op zijn overname en is opgebouwd uit een risicovrije component / rentevergoeding en een risicopremie.

7.19. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.20.

- a. Aangezien de balansposten van BV Safeguard zijn gewaardeerd tegen hun actuele waarde, is de omvang van het Eigen Vermogen de Intrinsieke Waarde van de onderneming: € 375 miljoen. De rentabiliteitswaarde wordt berekend als de genormaliseerde winst gedeeld door de rekenrente: $45 \text{ miljoen} / 0,10 = € 450 \text{ miljoen}$. Toepassing van de formule van de overnameprijs resulteert in: $[2 * € 375 \text{ miljoen} + 1 * € 450 \text{ miljoen}] / 3 = € 400 \text{ miljoen}$.
- b. De goodwill wordt berekend als de overnameprijs minus de Intrinsieke Waarde van de onderneming. Ofwel: $€ 400 \text{ mln.} - € 375 \text{ mln.} = € 25 \text{ mln.}$

7.21. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.22.

- a. Hij zal kiezen voor de rentabiliteitswaarde. Winst is nihil, zodat de rentabiliteitswaarde 0 is.
- b. Het verschil wordt 'goodwill' genoemd.
- c. Omdat de kopende partij positieve resultaten inschat of dat hij verwacht synergie te bereiken die de berekende prijs laat uitkomen boven de boekwaarde.

7.23. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.24.

- a. De 'waarde' van een onderneming wordt door vele factoren bepaald. Sommige factoren zijn objectief bepaalbaar, zoals de waarde van sommige activa, terwijl andere factoren een subjectieve inslag hebben. Het kan hierbij gaan om de toekomstperspectieven van de onderneming, de inpassing in de kernactiviteiten van de overnemende onderneming, de kwaliteit van het personeel enzovoort. De 'prijs' is het uiteindelijke bedrag waarvoor de overnemende onderneming de andere onderneming overneemt en deze hoeft niet noodzakelijkerwijs samen te vallen met de (berekende) waarde.
- b. 1. de Intrinsieke waarde, 2. de Liquidatiewaarde, 3. de Boekwaarde.

7.25. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.26.

- a. Correctie voor de post 'Vaste activa' leidt tot een actuele waarde van de kantoorruimte van € 3 miljoen. Hierdoor neemt de post 'Herwaarderingsreserve' eveneens toe met € 1 miljoen, zodat het Eigen Vermogen stijgt met € 1 miljoen. De actuele waarde van het Eigen Vermogen wordt € 4 miljoen. De overnameprijs per aandeel wordt dan $€ 4 \text{ miljoen} / 100.000 \text{ aandelen} = € 40$.
- b. Een waardebepalingsmethode die rekening houdt met de rentabiliteit van de over te nemen onderneming is de rentabiliteitsmethode. Om de methode te kunnen toepassen is aanvullend minimaal nodig de *rendementseis* en de *genormaliseerde winst* van BV Kromrecht.

7.27. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.28.

- a. De Boekwaarde en de Intrinsieke Waarde kijken alleen naar de huidige vermogenspositie van de over te nemen onderneming, terwijl de Rentabiliteitswaarde en de Beurswaarde rekening houden met de toekomstige winstverwachtingen van de onderneming.
- b. Het Eigen Vermogen bedraagt balanstotaal -/- vreemd vermogen = € 900.000 -/- € 500.000 = € 400.000. Herwaardering van de post 'Voorraden' verlaagt het Eigen Vermogen met € 30.000, terwijl het Eigen Vermogen door de hogere taxatie van het winkelpand met € 80.000 stijgt. Per saldo stijgt het Eigen Vermogen met € 50.000. De potentiële koper zal bereid zijn € 400.000 + € 50.000 = € 450.000 te betalen voor de over te nemen onderneming.
- c. De hogere risicopremie van B betekent dat B een hogere rendementseis heeft dan A. De contante waarde van de genormaliseerde winsten zal daarom lager uitvallen voor B. Dus A brengt het hoogste bod uit!

7.29. Niet voor studenten beschikbaar

7.30.

- a. Overnameprijs:
  - Intrinsieke waarde Eigen Vermogen: 375 (= gegeven)
  - Rentabiliteitswaarde:
Genormaliseerde resultaat voor belasting / rentefactor =
 $45 / 0,1 = 450$ .Overnameprijs: $\frac{2 \times 375 + 1 \times 450}{3} = \frac{750 + 450}{3} = 400$
- b. Berekening goodwill = overnameprijs -/- intrinsieke waarde = 400 - 375 = 25.

7.31. Niet voor studenten beschikbaar

7.32. Niet voor studenten beschikbaar

7.33.

- a. In de situatie dat de waarderingsgrondslag van een onderneming reeds de actuele waarde is en de boekwaarden als gevolg samenvallen met de actuele waarden.
- b. $1.000.000 / 0,05 = 20.000.000$.

7.34. Niet voor studenten beschikbaar

7.35.

- a. Het meest bepalend is element 3. Al heeft een onderneming een financieel slechte periode achter de rug maar de toekomstperspectieven zijn goed (bijvoorbeeld na een reorganisatie), dan zal de waarde van de onderneming er gunstig uitzien; zeker als de marktwaarde bepaald wordt op basis van de netto contante waarde-methode.
- b. De economische waarde van de geplaatste aandelen (en daarmee van een onderneming) wordt bepaald door het contant maken van de verwachte toekomstige kasstromen van de onderneming. Bij deze methode maakt men een schatting van alle inkomende en uitgaande kasstromen van de onderneming die het aandeel heeft geëmitteerd, over een vastgestelde periode, die vervolgens met behulp van een discontofactor wordt omgerekend tot een netto contante waarde.

7.36. Niet voor studenten beschikbaar

7.37.

De intrinsieke waarde van Teakhout B.V. bedraagt per 31-12-2016: $150.000 + 100.000 + 50.000 = 300.000$.

7.38. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.39.

Het draait hier om de boekwaarde, de intrinsieke waarde en de rentabiliteitswaarde.

De boekwaarde wordt uit de jaarrekening afgeleid door het zichtbare eigen vermogen af te lezen. De intrinsieke waarde is het eigen vermogen, waarbij de boekwaarde wordt gecorrigeerd op basis van de actuele waarde van de activa.

De rentabiliteitswaarde gaat uit van de winst die de onderneming behaalt en dus niet het eigen vermogen.

Het voordeel van de boekwaarde is de eenvoud.

Het voordeel van de intrinsieke waarde is dat het eigen vermogen een reëel/actueel beeld te zien geeft).

Het voordeel van de rentabiliteitswaarde is dat enigszins rekening gehouden wordt met de toekomst door als basis de winst te nemen.

Het nadeel van de accountingbenadering is dat het een retrospectief karakter heeft en feitelijk weinig/geen rekening houdt met de toekomstverwachtingen van de onderneming.

7.40. **Niet voor studenten beschikbaar**

7.41.

De DCF-methode oftewel de enterprise value beoogt de marktwaarde van de onderneming/het bedrijf te berekenen. Deze waarde omvat het eigen vermogen en het vreemd vermogen of anders de gehele onderneming of anders het totaal, en deze waarde wordt bepaald op basis van kasstromen.

De equity value is de waarde van de aandelen of anders de aandeelhouderswaarde, waarbij de net debt in mindering komt op de enterprise value.

7.42. **Niet voor studenten beschikbaar**

Hoofdstuk 8 Groepsverhoudingen

Theorievragen

Kapitaalbelangen:

1. Artikel 24c BW:
Het aandelenpakket dient te zijn:
  - voor eigen rekening, dan wel voor rekening van een dochtermaatschappij
  - duurzaam bedoeld
  - ten dienste van de eigen werkzaamheid.
2. Artikel 24a BW:
Wanneer een rechtspersoon rechtstreeks of via een dochtermaatschappij:
  - al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen;
  - lid of aandeelhouder is en al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan of,
  - als vennoot volledig aansprakelijk is voor de schulden van een onder eigen naam opererende vennootschap.
3. Er is sprake van een wettelijk vermoeden van een deelneming indien de rechtspersoon al dan niet tezamen met een dochtermaatschappij ten minste 20% van het geplaatste kapitaal verschaft.
4. De waarderingsgrondslag is verschillend.
5. Waardering dient te geschieden op basis van de nettovermogenswaarde, waarbij wijzigingen in de nettovermogenswaarde van de deelneming dus leiden tot aanpassing van de waardering (vermogensmutatiemethode, artikel 2:389 lid 1 BW).
6. Wanneer de rechtspersoon onvoldoende gegevens ter beschikking staan om de nettovermogenswaarde (artikel 2:389 lid 2 BW) te bepalen, mag hij uitgaan van een waarde die op andere wijze overeenkomstig deze titel is bepaald (artikel 2:384 BW: verkrijgingsprijs of actuele waarde) en wijzigt hij deze waarde met het bedrag van zijn aandeel in het resultaat en in de uitkeringen van de maatschappij waarin hij deelneemt (= vermogensmutatiemethode). Deze wijze van waardering moet worden vermeld.
7. De deelnemingsvrij stelling zorgt ervoor dat resultaten uit deelnemingen niet tot de fiscale winst behoren.
8. Een wettelijke reserve moet gevormd worden bij niet-uitkeerbare winsten van deelnemingen die worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode, terwijl de uitkering van die winst door de deelnemer niet zonder beperking is te bewerkstelligen (artikel 2:389 lid 6 BW).
9. Verkrijgingsprijs en nettovermogenswaarde.
10. Indien de waarde bij de eerste waardering overeenkomstig lid 2 of lid 3 lager is dan de verkrijgingsprijs of de voorafgaande boekwaarde van de deelneming, wordt het verschil als goodwill geactiveerd (artikel 2:389 lid 7 BW).
11. Lucky buy: passiveren (herwaardering). Bij weerspiegeling van toekomstige bedrijfsverliezen: afzonderlijke overlopende passiefpost of saldering met positieve goodwill.
12. Verwerving van een deelneming beneden de intrinsieke waarde, waarbij de waarde is gecorrigeerd voor aan die deelneming verbonden nadelen.
13. Inzake kapitaalbelangen van ten minste 20% en kapitaalbelangen waarbij de deelnemer volledig aansprakelijk is voor de schulden (artikel 2:379 lid 1 BW) dienen gegevens vermeld te worden over: naam, vestigingsplaats, aandeel in het geplaatste kapitaal, eigen vermogen per ultimo en resultaat over laatste boekjaar.

Afdeling 12, titel 9 Boek 2 B W:

14. Als de financiële gegevens van de moeder zelf zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening (402).
15. Zie de voorwaarden die in het artikel staan.
  - a. De balans van de enkelvoudige jaarrekening vermeldt in ieder geval de som van de vaste activa, de som van de vlottende activa, en het bedrag van het eigen vermogen, van de voorzieningen en van de schulden. De enkelvoudige winsten-verliesrekening vermeldt in ieder geval het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening en het saldo der overige baten en lasten, een en ander na belastingen (artikel 2:403 lid 1 onder a BW).
  - b. De AV heeft schriftelijk verklaard met de afwijking van de voorschriften in te stemmen (artikel 2:403 lid 1 onder b BW).
  - c. De financiële gegevens van de rechtspersoon zijn door het hoofd van de groep geconsolideerd in een geconsolideerde jaarrekening (artikel 2:403 lid 1 onder c BW).
  - d. De geconsolideerde jaarrekening is gesteld in het Nederlands, Frans, Duits of Engels (artikel 2:403 lid 1 onder d BW).
  - e. Het bestuursverslag en de accountantsverklaring zijn gesteld in het Nederlands, Frans, Duits of Engels (artikel 2:403 lid 1 onder e BW).
  - f. Het hoofd van de groep heeft schriftelijk verklaard zich hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit de rechtshandelingen van de rechtspersoon voortvloeiende schulden (artikel 2:403 lid 1 onder f BW).
  - g. De schriftelijke verklaringen van de AV (onderdeel b) en het hoofd van de groep (onderdeel f) zijn neergelegd ten kantore van het handelsregister waar de rechtspersoon is ingeschreven (artikel 2:403 lid 1 onder g BW).
16. Organisaties van openbaar belang mogen geen gebruikmaken van de 403-vrijstelling (artikel 2:403 lid 4 BW).
17. Het hoofd van de groep kan de 403-verklaring intrekken, bijvoorbeeld omdat de rechtspersoon waarvoor de 403-verklaring is afgegeven, geen onderdeel meer uitmaakt van de groep. Het hoofd van de groep legt hiertoe een verklaring neer bij het handelsregister (artikel 2:404 lid 1 BW). Het hoofd van de groep blijft in dat geval wel aansprakelijk voor de schulden van de rechtspersoon voor de periode dat de 403-verklaring was afgegeven (artikel 2:404 lid 2 BW). De overblijvende aansprakelijkheid (de aansprakelijkheid ná intrekking van de 403-verklaring) wordt ten opzichte van de schuldeiser beëindigd indien de rechtspersoon niet meer behoort tot de groep (artikel 2:404 lid 3 onder a BW), een mededeling omtrent het voornemen om de 403-verklaring in te trekken ten minste twee maanden bij het handelsregister heeft gelegen (artikel 2:404 lid 3 onder b BW), er ten minste twee maanden zijn verlopen na aankondiging van de intrekking van de 403-verklaring in een landelijk verspreid dagblad (artikel 2:404 lid 3 onder c BW) en schuldeisers zich niet (tijdig) verzet hebben tegen deze intrekking (artikel 2:404 lid 3 onder d BW). Een schuldeiser voor wiens vordering nog aansprakelijkheid loopt, kan zich verzetten tegen de intrekking van de 403-verklaring door het hoofd van de groep. Dit verzet moet de schuldeiser binnen twee maanden na de aankondiging van de intrekking van de 403-verklaring instellen (artikel 2:404 lid 5 BW). Het verzet kan alleen gegrond worden verklaard indien aan de schuldeiser onvoldoende andere waarborgen worden geboden die zekerheid geven dat zijn vordering zal worden voldaan (artikel 2:404 lid 4 en lid 6 BW).

Afdeling 13, titel 9 Boek 2 BW: Consolidatie:

18. De geconsolideerde jaarrekening is de jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en laten van de rechtspersoon en vennootschappen die een groep of een groepsdeel vormen, als één geheel worden opgenomen (zie artikel 405 lid 1 BW).
19. In het jaarrapport van een concernmoeder staan:
  - de enkelvoudige jaarrekening van de moeder;
  - de geconsolideerde jaarrekening van de groep.Artikel 361 BW.
20. Rechtspersonen die, alleen of samen met een andere groepsmaatschappij, aan het hoofd van een groep staan (406 lid 1) en rechtspersonen die niet aan het hoofd van een groep staan, maar in hun groep wel een of meer dochtermaatschappijen hebben (406 lid 2).
21. Dochtermaatschappijen en andere groepsmaatschappijen + andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of centrale leiding.
22. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep verbonden zijn (24b).
23. Een groep is een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn.
24. Algemene vrijstellingen; consolidatie mag achterwege blijven indien (407):
  - het gaat om groepsmaatschappijen waarvan de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is op het geheel;
  - het groepsmaatschappijen betreft waarvan de nodige gegevens slechts tegen onevenredige kosten of met grote vertraging te verkrijgen of te ramen zijn;
  - er sprake is van groepsmaatschappijen waarin het belang slechts wordt aangehouden om het te vervreemden.De geconsolideerde cijfers van de groep niet groter zijn dan van een kleine rechtspersoon (artikel 2:407 lid 2 BW).
Vrijstelling van deelconsolidatie voor tussenholdings (artikel 2:408 BW).
25. De regeling van de fiscale eenheid: op verzoek wordt de regel dat elke rechtspersoon afzonderlijk belastingplichtig is doorbroken; het concern is dan als geheel belastingplichtig (artikel 15 Wet VPB 1969).
26. Elimineren is het uit de jaarrekening verwijderen van alle posten die een weerslag zijn van de financiële relaties tussen de ondernemingen die in de consolidatie worden betrokken.
27. Bij proportionele consolidatie worden alle posten voor het deelnemingspercentage in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen. In geval van integrale consolidatie worden alle posten voor 100% opgenomen, ook als het gaat om niet 100% deelnemingen; ter correctie wordt de post Belang derden en Winsttaandeel derden gecreëerd voor het aandeel dat outsideaandeelhouders hebben in het vermogen respectievelijk het resultaat van de niet 100% deelnemingen.
28. Dit is toegestaan in geval van joint-ventures en als overigens wordt voldaan aan het wettelijk vereiste inzicht.
29. Zie artikel 2:414 lid 1 BW.

Gesloten vragen

1. Een groepsmaatschappij is een rechtspersoon die organisatorisch verbonden is en een economische eenheid vormt met andere rechtspersonen uit de groep.
2. Niet voor studenten beschikbaar
3. Niet voor studenten beschikbaar
4. Rechtspersonen over wie het hoofd van de groep overheersende zeggenschap uitoefent of de centrale leiding heeft en die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:403 BW
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Niet voor studenten beschikbaar
7. Niet voor studenten beschikbaar
8. Niet voor studenten beschikbaar
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. Niet voor studenten beschikbaar
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. De Nederlandse werkmaatschappijen voor wie de 403-verklaring wordt afgegeven, kunnen geen gebruik maken van de 403-vrijstelling omdat deze schulden uitsluit die voor de overname opeisbaar zijn geworden.
14. Niet voor studenten beschikbaar
15. Na de aankondiging tot intrekking van de 403-verklaring kan een schuldeiser daartegen verzet instellen.
16. Niet voor studenten beschikbaar
17. Deponering van een geconsolideerde jaarrekening.
18. Uit de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 2:403 BW blijkt dat niet aan de overige voorwaarden van artikel 2:403 BW is voldaan. Het juiste antwoord is: Nee, want de verklaring richt zich uitsluitend tot de leverancier.
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Niet voor studenten beschikbaar
21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Niet voor studenten beschikbaar
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Niet voor studenten beschikbaar
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. Niet voor studenten beschikbaar
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. Niet voor studenten beschikbaar
29. Niet voor studenten beschikbaar
30. Niet voor studenten beschikbaar
31. Niet voor studenten beschikbaar
32. Niet voor studenten beschikbaar
33. Niet voor studenten beschikbaar
34. Niet voor studenten beschikbaar
35. Niet voor studenten beschikbaar
36. Niet voor studenten beschikbaar
37. Niet voor studenten beschikbaar
38. Niet voor studenten beschikbaar
39. Niet voor studenten beschikbaar
40. Niet voor studenten beschikbaar
41. Niet voor studenten beschikbaar
42. Niet voor studenten beschikbaar

43. Niet voor studenten beschikbaar
44. Niet voor studenten beschikbaar
45. Niet voor studenten beschikbaar
46. Niet voor studenten beschikbaar
47. De Pool B.V. moet haar belang in de joint venture voor 50% consolideren, indien zij hierover geen overheersende zeggenschap kan uitoefenen.
48. Het als één geheel opnemen van de activa, passiva, baten en lasten van alle rechtspersonen en/of vennootschappen binnen een groep.
49. Niet voor studenten beschikbaar
50. D1: een enkelvoudige en een geconsolideerde jaarrekening. D2: alleen een enkelvoudige jaarrekening.
51. Niet voor studenten beschikbaar
52. Ja, nu de producten aan derden buiten de eenheid zijn doorverkocht.
53. Niet voor studenten beschikbaar
54. Een jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen.
55. Nee, tenzij Katoen BV over deze deelneming overheersende zeggenschap kan uitoefenen en/of de centrale leiding heeft.
56. Niet voor studenten beschikbaar
57. Niet voor studenten beschikbaar
58. Nee, de schuldverhouding heeft geen invloed op het geconsolideerde eigen vermogen.
59. Niet voor studenten beschikbaar
60. Inzicht in de intercompany transacties binnen de groep.
61. Niet voor studenten beschikbaar
62. Niet voor studenten beschikbaar
63. Niet voor studenten beschikbaar
64. De vorderingen aan de debetzijde en de schulden aan de creditzijde zullen in de geconsolideerde balans veranderen. Het geconsolideerde eigen vermogen verandert niet door het verwerken van onderlinge schuldverhoudingen. Onderlinge schuldverhoudingen hebben geen invloed op de jaarwinst van de groep. Het juiste antwoord is: de vorderingen aan de debetzijde en de schulden aan de creditzijde.
65. Niet voor studenten beschikbaar
66. Niet voor studenten beschikbaar
67. Niet voor studenten beschikbaar
68. De schuldverhouding heeft geen invloed op het geconsolideerde vermogen.
69. Niet voor studenten beschikbaar
70. Niet voor studenten beschikbaar
71. $€ 500.000 + € 85.000 - € 15.000 = € 570.000$.
72. Niet voor studenten beschikbaar
73. Niet voor studenten beschikbaar
74. Niet voor studenten beschikbaar
75. Niet voor studenten beschikbaar
76. Niet voor studenten beschikbaar
77. Niet voor studenten beschikbaar
78. A moet in haar geconsolideerde jaarrekening de financiële gegevens opnemen van de rechtspersonen waarover zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen (art. 2:406 lid 1 BW). Dit zijn B, C en E. B B.V. kan gebruik maken van de tussenhoudstervrijstelling en hoeft derhalve geen geconsolideerde jaarrekening op te maken (art. 2:408 BW). Dit betekent dat B voor haar enkelvoudige jaarrekening gebruik kan maken van het kleine

rechtspersonen regime, omdat de criteria worden berekend op enkelvoudige basis (art. 2:396 lid 2 BW).

Open vragen

8.1 Niet voor studenten beschikbaar

8.2 Niet voor studenten beschikbaar

8.3 Niet voor studenten beschikbaar

8.4 Niet voor studenten beschikbaar

8.5 Niet voor studenten beschikbaar

8.6 Niet voor studenten beschikbaar

8.7 Niet voor studenten beschikbaar

8.8 Niet voor studenten beschikbaar

8.9 Niet voor studenten beschikbaar

8.10.

Balans			
Materiele vaste activa	7.550	Eigen vermogen	1.025
Immateriele vaste activa	50		
		Lang vreemd vermogen	8.775
Vorderingen	1.450		
Liquide middelen	750		
	<u>9.800</u>		<u>9.800</u>

8.11 Niet voor studenten beschikbaar

8.12

a.

Deelneming Duivelsberg (balans debet) + € 800.000

Goodwill (balans debet) + € 100.000

Liquide middelen (balans debet) – € 900.000

b.

Geconsolideerde balans Millingerwaard groep per 31 december 2016 na winstverdeling			
Gebouwen	€ 1.480.000	Aandelenkapitaal	€ 1.900.000
Goodwill	80.000	Agio	200.000
Vorraden	850.000	Winstreserve	276.000
Debiteuren	500.000	Belang van derden	200.000
Liquide middelen	566.000	6% Hypotheek	400.000
		Crediteuren	360.000
		Te betalen vpb	104.000
		Te betalen dividend	<u>36.000</u>
	<u>€ 3.476.000</u>		€ 3.476.000

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening Millingerwaard groep over 2016			
Kostprijs verkopen	€ 4.805.000	Opbrengst verkopen	€ 5.796.000
Afschrijvingskosten gebouwen	90.000		
Afschrijvingskosten goodwill	20.000		
Verkoopkosten	260.000		
Algemene kosten	180.000		
Interestkosten 6% hypotheek	25.000		
Vennootschapsbelasting	104.000		
Winst na belasting	276.000		
Winst minderheid	<u>36.000</u>		
	€ 5.796.000		€ 5.796.000

c.
Gebouwen (balans debet) + € 300.000
Liquide middelen (balans debet) – € 300.000

d.
Balans:
Liquide middelen (balans debet) + € 300.000
Gebouwen (balans debet) – € 250.000
Winst (balans credit) + € 50.000

Winst-en-verliesrekening:
Incidentele winsten en verliezen + € 50.000
Winst + € 50.000

e. Nee, het betreft een intercompany transactie waarbij de winst (voor belasting) (geheel) moet worden geëlimineerd.

8.13

Balans			
Materiele vaste activa	480	Geplaatst kapitaal	300
Financiële vaste activa	192	Agio	150
		Wettelijke reserves	52
		Overige reserves	100
Vorraden	578	Winst lopend boekjaar	618
Vorderingen	300		
Liquide middelen	<u>250</u>	Schulden	<u>580</u>
	1.800		1.800

Toelichting: De afschrijving van de materiële vaste activa bedraagt 220 (20% van 1.100= 1000 + inv 100). Met dat bedrag worden de MVA verlaagd: 600 + 100 -220 = 480 .

De 30% deelneming neemt toe met 30% van € 80.000= € 24.000 en wordt verlaagd met de door de 30% deelneming uitgekeerde winst van € 12.000: 180 + 24 -12 = 192. De wettelijke reserves worden met 12 verhoogd omdat Kimono geen uitkering kan afdwingen van de ingehouden winsten (Recht door de cijfers, paragraaf 5.5.3)

De vorderingen nemen toe naar 400, maar er wordt op grond van vermoedelijke oninbaarheid een bedrag van 100 afgeboekt op de vorderingen. Er mag geen voorziening aan passivakant worden opgenomen. Derhalve $400 - 100 = 300$.

8.14 Niet voor studenten beschikbaar

8.15

1.

Geconsolideerde balans			
Materiele vaste activa	11.000	Eigen vermogen	7.500
		Aandeel derden	500
Vlottende activa	2.650	Lang vreemd vermogen	3.000
		Kort vreemd vermogen	2.650
	<u>13.650</u>		<u>13.650</u>

2. - In de post *Aandeel van Derden* treedt geen verandering op omdat het Eigen Vermogen van Dochter NV door de aflossing van € 300 op het Vreemde Vermogen niet verandert
- In de post Eigen Vermogen treedt geen verandering op omdat het Eigen Vermogen van Moeder NV en het Eigen Vermogen van Dochter NV op de enkelvoudige balansen niet verandert.

8.16. Niet voor studenten beschikbaar

8.17.

- de hoofdelijkheidsverklaring van de consoliderende rechtspersoon
- de instemmingsverklaring(en) van de directe aandeelhouders of leden van de dochtermaatschappijen
- de geconsolideerde jaarrekening van de consoliderende rechtspersoon of vennootschap met de geconsolideerde accountantsverklaring
- het geconsolideerd bestuursverslag

8.18.

Beoordeeld wordt de argumentatie, waarbij de puntentoekenning slechts afhankelijk is van de volgende elementen in het antwoord:

- artikel 2:24b BW (5 punten) en artikel 406 lid 1 en/
- d en overheersende zeggenschap lid 2, of
- economische eenheid/organisatorische verbondenheid/centrale leiding

8.19. Niet voor studenten beschikbaar

8.20.

Materiele vaste activa	1.000	Eigen Vermogen	750
Financiële vaste activa:	0		
		Langlopende schulden	250
Vlottende activa	180	Kortlopende schulden	150
	<u>1.180</u>		<u>1.180</u>

8.21. Niet voor studenten beschikbaar

8.22. Niet voor studenten beschikbaar

8.23. Niet voor studenten beschikbaar

8.24.

- a. Onder groep wordt verstaan een moedermaatschappij en de maatschappijen die met de moeder een economische eenheid vormen die organisatorisch is verbonden (artikel 2:24b BW).
- b. De jaarrekening van Westerveld dient op dezelfde grondslagen te zijn opgesteld als die van Lindeboom B.V.

c.

Geconsolideerde balans Lindeboom B.V.			
Materiele vaste activa	405.000	Eigen Vermogen	54.000
Financiële vaste activa:	0		
Vorraden	25.000	Langlopende schulden	290.000
Vorderingen	55.000		
Bank	32.000	Kortlopende schulden	173.000
	<u>517.000</u>		<u>517.000</u>

8.25. Niet voor studenten beschikbaar

8.26.

- a. Balans A = dochter, balans B = moeder. EV dochter is gelijk aan de post financiële vaste activa van de moeder
- b. Deelneming = het door een rechtspersoon of vennootschap (alleen of tezamen met een of meer dochtermaatschappijen) aan een rechtspersoon verschaffen van kapitaal teneinde met die rechtspersoon duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid. Indien 1/5 of meer van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt een deelneming vermoed (artikel 2:24c BW).
- c. Artikel 2:405 BW: de jaarrekening waarin de activa en passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen.

d.

Geconsolideerde balans per 31 december 2016			
Materiele vaste activa	660.000	Eigen Vermogen	620.000
Financiële vaste activa:	20.000		
Vlottende activa	620.000	Voorzieningen	330.000
	<u>1.300.000</u>	Schulden	350.000
			<u>1.300.000</u>

- e. De geconsolideerde balans maakt deel uit van de jaarrekening (artikel 2:361 lid 1 BW), die moet worden gepubliceerd (artikel 2:394 lid 1 BW).

8.27. Niet voor studenten beschikbaar

8.28.

- a. De rechtspersoon bepaalt de nettovermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat. Artikel 2:389 lid 1 BW.
- b. Een eventuele meerprijs wordt geboekt als Goodwill onder Immateriële Vaste Activa.
- c. De post Deelneming wordt gesubstitueerd door de activa en voorzieningen en schulden van de deelneming. Artikel 2:405 e.v. BW.

8.29. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.30. a.

Geconsolideerde balans NV A ultimo 2016 (bedragen * € 1 miljoen)			
Materiele vaste activa	300,0	Eigen Vermogen	283,5
Financiële vaste activa:	10,0		
		Langlopende schulden	168,5
Vlottende activa	292,0	Kortlopende schulden	150,0
	<u>602,0</u>		<u>602,0</u>

- b. De geconsolideerde jaarrekening maakt onderdeel uit van de jaarrekening (artikel 2:361 lid 1 BW). De jaarrekening moet worden gepubliceerd (artikel 2:394 lid 1 BW). De geconsolideerde jaarrekening moet dus ook worden gepubliceerd.
- c. De post aandeel derden.

8.31. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.32.

Geconsolideerde balans NV M ultimo 2014 (bedragen * € 1 miljoen)			
Materiele vaste activa	300,0	Eigen Vermogen	283,5
Financiële vaste activa:	0		
		Langlopende schulden	168,5
Vlottende activa	292,0	Kortlopende schulden	140,0
	<u>592,0</u>		<u>592,0</u>

8.33. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.34.

- a. De criteria voor een dochtermaatschappij staan in artikel 2:24a BW. Personal Holding B.V. kan slechts 40% van de stemrechten in de Algemene Vergadering van Project-ontwikkeling B.V. uitoefenen, waardoor Projectontwikkeling B.V. geen dochtermaatschappij van Personal Holding B.V. is.
- b. In de relatie Woningbouw B.V. en Paradijs C.V. is Paradijs C.V. een deelneming van Woningbouw B.V., omdat Woningbouw B.V. als beherend venoot volledig aansprakelijk is voor de schulden van Paradijs C.V. (artikel 2:24c lid 2 sub a BW).
- c.

eigen vermogen	300.000	
herwaardering (actuele waarde) gebouw	<u>300.000</u>	+
intrinsieke waarde Tunnelbouw B.V.	600.000	
- d.

koopprijs	800.000	
intrinsieke waarde Tunnelbouw B.V.	<u>600.000</u>	-/-
betaalde goodwill	200.000	

- e. Verbetering van de solvabiliteit omdat het eigen vermogen stijgt bij een gelijkblijvend vreemd vermogen.
- f. Publicatie van de jaarstukken moet plaatsvinden binnen 8 dagen na de vaststelling van de jaarrekening (artikel 2:394 lid 1 BW). Medio 2007 hoeft de jaarrekening over 2006 nog niet vastgesteld te zijn. De wettelijke termijn voor het vaststellen van de jaarrekening is vijf maanden na afloop van het boekjaar, maar deze termijn kan met zes maanden worden verlengd (artikel 2:210 lid 1 BW). Tunnelbouw B.V. zou ook kunnen aanvoeren dat de Minister van Economische Zaken aan Tunnelbouw B.V. ontheffing heeft verleend voor het deponeren van de jaarrekening (artikel 2:394 lid 5 BW). Ook goed artikel 2:403 de garantieverklaring van de (verkopende) moeder.

8.35. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.36.

Nee, er is niet voldaan aan de voorschriften inzake balansconsolidatie.

Allereerst zal de post Deelneming op de balans BV Perzik worden geëlimineerd ten opzichte van het Eigen Vermogen van Banaan BV.

Consolidatie dient te gebeuren volgens de waarderingsgrondslagen van de overnemende onderneming, de nettovermogenswaarde. BV Perzik waardeert in dit geval tegen *actuele waarde*. Dit betekent dat eerst alle balansposten van BV Banaan moeten worden geherwaardeerd tegen actuele waarde. Pas dan kan tot balansconsolidatie worden overgegaan door alle posten bij elkaar op te tellen.

8.37. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.38. **Niet voor studenten beschikbaar**

8.39.

- a. Onderneming A wordt weergegeven onder de post *Financiële Vaste Activa*, omdat een duurzame samenwerking wordt beoogd, hoewel het formele criterium van 20% van de aandelen nog niet is bereikt.
Onderneming B wordt weergegeven onder de post *Effecten*. Weliswaar is de formele grens van 20% overschreden, maar de doelstelling wijst niet op een duurzame samenwerking, aangezien het om kortlopende belegging van liquide middelen betreft.
Onderneming C is een groepsmaatschappij, omdat men overwegende zeggenschap uitoefent. Dit wordt in de enkelvoudige balans onder de post *Financiële Vaste Activa* verwerkt.
- b. De verwerking van de kapitaalbelangen in onderneming A en B zijn dezelfde als bij de enkelvoudige balans.
Alleen de activa en passiva van de balans van onderneming C worden geconsolideerd met de activa en passiva van Puntkomma BV. De waarde van Deelneming C wordt vervangen door de specifieke waarden van de activa en passiva van onderneming C en bij die van Puntkomma opgeteld (geconsolideerd).

8.40.

- a. Balans A is de geconsolideerde balans. Balans B is de balans van de dochtermaatschappij. Balans C is de balans van de moedermaatschappij.
- b. De meest kenmerkende post op de balans van de moedermaatschappij die de relatie met de groepsmaatschappij weergeeft, is de post 'Financiële Vaste Activa' van € 95.000, die gelijk is aan de post Eigen Vermogen van de dochter.

c. De diverse balansposten dienen op dezelfde grondslag te zijn gewaardeerd.

8.41. Niet voor studenten beschikbaar

8.42.

In de geconsolideerde balans wordt de post ‘Financiële Vaste Activa’, zoals die voorkomt in de vennootschappelijke balans vervangen door de afzonderlijke activa en passiva van de belangen in deelnemingen (of dochtermaatschappijen). Wat onder die post overblijft in de geconsolideerde balans kan dan betrekking hebben op niet-geconsolideerde deelnemingen, zoals andere gerubriceerde posten die onder de groep ‘Financiële Vaste Activa’ vallen.

8.43. Niet voor studenten beschikbaar

8.44. Niet voor studenten beschikbaar

8.45. Niet voor studenten beschikbaar

8.46. Niet voor studenten beschikbaar

8.47. Niet voor studenten beschikbaar

8.48. Niet voor studenten beschikbaar

8.49. Niet voor studenten beschikbaar

8.50. Niet voor studenten beschikbaar

8.51. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 9

Fiscale Jaarrekening

Theorievragen

1. In artikel 52 van de Algemene Wet Rijksbelastingen (AWR).
2. De verplichtingen zijn:
  - a. Elke administratieplichtige is gehouden van hun vermogenstoestand en van alles betreffende hun bedrijf, zelfstandig beroep of werkzaamheid op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren dat te allen tijde hun rechten en verplichtingen, alsmede voor de heffing van belasting overigens van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken (vgl. artikel 2:10 BW).
  - b. Tot de administratie behoort hetgeen ingevolge andere belastingwetten wordt bijgehouden, aangetekend en opgemaakt.
  - c. Elke administratieplichtige is verplicht de administratieve gegevens zeven jaren te bewaren.
  - d. De administratie moet zodanig zijn ingericht en zodanig worden bewaard, dat controle daarvan door de inspecteur binnen een redelijke termijn mogelijk is.
3. Verschillen tussen de commerciële en de fiscale jaarrekening kunnen ontstaan, doordat fiscale regels ('goed koopmansgebruik') in vergelijking tot de commerciële regels ('getrouw beeld') een afwijkende behandeling dwingend voorschrijven. Hier is dus geen sprake van een keuze. Verschillen kunnen ook ontstaan, omdat de leiding van de onderneming naar buiten toe (in de commerciële jaarrekening) een gunstiger financieel resultaat wil laten zien dan ze bereid is richting de fiscus (in de fiscale aangifte) te verantwoorden. Dit leidt dan tot een hoger commercieel resultaat dan fiscaal en een op te nemen voorziening voor latente belastingen.
4. De belangrijkste oorzaak zijn afwijkende waarderingsgrondslagen.
5. Als de fiscale winst definitief afwijkt van de commerciële winst, bijvoorbeeld door de deelnemingsvrijstelling, investeringsaftrek, de fiscale beperking van aftrekbaarheid van boetes.
6. Als de verschillen ontstaan door een andere periodetoerekening en/of andere waarderingsmethoden. Bijvoorbeeld andere afschrijvingsmethoden, andere voorzieningen, enzovoort.
7. Als het commerciële vermogen hoger is dan het fiscale vermogen (hogere waardering activa of lagere waardering passiva).
8. Als het commerciële vermogen lager is dan het fiscale vermogen (lagere waardering activa of hogere waardering passiva).
9. In de commerciële jaarrekening.
10. Tegen nominale waarde of tegen contante waarde (discontering van de nominale waarde).
11. Het belangrijkste onderscheid is dat fiscaal gezien kosten voor ontwikkeling niet geactiveerd mogen worden. Het activeren van ontwikkelingskosten leidt commercieel dus tot een hoger resultaat en tot de opname van een passieve belastinglatentie in de jaarrekening gedurende de periode dat deze kosten geactiveerd zijn.
Een ander verschil heeft betrekking op goodwill. Fiscaal moet goodwill lineair in tien jaar worden afgeschreven, commercieel is de termijn ruimer.
12. Materiële vaste activa worden commercieel gewaardeerd tegen kostprijs, actuele waarde. Het waarderen tegen actuele waarde kan commercieel gezien leiden tot een herwaardering en de opname van een herwaarderingsreserve. Fiscaal gezien is de herwaardering van materiële vaste activa niet toegestaan, omdat alleen tegen kostprijs of lagere bedrijfswaarde gewaardeerd mag worden. Verder kunnen verschillen ontstaan door het gebruik van verschillende afschrijvingsmethoden. Commercieel worden materiële vaste activa

afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Fiscaal moet voor activa zoals inventaris en computers lineair in 5 jaren worden afgeschreven. Daar komt bij dat onroerend goed fiscaal gezien niet beneden de fiscale bodemwaarde afgeschreven mag worden. De fiscale bodemwaarde betreft de WOZ-waarde of de helft van de WOZ-waarde als het onroerend goed in eigen gebruik van de onderneming is. Voor een pand dat verhuurd wordt, is de bodemwaarde gelijk aan de WOZ-waarde.

13. Deelnemingen moeten conform artikel 2:389 BW gewaardeerd worden tegen de nettovermogenswaarde. Fiscaal gezien worden deelnemingen gewaardeerd tegen kostprijs. Daarnaast is het resultaat uit deelnemingen vrijgesteld van belastingen.
14. Als een onderneming winst maakt, is er belasting verschuldigd over die winst. Als de onderneming verlies lijdt, dan hoeft er uiteraard geen belasting te worden betaald. Het verlies kan gebruikt worden om de belasting terug te vragen, die in voorgaande jaar is betaald of te verrekenen (gedurende 9 jaar) met de belasting die in toekomstige jaren betaald moet gaan worden.
15. Tijdelijke verschillen waarbij de fiscale winst hoger is dan de commerciële winst hebben tot gevolg dat een actieve belastinglatentie opgenomen wordt in de jaarrekening. Deze actieve belastinglatentie wordt verantwoord als een vordering in de balans: de rechtspersoon heeft als het ware een vordering op de Belastingdienst, omdat het door de hogere fiscale winst in beginsel te veel belasting afgedragen heeft. In de toekomst wordt deze 'te veel betaalde belasting' verrekend met lagere fiscale winsten. In de fiscale aangifte bestaan actieve belastinglatenties niet.
16. In de jaarrekening kan als gevolg van een herwaardering een herwaarderingsreserve opgenomen zijn. Fiscaal mag geen herwaardering plaatsvinden, dus kan ook geen sprake zijn van een herwaarderingsreserve.
17. Wanneer het commerciële vermogen hoger is dan het fiscale resultaat (bijvoorbeeld door het alleen commercieel activeren van uitgaven of het herwaarderen van activa), zal de rechtspersoon in de toekomst meer belasting moeten betalen. Deze toekomstige belastingverplichting komt tot uiting in een passieve belastinglatentie in de jaarrekening die in de balans wordt opgenomen onder de voorzieningen. Een passieve belastinglatentie kan vele jaren op de balans staan. Bijvoorbeeld bij de herwaardering van onroerend goed is de belasting pas daadwerkelijk verschuldigd wanneer dit onroerend goed wordt verkocht. In de fiscale aangifte bestaan geen passieve belastinglatenties. Een ander tijdelijk verschil komt tot uitdrukking in de pensioenvoorziening. De belastingdienst hanteert een rekenrente van 4%, terwijl de huidige marktrente thans ongeveer 1,5% bedraagt. Ook andere parameters van de berekening van de pensioenvoorziening zijn fiscaal anders voorgeschreven dan commercieel gangbaar is. Als gevolg van dit verschil in rekenrente mag de rechtspersoon fiscaal gezien een lagere pensioenvoorziening aanhouden dan commercieel.
18. Commercieel gezien mogen onder de langlopende schulden zowel zakelijke kredieten als achtergestelde leningen en intercompany leningen opgenomen worden. De belastingdienst erkent echter alleen schulden waarbij zakelijke voorwaarden zijn overeengekomen. Achtergestelde leningen waarbij geen rente en aflossingsverplichtingen zijn overeengekomen, worden fiscaal niet als schuld beschouwd maar als eigen vermogen. Dit wordt dan aangeduid als informeel kapitaal.
19. Verschillen in kosten komen tot stand door het gebruik van verschillende afschrijvingstermijnen alsook de omstandigheid dat ontwikkelingskosten fiscaal niet geactiveerd mogen worden. Een rechtspersoon die tegen actuele waarde waardeert, moet jaarlijks beoordelen of sprake is van indicaties voor een bijzondere waardevermindering. Fiscaal mag niet tegen actuele waarde worden gewaardeerd en komen waardeverminderingen als gevolg van de waardering tegen actuele waarde niet voor. Een

duurzame waardevermindering van activa die tegen historische kostprijs zijn gewaardeerd, mag fiscaal wel doorgevoerd worden.

20. Egalisatiereserve (reserve tot gelijkmatige verdeling van kosten), herinvesteringsreserve en oudedagsreserve.
21. In sommige situaties wordt fiscaal aangenomen dat een inbreng van kapitaal in een vennootschap heeft plaatsgevonden zonder dat er een storting op aandelen heeft plaatsgevonden. Een dergelijke situatie doet zich voor indien bijvoorbeeld een moedermaatschappij enkel op grond van de aandeelhoudersrelatie aan haar dochtermaatschappij een voordeel in geld of goederen doet toekomen dat zij aan een willekeurige derde nooit zou hebben verschaft.

Inkomstenbelasting:

22. Box 1: inkomsten uit werk en woning. In deze box worden de inkomsten uit werk en woning opgegeven. Box 2: aanmerkelijk belang. In deze box worden de inkomsten uit aanmerkelijk belang opgegeven. Box 3: vermogen. In box 3 valt het vermogen dat niet in box 1 of box 2 is opgegeven.
23. Loon (en uitkering of pensioen), belastbare inkomsten uit eigen woning, resultaat uit overige werkzaamheden, winst uit onderneming.
24. Op de inkomsten mogen de uitgaven voor inkomensvoorzieningen (bijvoorbeeld een arbeidsongeschiktheidspremie) en de persoonsgebonden aftrek in mindering worden gebracht. Vervolgens mag een aantal heffingskortingen en aftrekposten in mindering worden gebracht. De belangrijkste heffingskorting voor alle belastingplichtigen is de algemene heffingskorting. Daarnaast geldt voor werknemers de arbeidskorting en de werkbonus. Ondernemers mogen tot een bepaald inkomen een aantal aftrekposten in mindering brengen op hun resultaat uit onderneming. De belangrijkste hiervan zijn de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek, de meewerkaftrek en de MKB-vrijstelling. Het inkomen minus de heffingskortingen en aftrekposten noemen we het verzamelinkomen. Het verzamelinkomen is weer de grondslag voor de belastingheffing.
25. Tot € 20.000, 36,5%, vervolgens tot € 66.500, 40,4% en daarna 52%.
26. In deze box worden de inkomsten uit aanmerkelijk belang opgegeven.
27. Van een aanmerkelijk belang is sprake indien de belastingplichtige 5% of meer van het geplaatst kapitaal heeft in een vennootschap. Indien de aandeelhouder zelf geen 5% of meer heeft, maar samen met een bloed- of aanverwant in de eerste lijn wel, dan is er toch sprake van een aanmerkelijk belang.
28. 25%.
29. In box 3 valt het vermogen dat niet in box 1 of box 2 is opgegeven. Hierbij kan gedacht worden aan bezittingen zoals een tweede huis, bank- en spaartegoeden, aandelen en obligaties (die het belang van 5% niet overschrijden), enzovoort. De schulden mogen (met een drempel) in box 3 in mindering worden gebracht op de bezittingen.

Vennootschapsbelasting:

30. 20% over de eerste € 200.000 winst, daarna 25%.
31. Dat twee vennootschappen in de heffing worden betrokken als ware er één belastingplichtige.
32. Door deze vrijstelling worden alle voor- en nadelen voortvloeiende uit het aanhouden van een deelneming in aandelen in een andere vennootschap buiten de vennootschapsbelasting gelaten.

Omzetbelasting:

33. Beschrijf het bruto toegevoegde waardesysteem dat in Nederland wordt gebruikt bij de heffing van omzetbelasting.

Een advocaat heeft werkzaamheden verricht voor een cliënt voor € 10.000. Over deze werkzaamheden moet de advocaat 21% BTW in rekening brengen. De advocaat stuurt zijn cliënt derhalve een nota van € 12.100 (€ 10.000 omzet en € 2.100 BTW). De € 10.000 aan werkzaamheden verwerkt de advocaat in zijn boekhouding als omzet; de € 2.100 BTW als kortlopende schuld (nog te betalen BTW). In dezelfde periode heeft de advocaat BTW betaald over diverse goederen en diensten die hij gekocht heeft. Stel dat de BTW over deze inkopen € 800 bedraagt. Deze BTW mag de advocaat als voorbelasting in mindering brengen op de af te dragen BTW. Per saldo draagt de advocaat aan het eind van de belastingperiode € 1.300 BTW ($€ 2.100 - € 800$) af aan de Belastingdienst.

34. 21%, 6% en 0%. Het algemene BTWtarief in Nederland is 21%. Het tarief van 6% geldt voor goederen en diensten waarvan de overheid wil dat ze voor iedereen toegankelijk zijn. Het gaat hier met name om levensmiddelen en culturele activiteiten zoals musea. Het 0%-tarief geldt voor ondernemingen die goederen en diensten exporteren. De gedachte hierachter is dat de BTW wordt geheven in het land waarnaartoe wordt geëxporteerd. Daarnaast is een aantal branches en bedrijfsactiviteiten vrijgesteld van BTW. Het gaat hier om de branches onderwijs, gezondheidszorg en kinderopvang en financiële diensten zoals verzekeringen en bancaire diensten. Ondernemingen die in sectoren werken waarin de BTW is vrijgesteld, mogen ook geen BTW als voorbelasting terugvragen.
35. Een moeder met dochtervennootschappen mag ook een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vormen. De omzetbelasting van de moeder en de dochters wordt dan bij elkaar opgeteld en in één aangifte aangegeven. Om een fiscale eenheid voor de omzetbelasting te vormen moet sprake zijn van een financiële, organisatorische en economische eenheid van ondernemingen die alle BTW-plichtig zijn.

Gesloten vragen

1. De Algemene wet inzake rijksbelastingen.
2. Een administratieplichtige moet ieder jaar een fiscale balans, een fiscale winstenverliesrekening en een vermogensvergelijking opstellen.
Een toelichting is niet vereist. Een kasstroomoverzicht bij de fiscale aangifte wordt niet gevraagd. Het juiste antwoord is: een fiscale balans, een fiscale winstenverliesrekening en een vermogensvergelijking.
3. Niet voor studenten beschikbaar
4. De fiscale aangifte omvat een balans, winst-en-verliesrekening en vermogensvergelijking. Het kasstroomoverzicht vormt geen onderdeel van de fiscale aangifte.
Het juiste antwoord is: een kasstroomoverzicht.
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Het vaststellen van de belastbare winst.
7. Niet voor studenten beschikbaar
8. De fiscale balans en winst-en-verliesrekening van een bv dient vooral om de uiteindelijk te betalen belasting te bepalen en de aansluiting weer te geven tussen het commerciële resultaat en het fiscale resultaat. De commerciële jaarrekening informeert de aandeelhouder (ook over de belastingdruk). Er bestaat geen wettelijke verplichting om een dergelijke jaarrekening op te stellen. Een fiscale jaarrekening bestaat overigens niet. We spreken over de fiscale aangifte met een fiscale balans en fiscale winst-en-verliesrekening. Het juiste antwoord is: om de uiteindelijk te betalen belasting te bepalen.
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. Niet voor studenten beschikbaar
12. Het juiste antwoord is: herwaarderingsreserve.
13. Niet voor studenten beschikbaar
14. Niet voor studenten beschikbaar
15. Niet voor studenten beschikbaar
16. Niet voor studenten beschikbaar
17. Niet voor studenten beschikbaar
18. Een positieve herwaardering van een activum, zodat het commercieel vermogen hoger wordt dan het fiscale vermogen.
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Ja, een passieve latentie.
21. Een actieve latentie ontstaat als een fiscaal verlies naar verwachting verrekend kan worden met fiscale winsten uit opvolgende jaren.
22. Niet voor studenten beschikbaar
23. Een passieve belastinglatentie ontstaat in de commerciële jaarrekening bijvoorbeeld bij herwaardering van onroerend goed.
24. Als op grond van een andere verdeling van de jaarlijkse afschrijvingen op een duurzaam actief in een bepaald jaar de fiscale afschrijvingen hoger of lager zijn dan de commerciële afschrijvingen.
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. Niet voor studenten beschikbaar
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. Niet voor studenten beschikbaar
29. Niet voor studenten beschikbaar
30. Niet voor studenten beschikbaar
31. Niet voor studenten beschikbaar
32. Investeringsaftrek

33. **Niet voor studenten beschikbaar**
34. De fiscaal hogere afschrijvingen leiden tot een lager fiscaal resultaat dan commercieel (immers: hogere kosten verlagen het resultaat). Dit leidt tot $500 - 300 = 200$. De fiscaal niet- aftrekbare kosten leiden tot een hoger fiscaal resultaat (immers: lagere kosten verhogen het resultaat). Dit leidt tot $200 + 300 = 500$. De investeringsaftrek tot slot is een fiscale faciliteit die de winst drukt. Dit leidt tot $500 - 100 =$ fiscaal resultaat van 400. Het juiste antwoord is: Ja, het commerciële resultaat is hoger dan het fiscaal belastbare bedrag.
35. **Niet voor studenten beschikbaar**
36. Het verschil tussen de afschrijvingen op commerciële en fiscale grondslag vindt men terug in de fiscale positie in de jaarrekening. De hogere afschrijving op fiscale grondslag leidt niet tot een vermindering van de herwaarderingsreserve in de commerciële jaarrekening. Een tijdelijk verschil tussen fiscaal en commercieel leidt tot een belastinglatentie in de commerciële jaarrekening. Een vermindering van de herwaarderingsreserve treedt op bij waardevermindering (niet zijnde een afschrijving) van een actief, dan wel bij vervreemding van een actief dat tegen actuele waarde is gewaardeerd. De stelling ‘De afschrijving op fiscale grondslag dient op basis van het Burgerlijk wetboek te worden aangepast aan de commerciële grondslag’ is onjuist, omdat een dergelijke wettelijke bepaling niet bestaat. Het juiste antwoord is: Het verschil tussen de afschrijvingen op commerciële en fiscale grondslag vindt men terug in de fiscale positie in de jaarrekening.
37. **Niet voor studenten beschikbaar**
38. **Niet voor studenten beschikbaar**
39. **Niet voor studenten beschikbaar**
40. De kapitaalontrekking moet niet worden afgetrokken maar worden bijgeteld.
41. Dat op het dividend de deelnemingsvrijstelling van toepassing is.
42. **Niet voor studenten beschikbaar**
43. **Niet voor studenten beschikbaar**
44. **Niet voor studenten beschikbaar**
45. **Niet voor studenten beschikbaar**
46. **Niet voor studenten beschikbaar**
47. **Niet voor studenten beschikbaar**
48. Box 2.
49. **Niet voor studenten beschikbaar**
50. Dividenden en vervreemdingswinsten vallen onder inkomsten uit aanmerkelijk belang. Rente ontvangen op leningen u/g valt niet onder de inkomsten uit aanmerkelijk belang. Als het gaat om privé uitgeleend geld, dan worden de inkomsten daaruit (voor zover niet in box 1) in box 3 verantwoord. Gaat het om uitgeleend geld door een onderneming, dan wordt er over de rente-inkomsten vennootschapsbelasting geheven. ‘Het DGA-loon’ is onjuist, omdat inkomen uit werk – waar het DGA-loon onder valt – wordt verantwoord in box 1
51. **Niet voor studenten beschikbaar**
52. Omzetbelasting en vennootschapsbelasting.
53. **Niet voor studenten beschikbaar**
54. **Niet voor studenten beschikbaar**
55. Nee, alleen in de Wet op de vennootschapsbelasting.
56. **Niet voor studenten beschikbaar**
57. Om een dividenuitkering van de deelneming aan de moeder belastingvrij door de moeder te laten genieten.
58. Het juiste antwoord is: omzetbelasting.
59. **Niet voor studenten beschikbaar**
60. **Niet voor studenten beschikbaar**
61. **Niet voor studenten beschikbaar**

62. Het juiste antwoord is: Ja, die neemt toe.
63. Niet voor studenten beschikbaar

Open vragen

9.1 Niet voor studenten beschikbaar

9.2

a.

Machines (Balans debet)	+ € 1.000.000
Bank (Balans debet)	– € 1.000.000

b.

Winst 2015 voor afschrijving op de machine en VPB	€ 1.200.000
Afschrijving (= 0,2 * € 1.000.000)	<u>€ 200.000 –</u>
Winst 2015 voor belasting	€ 1.000.000
Vennootschapsbelasting	<u>€ 250.000 –</u>
Winst 2015 na belasting	€ 750.000

c.

Winst 2015 voor afschrijving op de machine en VPB	€ 1.200.000
Afschrijving (= 0,9 * € 1.000.000)	<u>€ 900.000 –</u>
Winst 2015 voor belasting	€ 300.000
Vennootschapsbelasting	<u>€ 75.000 –</u>
Winst 2015 na belasting	€ 225.000

d. € 75.000 (zie c)

e.

Winst 2015 voor belasting (Balans credit)	– € 250.000
Voorziening latente belastingen (Balans credit)	+ € 175.000
Te betalen VPB (Balans credit)	+ € 75.000

f.

Vennootschapsbelasting (W&V)	+ € 250.000
Winst 2015 voor belasting (W&V)	– € 250.000

g.

Fiscale balans Trajanus BV per 31 december 2015			
Machine	1.000.000	Aandelenkapitaal	400.000
Afschrijving machine	900.000	Winst 2015 na belasting	225.000
Boekwaarde machine	100.000	Te betalen Vpb	75.000
Bank	<u>600.000</u>		
	700.000		<u>700.000</u>

9.2 Niet voor studenten beschikbaar

9.3 Niet voor studenten beschikbaar

9.4 Niet voor studenten beschikbaar

9.5 Niet voor studenten beschikbaar

9.6 Niet voor studenten beschikbaar

9.7	
Fiscaal vermogen 31 december 2016	€ 850.000
Fiscaal vermogen 1 januari 2016	-/- € 400.000
Kapitaalstorting	-/- € <u>10.000</u>
Vermogenstoename	€ 440.000
Niet aftrekbaar:	
Dividenduitkering	€ 200.000
Vennootschapsbelasting	€ <u>40.000</u>
Fiscaal resultaat	€ 680.000
-/- deelnemingsvrijstelling	-/- € <u>50.000</u>
Belastbare winst	€ 630.000
-/- te verrekenen verliezen	-/- € <u>75.000</u>
Belastbaar bedrag	€ 555.000

9.8. Niet voor studenten beschikbaar

9.9. Niet voor studenten beschikbaar

9.10. Niet voor studenten beschikbaar

9.11. Niet voor studenten beschikbaar

9.12.

- a. Verschillen ontstaan veelal door verschillende waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen.
- b. In de post 'Latente belastingvoorziening'.
- c. Ja, voor de boekjaren vanaf 2007 is dit toegestaan voor kleine en microvennootschappen.
- d. Nee, alleen deelnemingen waarin overwegende zeggenschap wordt uitgeoefend.
- e. Ja, immers het eigen vermogen op de geconsolideerde jaarrekening is gelijk aan het eigen vermogen op de enkelvoudige jaarrekening, terwijl in de geconsolideerde jaarrekening het vreemd vermogen van zowel de 'moeder' als de geconsolideerde maatschappijen is opgenomen.

9.13. Niet voor studenten beschikbaar

9.14. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 10   Boekhouden en mutaties

Theorievragen

1. De winst wordt in beginsel vastgesteld door middel van vermogensvergelijking.
2. Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen zoals privéonttrekkingen en privéstortingen.
3. Het vermogen wordt doorlopend naar samenstelling en grootte geregistreerd.
4. In een dagboek staan alle gelijksoortige transacties chronologisch bij elkaar gerangschikt.
5. Een grootboek opent met de stand op de laatste balans.
6. Een sub-grootboek is een nadere detaillering van de individuele posten in het grootboek. Bijvoorbeeld het sub-grootboek debiteuren vermeldt welke debiteuren er zijn. In het grootboek is alleen de totaalstand terug te vinden.
7. Journaalposten worden gebruikt om de transacties op een overzichtelijke manier te administreren. Vanuit de journaalposten worden de grootboeken bijgewerkt.
8. Rekeningen van bezit worden gedebiteerd bij het ontstaan of bij de vermeerdering van een bezit; zij worden gecrediteerd bij het tenietgaan of bij het verminderen van het bezit. Rekeningen van schuld worden gecrediteerd bij het ontstaan of bij de vermeerdering van een schuld; zij worden gedebiteerd bij het verdwijnen of bij het verminderen van de schuld. Rekeningen van kosten worden gedebiteerd bij het ontstaan van de kosten. Rekeningen van opbrengsten worden gecrediteerd bij het ontstaan van de opbrengsten.
9. De proefbalans is een staat waarop de totaaltellingen van de grootboekrekeningen worden vastgelegd.
10. Op de saldibalans staan de tellingen zoals bij de proefbalans, maar dan gesaldeerd.

Gesloten vragen

1. Het voeren van een boekhouding.
2. Niet voor studenten beschikbaar
3. De basisgegevens leveren voor het opstellen van de jaarrekening.
4. Niet voor studenten beschikbaar
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Het journaal.
7. Niet voor studenten beschikbaar
8. 3, 2, 1.
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Zowel het vermogen wordt geadmistreerd als de veranderingen daarin.
11. Niet voor studenten beschikbaar
12. Het eigen vermogen daalt en de bezittingen afnemen.
13. Niet voor studenten beschikbaar
14. Een verzonden factuur.
15. Niet voor studenten beschikbaar
16. 2 van eigen vermogen; 1, 3 en 4 van schuld.
17. Niet voor studenten beschikbaar
18. Algemene kosten 80
Aan Privé 80
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Liquide middelen
Aan Winst
21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Liquide middelen
Aan Opbrengsten.
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Gebouwen 40.000
Aan Bedrijfskosten 40.000
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. D
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. Debiteuren 70.000
Aan Opbrengst verkopen 57.851
Aan Te betalen B.T.W. 12.149
Kostprijs verkopen 30.000
Aan Voorraad goederen 30.000
29. Niet voor studenten beschikbaar
30. D
31. Niet voor studenten beschikbaar
32. Huuropbrengsten 24.000
Aan Vooruit ontvangen huren 24.000
33. Niet voor studenten beschikbaar
34. Beide posten worden gecrediteerd.
35. Niet voor studenten beschikbaar
36. Een foutieve boeking.
37. Niet voor studenten beschikbaar
38. € 13.000 credit
39. Niet voor studenten beschikbaar

40.	€ 800.000		
41.	Niet voor studenten beschikbaar		
42.	Het totaalbedrag van de ontvangen facturen van crediteuren.		
43.	Niet voor studenten beschikbaar		
44.	Credit, omdat er een schuld ontstaat of omdat de schuld toeneemt.		
45.	Niet voor studenten beschikbaar		
46.	Beide rekeningen worden gedebiteerd.		
47.	Niet voor studenten beschikbaar		
48.	€ 26.000 debet.		
49.	Niet voor studenten beschikbaar		
50.	D		
51.	Niet voor studenten beschikbaar		
52.	Een kostenpost van € 1.600 en een credit balanspost van € 1.600.		
53.	Niet voor studenten beschikbaar		
54.	Beide rekeningen worden gecrediteerd.		
55.	Niet voor studenten beschikbaar		
56.	€ 11.437,50		
57.	Niet voor studenten beschikbaar		
58.	D		
59.	Niet voor studenten beschikbaar		
60.	De bezittingen blijven in totaliteit gelijk.		
61.	Niet voor studenten beschikbaar		
62.	Een privéopname en een verkoop van inventaris.		
63.	Niet voor studenten beschikbaar		
64.	Bank	484	
	Aan Debiteuren 2		42
	Aan Crediteuren		242
65.	Niet voor studenten beschikbaar		
66.	Lening u/g en debet op de balans.		
67.	Niet voor studenten beschikbaar		
68.	D		
69.	Niet voor studenten beschikbaar		
70.	Verbouwing	26.000	
	Aan Onderhoudskosten		26.000
71.	Niet voor studenten beschikbaar		
72.	Bij boeking van de inhouding van premies werknemersverzekeringen.		
73.	Niet voor studenten beschikbaar		
74.	Omzet	1.850	
	Te betalen B.T.W. 3	88,50	
	Aan Debiteuren		2.238,50
75.	Niet voor studenten beschikbaar		
76.	C		
77.	Niet voor studenten beschikbaar		
78.	Pensioenkosten		
	Aan Pensioenvoorziening		
79.	Niet voor studenten beschikbaar		
80.	De schulden nemen af en de bezittingen nemen af.		
81.	Niet voor studenten beschikbaar		
82.	A		
83.	Niet voor studenten beschikbaar		500

84. Een schuld van de directeur aan de BV van € 10.200.		
85. Niet voor studenten beschikbaar		
86. Vooruitbetaalde bedragen.		
87. Niet voor studenten beschikbaar		
88. De rekening Te betalen B.T.W. werd gecrediteerd.		
89. Niet voor studenten beschikbaar		
90. Doorberekende advertentiekosten	2.250	
Te betalen B.T.W.	472,50	
Aan Debiteuren		2.722,50
91. Niet voor studenten beschikbaar		
92. Vooruitbetaalde huren debet € 6.000.		
93. Niet voor studenten beschikbaar		
94. Debet op Salaris en credit op Loonheffing.		
95. Niet voor studenten beschikbaar		
96. Dagboeken en grootboek.		
97. Niet voor studenten beschikbaar		

Open vragen

10.1.1.

- a. Methoden om de winst te bepalen zijn: intracomptabel via dubbel boekhouden, door vermogensvergelijking (enkel boekhouden, extra comptabel door reconstructie van de winst-en-verliesrekening.
- b. Eind eigen vermogen $-/-$ begin eigen vermogen = $305 -/- 200 = 105$ (vermogensverschil) + onttrekkingen van $40 -/-$ stortingen van $20 = 125$.

10.1.2. Niet voor studenten beschikbaar

10.1.3.

- a. stelling is onjuist.
- b. stelling is onjuist.
- c. stelling is juist.
- d. stelling is juist.
- e. stelling is juist.

10.1.4. Niet voor studenten beschikbaar

10.1.5.

Cash accounting houdt in dat de boekhouding per periode op basis van de daadwerkelijke ontvangsten en uitgaven geschiedt.

Accrual accounting houdt in dat de opbrengsten en de kosten worden toegerekend aan de perioden waarmee zij oorspronkelijk zijn verbonden en niet aan de perioden dat zij ontvangen of betaald worden.

10.2.1 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.2 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.3 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.4 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.5 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.6 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.7 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.8

1. Wel via de winst- en verliesrekening

Immateriële vaste activa nemen toe met € 60.000, de wettelijke reserve (passivazijde) neemt toe met € 60.000

2. Niet via de winst- en verliesrekening (maar rechtstreeks van het eigen vermogen, uit de vrije reserves)

Liquide middelen/vlottende activa dalen met € 25.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) dalen met € 25.000

3. Wel Via de winst- en verliesrekening

Deelnemingen onder de financiële vaste activa nemen toe met € 40.000, de wettelijke reserve deelnemingen neemt toe met € 40.000 (indien Rummel B.V. niet vrij over de ingehouden winst van haar deelneming kan beschikken).

Ook goed: Deelnemingen onder de financiële vaste activa nemen toe met € 40.000, de overige reserves (of onverdeelde winst) neemt toe met € 40.000 (indien Rummel B.V. wel vrij over de ingehouden winst van haar deelneming kan beschikken)

4. Wel via de Winst- verliesrekening

De post voorzieningen aan de passivazijde neemt toe met € 100.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) nemen af met € 100.000

5. Wel via de Winst-en verliesrekening

De post onderhanden werk aan de activazijde neemt toe met € 30.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) nemen toe met € 30.000

10.2.9

Mutatie	Rechtstreeks EV of W&V	Plus of min
1. Afschrijving goodwill	W&V	-/- € 10.000
2. Agiostorting	Rechtstreeks EV	+/+ € 100.000
3. Voorziening	W&V	-/- € 250.000
4. Onderhanden werk	W&V	+/+ € 80.000
5. Herwaardering kantoorpand	Rechtstreeks EV	+/+ € 20.000

1. Goodwill dient te worden afgeschreven. De afschrijvingskosten lopen via de W&V-rekening en verlagen de winst.

2. Een agiostorting is het meerdere dat aandeelhouders storten boven het nominale bedrag van de aandelen en komt rechtstreeks ten goede aan het eigen vermogen .

3. Een voorziening wordt getroffen door de kosten van de reorganisatie alvast te nemen in de W&V-rekening. Deze kosten verlagen de winst.

4. Onderhanden werk leidt tot een post aan de activazijde van de balans. Dit is omzet welke nog niet is gefactureerd. De omzet wordt wel al geboekt in de W&V-rekening en verhoogt de winst.

5. De herwaardering van het kantoorpand leidt tot een verhoging van de waarde van het pand aan de activazijde en vorming van een herwaarderingsreserve, rechtstreeks in het eigen vermogen. Het eigen vermogen wordt daardoor hoger.

10.2.10

Feit 1:

Winst-en-verliesrekening: - € 220

Toelichting

De correctie in de winst-en-verliesrekening bedraagt € 1.600 - € 1.380= € 220 lagere winst.. De rentekosten werden € 220 te laag opgenomen waardoor de winst in de winst-en-verliesrekening € 220 te hoog werd vastgesteld, daarom corrigeren met -€ 220.

Balans:

Er treden alleen aan de passiefzijde veranderingen op

hypothecaire lening + € 220
 onverdeelde winst: - € 220

Let op: er treedt geen verandering op in de post Bank. Er werd in de foute boeking al een bedrag van (€ 1380 + € 1600= € 2980) van de bankrekening afgeboekt, dat is het juiste bedrag. Aan de actiefzijde vindt daarom geen correctie plaats.

Feit 2
 Winst-en-verliesrekening: + € 1.500

Toelichting

De correctie in de winst-en-verliesrekening: € 7.500 - € 6.000= € 1.500. De boekwinst van € 1.500 komt als incidenteel resultaat in de winst-en-verliesrekening.

Balans:
 actiefzijde: Bank + € 1.500
 passiefzijde: Onverdeelde winst + € 1.500
 Juist noemen actiefzijde/passiefzijde:

10.2.11 **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.12

a. de herwaardering van het pand

1. Mutatie in..	2. Welke kant/zijde?	3. Welke post?	4. Omvang mutatie	5. Waarde na mutatie
Balans	Activa	Vaste activa	€100.000	€3,1 miljoen
Balans	Passiva	Herwaarderingsreserve	€100.000	€3,1 miljoen

b. de geplande reorganisatie

1. Mutatie in..	2. Welke kant/zijde?	3. Welke post?	4. Omvang mutatie	5. Waarde na mutatie
Winst & verlies	Kosten	Reorganisatiekosten	€200.000	€200.000
Balans	Passiva	Reorganisatievoorziening	€200.000	€200.000

10.2.13

a.

Koelinstallatie (Balans debet) + € 40.000
 Leaseverplichtingen (Balans credit) + € 40.000

b.

Bank (Balans debet) + € 800.000
 Voorraad wijn (Balans debet) - € 600.000
 Winst 2015 (Balans credit) + € 200.000

Omzet (W&V) + € 800.000
 Inkoopwaarde omzet (W&V) + € 600.000

Winst 2015 (W&V)	+ € 200.000
c.	
Voorraad wijn (Balans debet)	+ € 500.000
Bank (Balans debet)	- € 500.000
d.	
Voorziening proces arbeidsconflict (Balans credit)	- € 25.000
Winst 2015 (Balans credit)	- € 15.000
Bank (Balans debet)	- € 40.000
Kosten arbeidsconflict (W&V)	+ € 15.000
Winst 2015 (W&V)	- € 15.000
e.	
Winst 2015 (Balans credit)	- € 100.000
Bank (Balans debet)	- € 100.000
Overige kosten (W&V)	+ € 100.000
Winst 2015 (W&V)	- € 100.000
f.	
Deelneming (Balans debet)	+ € 350.000
Goodwill (Balans debet)	+ € 50.000
Bank (Balans debet)	- € 400.000
g.	
Kosten van ontwikkeling (Balans debet)	+ € 75.000
Bank (Balans debet)	- € 75.000
Wettelijke reserve (Balans credit)	+ € 75.000
Winstreserve (Balans credit)	- € 75.000
h.	
Betaalde rente	
Winst 2015 (Balans credit) (0,1 * € 40.000)	- € 4.000
Bank (Balans debet)	- € 4.000
Betaalde aflossing	
Leaseverplichtingen (Balans credit) (€ 10.552 - € 4.000)	- € 6.552
Bank (Balans debet)	- € 6.552
Interestkosten (W&V)	+ € 4.000
Winst 2015 (W&V)	- € 4.000
i.	
Winst 2015 (Balans credit)	- € 8.000
Koelinstallatie (Balans debet)	- € 8.000

Afschrijvingskosten koelinstallatie(W&V)	+ € 8.000
Winst 2015 (W&V)	- € 8.000

10.2.14

a.

Bank (balans debet)	+ € 255.000
Aandelenkapitaal (balans credit)	+ € 250.000
Agio (balans credit)	+ € 5.000

b.

Garageboxen (balans debet)	+ € 180.000
Bank (balans debet)	- € 180.000

c.

Vooruitbetaalde verzekeringspremie (balans debet)	+ € 480
Bank (balans debet)	- € 480

d.

Balans	
Winst 2015 (balans credit)	- € 120 (€ 480/4)
Vooruitbetaalde verzekeringspremie (balans debet)	- € 120

Winst- en verliesrekening

Verzekeringskosten	+ € 120
Winst 2015	- € 120

e.

Bank (balans debet)	+ € 2.250 (3 * 10 * € 75 = € 2.250)
Vooruitontvangen huur (balans credit)	+ € 2.250

f.

Balans	
Vooruitontvangen huur (balans credit)	- € 1.500
Winst 2015 (balans credit)	+ € 1.500 (2 * 10 * € 75 = € 1.500)

Winst- en verliesrekening

Winst 2015	+ € 1.500
Huuropbrengsten	+ € 1.500

g.

Balans	
Winst 2015 (balans credit)	- € 1.500
	(10 * € 18.000/30/4 = € 1.500)
Garageboxen (balans debet)	- € 1.500

Winst- en verliesrekening

Afschrijvingskosten	+ € 1.500
Winst 2015	- € 1.500

10.2.15

- a. - Bedrijfspannd komt eind 2014 op de balans voor 550.000 op de activazijde.
  - Er ontstaat een herwaarderingsreserve van 37.500 en een belastinglatentie van 12.500 aan de passivazijde.
  - Effecten komen eind 2014 op de balans voor 95.000 aan de activazijde.
  - Er ontstaat een toename van de onverdeelde winst van 20.000.
- b. - Bedrijfspannd komt eind 2015 op de balans voor 475.000.
  - De herwaarderingsreserve en de belastinglatentie nemen beide af tot nul. De onverdeelde winst neemt af met 25.000.
  - Effecten komen eind 2015 op de balans voor 90.000 aan de activazijde.
  - Er ontstaat een afname van de onverdeelde winst van 5.000.

10.2.16. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.17. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.18.

- a. Geen effect, want er wordt een wettelijke reserve gevormd, die ook onderdeel van het eigen vermogen is.
- b. Geen effect, want het resultaat wordt pas genomen bij oplevering van het werk.
- c. Wel een effect, want afschrijvingen verlagen het resultaat en daarmee het eigen vermogen.
- d. Wel een effect, want dit verlaagt de winst en daarmee het eigen vermogen.
- e. Wel een effect, want kosten via de winst-en-verliesrekening en daarmee ten laste van het eigen vermogen.

10.2.19. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.20.

- a. Vorderingen 2300 lager, Onverdeelde winst 2300 lager.
- b. Overige reserves 1500 lager, Kortlopende schuld 1500 hoger.
- c. Onverdeelde winst 500 lager, Kortlopende schuld 500 hoger.
- d. Vorderingen 500 hoger, Onverdeelde winst 500 hoger.
- e. Onverdeelde winst 1500 lager, Kortlopende schuld 1500 hoger.

10.2.21. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.22.

- a. De balanspost Voorraad daalt met € 1.200, alsmede de Onverdeelde Winst op de balans.
- b. Op de balans gaat de post Materiële Vaste Activa met € 4.500 naar beneden en Onverdeelde Winst daalt met € 4.500.
- c. Op de balans stijgt de post Voorziening met € 14.000 en met hetzelfde bedrag daalt de Onverdeelde Winst.
- d. € 8.500 worden afgeboekt van de Immateriële Vaste Activa, Onverdeelde winst € 8.500 omlaag. Wettelijke Reserve € 8.500 omlaag, overige reserves € 8.500 omhoog.
- e. Op de balans wordt onder Overlopende Activa een bedrag van € 500 opgenomen en tegelijk stijgt de Onverdeelde Winst met € 500.

10.2.23. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.24.

- a. Materiële vaste activa € 40.000 lager, Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
- b. Vorderingen en overlopende activa € 7.500 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
- c. Kortlopende schulden € 3.000 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
- d. Vorderingen en overlopende activa € 2.500 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
- e. Geen invloed. Prestatie heeft betrekking op 2017 en wordt derhalve niet in 2016 opgenomen.

10.2.25. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.26.

- a1 Uitgaven zijn uitgaande kasstromen en verlagen de balanspost Liquide middelen. Kosten zijn opgeofferde waarden of middelen, die op de winst-en-verliesrekening worden geregistreerd en het Eigen Vermogen verlagen.
- a2 Ontvangsten zijn inkomende kasstromen en verhogen de balanspost Liquide middelen. Opbrengsten zijn vergoedingen – die in de regel recht op ontvangst geven – voor in rekening gebrachte goederen of diensten en worden op de winst-en-verliesrekening geregistreerd en verhogen het Eigen Vermogen.
- b. Resultaat 2016 € 500 hoger, Vorderingen en overlopende activa € 800 hoger, Kortlopende schulden geen effect.
- c. Resultaat geen effect, Vorderingen en overlopende activa geen effect, Kortlopende schulden € 1200 hoger.
- d. Resultaat 2016 geen effect, Vorderingen en overlopende activa geen effect, Kortlopende schulden geen effect.

10.2.27. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.28.

	Balansposten		Resultatenrekening	
a.	Voorraden	-/- € 5.000		
	Onverdeelde winst	-/- € 5.000	Resultaat	-/- € 5.000
b.	Geen mutaties			
c.	Vorderingen en overlopend activa	-/- € 2.500		
	Onverdeelde winst	-/- € 2.500	Resultaat	-/- € 2.500
d.	Vorderingen en overlopend activa	+ € 5.500		
	Onverdeelde winst	+ € 5.500	Resultaat	+ € 5.500
e.	Materiële vaste activa	-/- € 15.000		
	Onverdeelde winst	-/- € 15.000	Resultaat	-/- € 15.000

10.2.29 **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.30.

- a. Materiële vaste activa € 25.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager. Algemene beheerskosten € 25.000 hoger; resultaat € 25.000 lager.
- b. Voorraden € 10.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager. Kostprijs van de omzet € 10.000 hoger; resultaat € 10.000 lager.
- c. Kortlopende schulden € 2.000 hoger. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager. Algemene beheerskosten € 2.000 hoger; resultaat € 2.000 lager.

- d. Vorderingen en overlopende activa € 2.500 hoger. Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger. Algemene beheerskosten € 2.500 lager; resultaat € 2.500 hoger.
- e. Voorzieningen € 150.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger. Algemene beheerskosten € 150.000 lager, resultaat € 150.000 hoger.
- f. Kortlopende schulden € 8.000 hoger, onverdeelde winst zelfde bedrag lager. Omzet en resultaat € 8.000 lager.
- g. Geen mutatie.
- h. Kortlopende schulden € 30.000 hoger, onverdeelde winst zelfde bedrag lager. Rentelasten en soortgelijke kosten € 30.000 hoger, resultaat zelfde bedrag lager.

10.2.31 **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.32

<u>Balans</u>		<u>Resultatenrekening</u>		
1.	Vorderingen en overlopende activa	+	2.500	
	Onverdeelde winst	+	2.500	Resultaat + 2.500
2.	Vorderingen en overlopende activa	-/-	10.000	
	Onverdeelde winst	-/-	10.000	Resultaat -/- 10.000
3.	Vorderingen en overlopende activa	+	3.000	
	Onverdeelde winst	+	3.000	Resultaat + 3.000
4.	Materiële vaste activa	+	2.000	
	Onverdeelde winst	-/-	2.000	Resultaat -/- 2.000
5.	Voorzieningen	-/-	25.000	
	Onverdeelde winst	-/-	25.000	Resultaat -/- 25.000

10.2.33. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.34.

<u>Balans</u>		<u>Resultatenrekening</u>		
a.	Overlopende passiva	+	10	
	Onverdeelde winst	-/-	10	Resultaat -/- 10
b.	Voorraden	-/-	20	
	Onverdeelde winst	-/-	20	Resultaat -/- 20
c.	Vorderingen en overlopende activa	-/-	30	
	Onverdeelde winst	-/-	30	Resultaat -/- 30
d.	Inventaris	+	50	
	Onverdeelde winst	+	50	Resultaat + 50
	Inventaris	-/-	10	
	Onverdeelde winst	-/-	10	Resultaat -/- 10
5	Immateriële vaste activa	-/-	25	
	Onverdeelde winst	-/-	25	Resultaat -/- 25

10.2.35. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.36.

- a. Balans: Immateriële vaste activa: € 4.000.000 -/- € 800.000 afschrijvingen = € 3.200.000. Eigen Vermogen € 3.200.000 hoger (welke als wettelijke reserve wordt opgenomen en aangehouden).
Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 4.000.000 lager en door afschrijvingen € 800.000 hoger. Per saldo komt het resultaat € 3.200.000 hoger uit.

- b. Balans: vorderingen en overlopende activa € 25.000 hoger, evenals het Eigen Vermogen. Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 25.000 lager en het resultaat derhalve € 25.000 hoger.
- c. Balans: vorderingen en overlopende activa € 60.000 hoger, evenals het Eigen Vermogen. Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 60.000 lager en het resultaat derhalve € 60.000 hoger.
- d. Balans: in mindering brengen op vorderingen en overlopende activa: € 125.000 lager. Eigen Vermogen daalt met hetzelfde bedrag. Resultatenrekening: Algemene beheerskosten (evt. verkoopkosten) € 125.000 hoger en het resultaat € 125.000 lager.
- e. Balans: Voorziening vormen tot € 400.000. Eigen Vermogen daalt met hetzelfde bedrag. Resultatenrekening: Algemene beheerskosten (evt. verkoopkosten) € 400.000 hoger en het resultaat € 400.000 lager.

10.2.37. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.38.

- a. Geen invloed op resultaat en balans.
- b. Resultaat negatief € 15.000 en Eigen vermogen lager € 15.000. Kortlopende schulden zelfde bedrag hoger.
- c. Geen invloed. Dit betreft enkel een omzetting van vorderingen naar liquide middelen in 2017.
- d. Resultaat negatief € 75.000 en Eigen vermogen lager € 75.000. Kortlopende schulden zelfde bedrag hoger.
- e. Resultaat positief € 12.500 en Eigen vermogen hoger € 12.500. Vorderingen en overlopende activa zelfde bedrag hoger.

10.2.39. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.40.

- a. Het feit heeft betrekking op een transactie in het nieuwe jaar en derhalve geen invloed op resultaat en balans.
- b. Resultaat verbetert met $\frac{3}{4} * € 40.000$, ofwel € 30.000. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 30.000 hoger. Onverdeelde winst / overige reserves idem.
- c. Correctie dient plaats te vinden voor de balanswaardering. Het voorstel van de directeur kan niet, omdat het niet toegestaan is nog niet gerealiseerde winst in de waardering op te nemen. De correctie kan niet hoger zijn dan de waardering. Resultaat: € 4.000 lager. Balans: Voorraden € 4.000 lager; Eigen vermogen ook € 4.000 lager.
- d. Toezegging is in 1998 gedaan en betreft ook het jaar 1998. Ondanks het feit dat nog niet is uitbetaald wel als verplichting opnemen. Resultaat: € 100.000 lager. Balans: Kortlopende schulden € 100.000 hoger. Onverdeelde winst / overige reserves € 100.000 lager.
- e. De grond voor de stelselwijziging is niet valide. Resultaatoverwegingen mogen nooit de reden hiertoe zijn. Derhalve dient onafhankelijk van het resultaat de normale afschrijvingslast meegenomen te worden. Resultaat: € 65.000 lager. Balans: Materiële vaste activa € 65.000 lager. Onverdeelde winst / overige reserves idem.

10.2.41.

- a. Balans: Immateriële vaste activa € 4.000.000 -/- 800.000 afschrijvingen = € 3.200.000. Eigen vermogen € 3.200.000 hoger. Als wettelijke reserve opnemen en aanhouden.

Resultaat: Algemene beheerskosten € 4.000.000 lager en door afschrijvingen € 800.000 hoger. Resultaat € 3.200.000 hoger.

- b. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 25.000 hoger. Eigen vermogen idem hoger. Resultaat: Algemene beheerskosten € 25.000 lager. Resultaat € 25.000 hoger.
- c. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 60.000 hoger. Eigen vermogen idem hoger. Resultaat: Algemene beheerskosten € 60.000 lager. Resultaat dus € 60.000 hoger.
- d. Balans: Voorziening treffen en in mindering op vorderingen en overlopende activa brengen, € 125.000 lager. Eigen vermogen daalt met zelfde bedrag. Resultaat: Algemene beheerskosten, eventueel verkoopkosten € 125.000 hoger. Resultaat: € 125.000 lager.
- e. Balans: Voorziening vormen tot € 400.000. Eigen vermogen zelfde bedrag lager. Resultaat: Algemene beheerskosten, eventueel verkoopkosten € 400.000 hoger. Resultaat € 400.000 lager.

10.2.42.

- 1. Goodwill: alleen gekochte goodwill mag worden geactiveerd.
- 2. Incourant: voorziening incurant dient in mindering te worden gebracht op het actief.
- 3. Machine: waardering tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.
- 4. Onderhanden werk: onderhanden werk kan worden gewaardeerd inclusief winstopslagpercentage of completion-methode.
- 5. Schadeclaim: voorzieningen dienen te worden getroffen voor specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum onderkend worden.

10.2.43. **Niet voor studenten beschikbaar**

10.2.44.

- 1. Vermogenseffect € 10.000 nadelig, de post Vaste activa wordt met € 10.000 verlaagd.
- 2. Geen vermogenseffect, de post Liquide middelen wordt € 20.000 lager, de post kortlopende schulden wordt € 20.000 lager.
- 3. Geen vermogenseffect, de post Voorraden neemt met € 15.000 toe, de post Crediteuren neemt met € 15.000 toe.
- 4. Vermogenseffect € 5.000 nadelig, de post Vorderingen wordt met € 5.000 verlaagd.

Hoofdstuk 11

11.1 Niet voor studenten beschikbaar

11.2 Niet voor studenten beschikbaar

11.3 Niet voor studenten beschikbaar

11.4 Niet voor studenten beschikbaar

11.5

a. stelselmatigheidsbeginsel (= bestendigheidsbeginsel).
vergelijkbaarheidsbeginsel (volgens boek ook goed rekenen).

b. art. 2:384 lid 3 BW

c. Betrouwbaarheid houdt in dat de in de jaarrekening verstrekte informatie **vrij is van wezenlijke onjuistheden en vooroordelen** en gebruikers van de jaarrekening ervan uit mogen gaan dat de informatie **getrouw** weergeeft hetgeen daarmee bedoeld is weer te geven.

d. Kenmerken **operational** lease:

- opzegbare overeenkomst
- off balance (economisch en juridisch eigendom liggen bij de leasemaatschappij)
- t.o.v. kopen en lenen leidt operational lease tot balansverkortings = met minder vastgelegd vermogen wordt hetzelfde resultaat bereikt
- kosten onderhoud en verzekering voor de leasemaatschappij

Kenmerken **financial** lease:

- niet opzegbare overeenkomst
- activeren op de balans (huurder economisch eigenaar, leasemaatschappij juridisch eigenaar)
- kosten onderhoud, verzekering en afschrijving voor de gebruiker (de lessee)
- gebruiker (lessee) heeft meestal optie tot koop aan het einde van de overeenkomst

e. Eigen vermogen gebaseerd op actuele waarde.

f. € 120.000, art. 2:365 lid 2 BW

g. De AFM houdt zich bezig met:

- het toezicht op het functioneren van de externe accountant
- onderzoeken of de gepubliceerde jaarrapporten van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland voldoen aan de geldende verslaggevingsvoorschriften

h. Organisaties van openbaar belang (OOB's) zijn ondernemingen of instellingen waarvan **de omvang** of **functie** in het maatschappelijk verkeer van zodanige aard is, dat een ondeugdelijk uitgevoerde wettelijke controle van de financiële verantwoording een aanmerkelijke invloed kan hebben op het vertrouwen in de publieke functie van de accountantsverklaring (art. 2 Wet Toezicht Accountantsorganisaties). of

Organisatie die door haar **omvang of functie** in het maatschappelijk verkeer de belangen van grotere groepen raakt.

i.

- beursgenoteerde ondernemingen
- verzekeraars
- kredietinstellingen

art. 2:398 lid 7 BW

j. Financiële vaste activa = deelnemingen in andere rechtspersonen en vorderingen op deelnemingen. art. 2:367 BW

k. De mate waarin een onderneming op lange termijn in staat is om aan haar totale verplichtingen te voldoen.

l. voorzieningen voor:

- * risico's uit claims, geschillen en rechtsgedingen voor milieurisico's
- * garantieverplichtingen (voor verkochte producten)
- * pensioenverplichtingen en voor vervroegd uittreden van personeel
- * latente belastingen (voorziening i.v.m. tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling, art. 2:374 lid 4a BW)

m.

- plaatsing van aandelen (boven de nominale waarde)
- meer waard worden van vaste activa
- winst maken
- inhouden van winst

n.

- Vooruitbetaalde kosten (bijv. verzekeringspremies, contributies en abonnementen)
- Nog te ontvangen opbrengsten (bijv. nog te ontvangen rente op uitgeleend geld)

o. Activeren en vervolgens (in maximaal tien jaar) afschrijven ten laste van het resultaat (art. 2:389 lid 7 BW).

11.6

a.

1. toelichting (art. 2:381 BW)
2. bestuursverslag (art. 2:391 BW)
3. bestuursverslag (art. 2:391 lid 5 BW)
4. toelichting (art. 2:381 BW), bestuursverslag (art. 2:391 lid 3 BW) ook goed rekenen

b. Wettelijke reserves (art. 2:373 BW) o.a.:

- * Herwaarderingsreserve (art. 2:390 BW)
- * Wettelijke reserve tegenover Geactiveerde oprichtingskosten en Kosten van ontwikkeling (art. 2:365 lid 2 BW)
- * Wettelijke reserve deelnemingen (art. 2:389 lid 6 BW)

c.

- * Winst (na belasting)
- * Agio
- * Winstreserve

d.

- * Afschrijvingskosten
- * Toevoegingen aan voorzieningen

e.

Geschatte netto-opbrengst bij het staken van de onderneming.

Geschatte netto-opbrengst van de boedel bij onmiddellijke verkoop.

f.

- Het risico voor de aandeelhouder neemt af, omdat het EV toeneemt en het VV afneemt.
- Het risico voor de aandeelhouder neemt af, omdat de buffer om verliezen op te vangen (het eigen vermogen) wordt vergroot. Dat betekent dat de kans dat de aandeelhouder zijn belegde vermogen kwijt raakt afneemt.
- Het risico voor de aandeelhouder neemt af, omdat de spreiding in REVNB afneemt als er relatief minder VV is.

g. Verschil tussen de emissiekoers en de nominale waarde (per aandeel).

- h. Beleggingsinstrument dat zijn waarde ontleent aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen, valuta en olie. Het andere goed wordt de *onderliggende waarde* genoemd.
- i. Hoofdelijke aansprakelijkheid voor het boedeltekort van de vennootschap.
- j. Het overhevelen van 'verlies' op het vreemd vermogen naar het eigen vermogen.
- k. Het hefboomeffect treedt op als $RTV_{VB} < KVV$.
- l. Er is sprake van een wettelijk vermoeden van een deelneming, indien de rechtspersoon al dan niet tezamen met een dochtermaatschappij ten minste 20% van het geplaatste kapitaal verschaft. (art. 2:24c BW)
- m. Het aandeel van derden in de winst van de geconsolideerde maatschappijen.
- n. Het **bestuur** maakt de jaarrekening op, de **AvA** stelt de jaarrekening vast.
- o. Voorzieningen (art. 2:374 BW) dienen te worden gevormd ten laste van de winst voor concrete verplichtingen die op de balansdatum onderkend worden, maar waarvan de omvang of het tijdstip waarop de verplichtingen zich zullen voordoen onzeker is.
- p.
  - * voorzieningen incurante voorraden
  - * voorzieningen dubieuze debiteuren

11.7

- a. Operational lease, omdat de post Leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans ontbreekt of de bestelauto is niet geactiveerd.
- b. $€ 175.000 - € 25.000 - € 60.000 = € 90.000$.
- c. $€ 45.000$ gereserveerd (zie toename winstreserve van $€ 255.000$ naar $€ 300.000$). $€ 30.000$ betaald aan dividend (zie kasstroomoverzicht).
- d. $\text{Voorraad fietsen 1 januari 2017} + \text{Inkopen fietsen 2017} - \text{Inkoopwaarde omzet 2017} = \text{Voorraad fietsen 31 december 2017}$
 $€ 200.000 + \text{Inkopen fietsen 2017} - € 2.700.000 = € 300.000$
 $\text{Inkopen fietsen} = € 2.800.000$
 $\text{Crediteuren 1 januari 2017} + \text{Inkopen fietsen op rekening 2017} - \text{Betaling aan crediteuren 2017} = \text{Crediteuren 31 december 2017}$
 $€ 185.000 + € 2.800.000 - \text{Betaling aan crediteuren 2017} = € 160.000$
 $\text{Betaling aan crediteuren 2017} = € 2.825.000$
- e. $(€ 50.000 (\text{toename aandelenkapitaal}) + € 15.000 (\text{toename agio}))/10.000 = € 6,50$
 $€ 65.000 (\text{kasstroomoverzicht})/10.000 = € 6,50$
- f. Toevoeging voorziening arbeidsconflict = $€ 10.000$ (zie W&V).
 Voorziening arbeidsconflict op de balans neemt toe met $€ 4.000$. Dit betekent dat er in 2017 $€ 6.000$ aan de voorziening arbeidsconflict is onttrokken (zie ook balans te betalen kosten $€ 6.000$).
- g. $\text{CR op 31 december 2017} = € 707.000/€ 239.000 = 2,96$.
 $\text{CR op 2 januari 2018} = € 634.000/€ 166.000 = 3,82$.
 CR verbetert.
- h. $\text{Debt ratio op 31 december 2017} = € 483.000/€ 1.317.000 = 0,37$.
 $\text{Debt ratio op 2 januari 2018} = € 410.000/€ 1.244.000 = 0,33$.
 Debt ratio verbetert.
- i. Geen invloed, want de vlottende activa en de vlottende passiva veranderen niet.
- j. Geen invloed, want de omvang van het eigen vermogen verandert niet alleen de samenstelling van het eigen vermogen verandert.

11.8

- a. Er is sprake van financial lease, omdat de bestelauto is geactiveerd (economisch eigendom) en aan de creditzijde van de balans staat de post leaseverplichtingen. Bij operational lease zou de bestelauto niet op de balans voorkomen en zou geen sprake zijn van leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans.
- b. $\text{€ } 19.000 \text{ (interestkosten W\&V)} - \text{€ } 12.000 \text{ (interestkosten 6\% hypotheek)} = \text{€ } 7.000$
interestkosten leasetermijn
Aflossingsgedeelte leasetermijn = $\text{€ } 17.000 - \text{€ } 7.000 = \text{€ } 10.000$ of
 $\text{€ } 65.000 \text{ (contante aankoopprijs 2 januari 2017)} - \text{€ } 55.000 \text{ (leaseverplichtingen balans 31 december 2017)} = \text{€ } 10.000$.
- c. De winst na vennootschapsbelasting 2016 is geheel gereserveerd (zie toename winstreserve van $\text{€ } 255.00$ naar $\text{€ } 330.000$) en er staat geen betaald dividend in het kasstroomoverzicht. De winst voor vennootschapsbelasting is $\text{€ } 75.000 + \text{€ } 25.000 = \text{€ } 100.000$. De vennootschapsbelasting is betaald (zie kasstroomoverzicht). Het resterende bedrag is gereserveerd.
- d. $\text{€ } 175.000 \text{ (balans 1 januari 2017)} - \text{€ } 10.000 \text{ (verkoop bestelauto)} + \text{€ } 65.000 \text{ (financial lease bestelauto)} - \text{€ } 92.000 \text{ (afschrijvingskosten bestelauto's)} = \text{€ } 138.000 \text{ (balans 31 december 2017)}$
- e. $\text{€ } 250.000 \text{ (voorraad snoepgoed balans 1 januari 2017)} + \text{€ } \dots\dots\dots \text{ (inkopen snoepgoed 2017)} - \text{€ } 2.000.000 \text{ (inkoopwaarde omzet 2017)} = \text{€ } 350.000 \text{ (voorraad snoepgoed balans 31 december 2017)}$
Inkopen snoepgoed 2017 = $\text{€ } 2.100.000$
 $\text{€ } 195.000 \text{ (crediteuren balans 1 januari 2017)} + \text{€ } \dots\dots\dots \text{ (inkopen snoepgoed 2017)} - \text{€ } 2.115.000 \text{ (betaald aan crediteuren 2017)} = \text{€ } 350.000 \text{ (crediteuren balans 31 december 2017)}$
Inkopen snoepgoed 2017 = $\text{€ } 2.100.000$
- f. Toename geplaatst aandelenkapitaal (= $\text{€ } 50.000$) + toename agio (= $\text{€ } 25.000$) = ontvangst aandelenemissie (= $\text{€ } 75.000$)
- g. $\text{€ } 75.000 / 5.000 = \text{€ } 15$
- h. $\text{€ } 120.000 \text{ (debiteuren balans 1 januari 2017)} + \text{€ } \dots\dots\dots \text{ (omzet snoepgoed 2017)} - \text{€ } 2.920.000 \text{ (ontvangsten afnemers 2017)} = \text{€ } 200.000 \text{ (debiteuren balans 31 december 2017)}$
Omzet snoepgoed 2017 = $\text{€ } 3.000.000$
- i. Er is een rekening ontvangen van de advocaat voor $\text{€ } 3.000$ (toevoeging aan voorziening arbeidsconflict van $\text{€ } 10.000$, maar op de balans neemt de voorziening arbeidsconflict maar toe met $\text{€ } 7.000$ en op de balans op 31 december staat aan de creditzijde de post te betalen kosten voor $\text{€ } 3.000$).
- j. Gemiddeld eigen vermogen = $(\text{€ } 580.000 + \text{€ } 850.000) / 2 = \text{€ } 715.000$
REVNB = $\text{€ } 195.000 / \text{€ } 715.000 * 100\% = 27,3\%$
- k. Gemiddeld totaal vermogen = $(\text{€ } 1.065.000 + \text{€ } 1.400.000) / 2 = \text{€ } 1.232.500$
RTVVB = $\text{€ } 279.000 / \text{€ } 1.232.500 * 100\% = 22,6\%$
Gemiddeld vreemd vermogen = $(\text{€ } 485.000 + \text{€ } 550.000) / 2 = \text{€ } 517.500$
KVV = $\text{€ } 19.000 / \text{€ } 517.500 * 100\% = 3,7\%$
Positief hefboomeffect, want RTVVB (22,6%) > KVV (3,7%).

11.9

- a. Een enkelvoudige (of vennootschappelijke) jaarrekening = de jaarrekening van één afzonderlijke rechtspersoon.
Een geconsolideerde jaarrekening = de jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en

andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW).

- b. Groepsvermogen = een post in de geconsolideerde jaarrekening die het eigen vermogen van de moeder + het belang van derden aangeeft.
- c. Het matchingbeginsel (uitwerking toerekeningsbeginsel aan de kostenkant, volgt uit art. 2:362 lid 5 BW) =kosten verantwoord in die periode waarin de uit die kosten voortvloeiende opbrengsten worden gerealiseerd.
- d. Als er bijvoorbeeld 100 stuks worden ingekocht en 80 stuks worden verkocht in een bepaalde periode, moet als Inkoopwaarde omzet in de winst- en verliesrekening de waarde van die 80 stuks worden opgenomen (product matching).
Als bijvoorbeeld de verzekeringspremie voor een beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor één jaar vooruit wordt betaald mag dat niet in één keer het resultaat drukken maar moet aan elke maand een twaalfde deel als kosten worden toegerekend (period matching).
- e. Het bestuursverslag geeft (art. 2:391 lid 1 BW):
  - een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum;
  - de ontwikkeling gedurende het boekjaar aan;
  - de resultaten van de rechtspersoon en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen.
- f. Goodwill = het positieve verschil tussen de betaalde prijs en de intrinsieke waarde van de deelneming (art. 2:389 lid 7 BW).
- g. completed contract methode (= winst nemen bij oplevering).
percentage of completion methode (= winst nemen naar rato van de voortgang van het werk).
- h. De opbrengstwaarde (art. 8 BAW).
- i. Voorbeelden hiervan zijn:
  - borgtocht (art. 7:850 BW);
  - langlopende huurovereenkomsten;
  - operational lease contracten;
  - materiële vaste activa in bestelling;
  - langlopende inkoopcontracten.
- j.
  - Rentabiliteitswaarde
  - Rendementswaarde
  - Discounted cash flow waarde
- k.
  1. Toelichting
  2. Bestuursverslag
  3. Toelichting
  4. Overige gegevens
- l. Verschillen ontstaan veelal door verschillende waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen.
- m. In de post 'Voorziening latente belastingen'.
- n.
  - Gerechtshof
  - Hoge Raad

11.10

- a.
  - De accountant
  - De AFM (Autoriteit Financiële Markten)
  - De Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam
- b. Indien een jaarrekening niet aan de wettelijke vereisten voldoet, kunnen belanghebbenden, de AFM en de advocaat-generaal bij het Gerechtshof in Amsterdam (art. 2: 448 BW) een jaarrekeningprocedure starten.

- c. Bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam.
- d. Financiële derivaten kunnen worden gebruikt om:
  - risico's af te dekken
  - te speculeren
- e. Materialiteit is een onderdeel van relevantie en houdt in dat samenvoeging van posten op de balans en de W&V rekening is niet toegestaan (art. 2:363 lid 1 en 2 BW), tenzij de posten in het geheel van de jaarrekening van geringe betekenis zijn (art. 2:263 lid 3 BW).
- f. Voorzichtigheidsbeginsel
- g.
  - Boekwaarde (= zichtbaar eigen vermogen op de balans)
  - Intrinsieke waarde (= eigen vermogen op de balans op basis van actuele waarde)
  - Liquidatiewaarde (= geschatte netto-opbrengst bij het staken van de onderneming)
- h. (Beperkte) balans
- i. Doelstellingen van de jaarrekening zijn:
  - het geven van inzicht aan gebruikers (opdat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat)
  - het afleggen van verantwoording voor het gevoerde beleid (bijv. aan de aandeelhouders van een NV of BV)
  - kapitaalbescherming (kapitaal van de rechtspersoon dient zoveel mogelijk in stand te worden gehouden ter bescherming van de schuldeisers)
  - vaststelling van de uitkeerbare winst
- j. Volgens de wet kunnen intellectuele vermogensrechten alleen op de balans verschijnen (geactiveerd worden) als er uitgaven aan derden zijn gedaan, artikel 2:385 lid 4 BW jo artikel 2:365 lid 1c.
- k. Beursgenoteerde ondernemingen.
- l. De jaarrekening moet een zodanig inzicht verschaffen dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen, het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit (artikel 2:362 lid 1 BW).
- m. Jaarrekening (= Balans, W&V, Toelichting), Bestuursverslag, Overige gegevens
- n. Een groep = een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn (meestal moeder en (klein)dochter(s)) (art. 2:24b BW).

11.11

- a. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum moeten worden vermeld in de toelichting bij de jaarrekening (art. 2:380a BW).
- b. De overige gegevens (art. 2:392 lid 1 sub d BW).
- c. Een accountantsverklaring is een verklaring over de getrouwheid van de jaarrekening (art. 2:393 lid 5 BW).
- d. Hefboomeffect is het overhevelen van 'winst' of 'verlies' op het vreemd vermogen naar het eigen vermogen.
- e. Het hefboomeffect treedt op als RTVVB ¹ KVV.
- f. Rentabiliteitswaarde = contante waarde van de geschatte jaarlijkse winsten (na belasting) (aantal termen is oneindig).
- g. Nee, omdat een BV nooit beursgenoteerd kan zijn.
- h. Boekwaarde.
- i. De liquidatiewaarde is alleen van toepassing in het geval van discontinuïteit en daarvan is juist geen sprake, omdat de heer Nooitgedacht de onderneming wil voortzetten.
- j. De activa in de jaarrekening worden veelal gewaardeerd tegen de kostprijs. Bij herwaardering tegen de actuele waarde zal er een hoger eigen vermogen worden getoond.
- k. U brengt de Intrinsieke waardebepaling methode naar voren,

- l. De AFM houdt zich bezig met:
  - het toezicht op het functioneren van de externe accountant
  - onderzoeken of de gepubliceerde jaarrapporten van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland voldoen aan de geldende verslaggevingsvoorschriften
- m. Artikel 2:373 lid 4 BW zijnde o.a.:
  - tegenover geactiveerde oprichtingskosten en kosten voor ontwikkeling moet een wettelijke reserve worden aangehouden (artikel 2:365 lid 2 BW)
  - als deelnemingen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, dan moet,
  - als de Moeder maatschappij de dividendpolitiek niet kan bepalen, een reserve worden aangehouden voor door de deelnemingen gereserveerde winsten (artikel 2:389 lid 6 BW)
  - (ongerealiseerde) herwaardering van activa tegen actuele waarde (artikel 2:390 BW)
- n. Activeren en vervolgens (in maximaal tien jaar) afschrijven ten laste van het resultaat (art. 2:389 lid 7 BW).
- o. Jaarrekening (art. 2:361 BW)
  - Bestuursverslag (art. 2:391 BW)
  - Overige gegevens (art. 2:392 BW)

11.12

- a. - een winst- en verliesrekening opstellen
  - vermogensvergelijking
- b. Opbrengsten doen het eigen vermogen toenemen. Ontvangsten doen de liquide middelen toenemen.
- c. - aflossing op een lening
  - betaling van dividend
  - aankoop van grond (staat in boek, dus goed rekenen, maar antwoord is in mijn ogen onjuist)
- d. Als alle (klein)dochters 100% eigendom zijn van de moeder.
- e. Het aandeel van anderen (derden) in het eigen vermogen van de geconsolideerde onderneming(en).
- f. De samenvoeging van posten op de balans en de W&V rekening is niet toegestaan (art. 2:363 lid 1 en 2 BW), tenzij de posten in het geheel van de jaarrekening van geringe betekenis zijn (art. 2:363 lid 3 BW).
- g. - Begrijpelijkheid
  - Betrouwbaarheid
  - Vergelijkbaarheid
- h. - opvatting over de toestand op de balansdatum
  - de gang van zaken gedurende het afgelopen boekjaar van de onderneming
  - de maatschappelijke omstandigheden waarvan men afhankelijk is (art. 2:391 BW).
- i. - percentage of completion methode
  - completed contract methode
- j. Het positieve verschil tussen de betaalde prijs en de intrinsieke waarde van de deelneming (art. 2:389 lid 7 BW).
- k. Activeren en vervolgens (in maximaal tien jaar) afschrijven ten laste van het resultaat (art. 2:389 lid 7 BW).
- l. - liquidatiewaarde
  - beurswaarde
  - intrinsieke waarde
  - rentabiliteitswaarde
  - discounted cashflow waarde

- boekwaarde
- rendementswaarde

m. Artikel 2:373 lid 4 BW zijnde o.a.:

- tegenover geactiveerde oprichtingskosten en kosten voor ontwikkeling moet een wettelijke reserve worden aangehouden (artikel 2:365 lid 2 BW)
- als deelnemingen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, dan moet, als de moedermaatschappij de dividendpolitiek niet kan bepalen, een reserve worden aangehouden voor door de deelnemingen gereserveerde winsten (artikel 2:389 lid 6 BW)
- (ongerealiseerde) herwaardering van activa tegen actuele waarde (artikel 2:390 BW)

11.13

- a. - De accountant
- De AFM (Autoriteit Financiële Markten)
- De Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam
Tegen de uitspraken van de Ondernemingskamer kan cassatie worden ingesteld bij de Hoge Raad.
- b. Toerekeningsbeginsel (= accrual beginsel) = kosten en opbrengsten verantwoord in die periode waarop ze betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in diezelfde periode hebben geleid (art. 2:362 lid 5 BW).
- c. Keuze uit:
  - borgtocht
  - langlopende huurovereenkomsten
  - operational lease contracten
  - materiële vaste activa in bestelling
  - langlopende inkoopcontracten
- d. Dit is wettelijk niet toegestaan. In art. 2:386 lid 1 BW of art. 2:387 lid 1 BW wordt gesteld dat ‘de afschrijvingen en waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat dienen te worden bepaald’.
- e. Bestendigheidsbeginsel (= stelselmatigheidsbeginsel) = de waarderings- en resultaatbepalings-grondslagen mogen slechts wegens gegronde redenen worden gewijzigd (art. 2:384 lid 6 BW). Hetzelfde geldt voor de indeling van de balans en W&V rekening (art. 2:363 lid 4 BW).
- f. - Jaarrekening (art. 2:361 BW)
- Bestuursverslag (art. 2:391 BW)
- Overige gegevens (art. 2:392 BW)
- g. 1. liquidatiewaarde
2. beurswaarde
3. intrinsieke waarde of rentabiliteitswaarde
- h. Vooruitontvangen opbrengsten
- i. Verkopen op rekening

11.14 Niet voor studenten beschikbaar

11.15

- a. - jaarrekening (art.2: 394 BW)
- bestuursverslag (art. 2:394 lid 4 BW)
- overige gegevens (art. 2:394 lid 4 BW)

b.

Reserve	Voorziening
Is gevormd uit de winst	Is gevormd ten laste van de winst
Is vrij besteedbaar	Heeft verplichte bestedingsrichting
Behoort tot het eigen vermogen	Behoort tot het vreemd vermogen op lange termijn

- c. Opbrengsten mogen slechts worden genomen voor zover de hieraan ten grondslag liggende goederen of diensten op balansdatum geleverd zijn (art. 2:384 lid 2 BW).
of
Winsten worden slechts opgenomen, voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt (art. 2: 384 lid 2 BW).
- d. - enkelvoudige jaarrekening (of vennootschappelijk) = de jaarrekening van één afzonderlijke rechtspersoon
- geconsolideerde jaarrekening = een jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en lasten van de ondernemingen die een groep vormen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW)
- e. Een herwaardingsreserve ontstaat door waardevermeerdering van (immateriële) vaste activa en voorraden (art. 2:390 lid 1 BW)
- f. Een wettelijke reserve is een reserve waaruit geen winstuitkeringen (in contanten) mogen worden gedaan (art. 2:105 lid 2 jo: 2:216 lid 1 BW).
- g. Kosten = waarde van de (doelmatig) opgeofferde productiemiddelen
Uitgaven = afname van de liquide middelen
- h. Afschrijvingskosten
- i. Volgens de wet kunnen intellectuele vermogensrechten alleen op de balans verschijnen (geactiveerd worden) als er uitgaven aan derden zijn gedaan, artikel 2:385 lid 4 BW jo artikel 2:365 lid 1 onder c.
- j. Financiële vaste activa = deelnemingen in andere rechtspersonen en vorderingen op deelnemingen.
- k. Deelneming = een duurzaam kapitaalbelang in een andere onderneming ten dienste van de eigen werkzaamheid. Een kapitaalbelang van 1/5 of meer van het geplaatste kapitaal wordt vermoed een deelneming te zijn (art. 2:24c BW).
- l. LIFO
De inkoopwaarde van verkochte goederen (de laatst binnengekomen goederen) is dan het laagst.
De winst is dan het hoogst.
- m. In Nederland zijn beursgenoteerde ondernemingen verplicht om hun (geconsolideerde) jaarrekening op basis van IFRS (International Financial Reporting Standards) op te stellen.
- n. Intrinsieke waarde van een onderneming = eigen vermogen op de balans op basis van actuele waarde

11.16 Niet voor studenten beschikbaar

11.17

a.

Balans WILLEMS BV per 31 december 2014			
Bank	2.300.000	Aandelenkapitaal	2.000.000
		Saldo winst 2014	<u>300.000</u>
	<u>2.300.000</u>		2.300.000

b. Winst- en verliesrekening WILLEMS BV over 2014 (model E)

Omzet	1.500.000
Afname onderhanden werk	800.000 –
Kosten onderhanden werk	<u>400.000 –</u>
Winst 2014	300.000

c.

Balans WILLEMS BV per 31 december 2014			
Bank	2.300.000	Aandelenkapitaal	2.000.000
		Winstreserve	200.000
		Saldo winst 2014	<u>100.000</u>
	<u>2.300.000</u>		2.300.000

d. Winst- en verliesrekening WILLEMS BV over 2014 (model E)

Omzet	€ 500.000 (1/3 * € 1.500.000)
Kosten onderhanden werk	€ 400.000 / € 1.200.000 * € 1.200.000 = € 400.000 –
Winst 2014	€ 100.000

e. De rechtspersoon bepaalt de netto-vermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op de zelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat. Deze wijze van waardering moet worden vermeld. (art. 2:389 lid 2 BW)

f. € 1.800.000 – € 1.300.000 = € 500.000

g. Deelneming (Balans debet) + € 1.300.000
 Goodwill (Balans debet) + € 500.000
 Bank (Balans debet) – € 1.800.000

h. Goodwill (Balans debet) – € 12.500
 (Onverdeelde) winst (Balans credit) – € 12.500

i. Afschrijvingskosten goodwill (W&V) + € 12.500
 (Onverdeelde) winst (W&V) – € 12.500

11.18

a. Waarde panden 31 december 2015 = Waarde panden 1 januari 2015 – Afschrijvingskosten panden 2015 + Aankoopprijs pand 2015
 € 910.000 = € 800.000 – Afschrijvingskosten panden 2015 + € 135.000
 Afschrijvingskosten panden 2015 = € 935.000 – € 910.000 = € 25.000

- b. Debiteuren per 1 januari 2015 € 150.000
 Omzet op rekening in 2015 € ..... +
 Ontvangsten debiteuren in 2015 € 2.700.000 –
 Debiteuren per 31 december 2015 € 250.000
 Omzet op rekening in 2015 = € 2.800.000
- c. Crediteuren per 1 januari 2015 € 160.000
 Inkoop van koffers op rekening in 2015 € ..... +
 Betaald aan crediteuren in 2015 € 2.200.000 –
 Crediteuren per 31 december 2015 € 120.000
 Inkoop van koffers op rekening in 2015 = € 2.160.000
- d. Voorraad koffers per 1 januari 2015 € 375.000
 Inkoop van koffers op rekening in 2015 € 2.160.000 + (antwoord vraag c)
 Inkoopwaarde omzet koffers 2015 € ..... –
 Voorraad koffers per 31 december 2015 € 450.000
 Inkoopwaarde omzet koffers 2015 = € 2.085.000 (doorwerkfouten mogelijk)
- e. $€ 27.000 = 0,04 * € 700.000 * 6/12 + 0,04 * € 650.000 * 6/12$
 of
 $€ 14.000 + \text{Interestkosten 2015} - € 28.000 = € 13.000$
 Interestkosten 2015 = € 27.000
- f. Opbrengst emissie per bank = $(€ 400.000 - € 300.000) + (€ 125.000 - € 75.000) = € 150.000$
- g. $€ 6.000 = 8/12 * € 9.000$
 Per 31 december 2015 zijn de verzekeringskosten gemaakt voor de maanden september, oktober, november en december 2015. Dit zijn 4 maanden (4/12). Dan is er dus voor 8 maanden (8/12) verzekeringspremie vooruitbetaald.
- h. Banksaldo 1 januari 2015 € 169.000
 Ontvangst debiteuren (1) € 2.700.000 +
 Betaald aan crediteuren (2) € 2.200.000 –
 Aflossing 4% hypotheek (3) € 50.000 –
 Betaling interest 4% hypotheek (3) € 28.000 –
 Vooruitbetaalde verzekeringspremie (4) € 9.000 –
 Aandelenemissie (5) € 150.000 +
 Betaalde VPB (6) € 28.000 –
 Betaald dividend (6) € 24.000 –
 Betaalde diverse kosten (7) € 500.000 –
 Aankoop pand (8) € 135.000 –
 Banksaldo 31 december 2015 € 45.000
- i. Omzet € 2.800.000 (antwoord vraag b)
 Inkoopwaarde omzet € 2.085.000 – (antwoord vraag d)
 Interestkosten € 27.000 –
 Afschrijvingskosten € 25.000 – (antwoord vraag a)
 Verzekeringskosten € 9.000 –
 Overige kosten € 500.000 –
 winst 2015 (voor aftrek VPB) € 154.000
- j. $GEV = (€ 626.000 + € 878.000)/2 = € 752.000$
 $REVNB = (0,75 * € 154.000)/€ 752.000 * 100\% = € 115.500/€ 752.000 * 100\% = 15,36\%$
- k. Gemiddeld vreemd vermogen $= (€ 874.000 + € 783.000)/2 = € 828.500$
 $KVV = € 27.000/€ 828.500 * 100\% = 3,26\%$
 Gemiddeld totaal vermogen $= (€ 1.500.000 + € 1.661.000)/2 = € 1.580.500$
 $RTVVB = (€ 154.000 + € 27.000)/€ 1.580.500 * 100\% = 11,45\%$
 RTVVB > KVV dus een positief hefboomeffect.

- borgtocht
  - langlopende huurovereenkomsten
  - operational lease contracten
  - materiële vaste activa in bestelling
  - langlopende inkoopcontracten
- d. Dit is wettelijk niet toegestaan. In art. 2:386 lid 1 BW of art. 2:387 lid 1 BW wordt gesteld dat ‘de afschrijvingen en waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat dienen te worden bepaald’.
- e. Doel van effecten is een zo groot mogelijke opbrengst realiseren en het doel van een deelneming is samenwerking.
- f. - het geven van inzicht (opdat een verantwoord oordeel kan worden gevormd)
- het afleggen van verantwoording voor het gevoerde beleid
- kapitaalbescherming (kapitaal van de rechtspersoon dient zoveel mogelijk in stand te worden gehouden ter bescherming van de schuldeisers)
- g. Art. 2:373 lid 1 BW
- het geplaatste kapitaal
  - agio
  - herwaarderingsreserves
  - andere wettelijke reserves, onderscheiden naar hun aard
  - statutaire reserves
  - overige reserves
  - niet verdeelde winsten
- h. Voorzieningen (art. 2:374 BW) dienen te worden gevormd ten laste van de winst voor concrete verplichtingen die op de balansdatum onderkend worden, maar waarvan de omvang of het tijdstip waarop de verplichtingen zich zullen voordoen onzeker is.
- risico’s uit claims, geschillen en rechtsgedingen voor milieurisico’s
  - garantieverplichtingen (voor verkochte producten)
  - pensioenverplichtingen en voor vervroegd uittreden van personeel
  - latente belastingen (voorziening i.v.m. tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling, art. 2:374 lid 4a BW)
- i. Due diligence onderzoek (boekenonderzoek) = een onderzoek dat zich richt op het vaststellen van de juistheid van de aan de koper gepresenteerde informatie en het in beeld brengen van risico’s en kansen van de over te nemen onderneming
- j. - completed contract methode (= winst nemen bij oplevering)
- percentage of completion methode (= winst nemen naar rato van de voortgang van het werk)

11.22

- a. Voorzichtigheidsbeginsel = verliezen moeten in aanmerking worden genomen zodra deze worden geconstateerd en opbrengsten pas op het moment dat deze worden gerealiseerd (art. 2:384 lid 2 BW).
- b. - Vooruitbetaalde bedragen
- Investerings
- c. De jaarrekening wordt door het bestuur opgemaakt (art. 2:101 lid 1 (NV) jo 2:210 lid 1 BW (BV)).
- De AVA (algemene vergadering van aandeelhouders) stelt vervolgens de jaarrekening vast (art. 2:101 lid 3 (NV) jo 2:210 lid 3 BW (BV)).
- d. Het jaarrapport bestaat uit:
1. het bestuursverslag (= jaar- of directieverslag) (art. 2:391 BW)

2. de jaarrekening = de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening indien de rechtspersoon deze moet opstellen (art. 2:361 lid 1 BW)
3. de overige gegevens (art. 2:392 BW)
- e. Nee, een jaarrapport hoeft niet altijd volledig te worden opgesteld. Wanneer een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet, bestaan er vrijstellingen voor onderdelen van het jaarrapport (art. 2:396 lid 3 t/m 6 jo 2:397 lid 3 en 4 BW).
Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (art. 2:403 BW).
- f. De openbaarmaking gebeurt door nederlegging van een volledig exemplaar, ten kantore van het handelsregister van de plaats waar de rechtspersoon volgens zijn statuten zijn zetel heeft (art. 2:394 BW).
- g. De Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam en de Hoge Raad.
- h. Bronnen voor de opstelling van de jaarrekening kunnen zijn:
  - Titel 9 boek 2 BW
  - de IFRS
  - de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (van de Raad voor de Jaarverslaggeving) (art. 2:362 lid 1 BW)
  - literatuur
  - verslaggevingspraktijk
- i. Bij tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling en bij herwaardering in de bedrijfseconomische balans.
- j.
  - Operationele activiteiten
  - Investeringsactiviteiten
  - Financieringsactiviteiten
- k. De jaarrekening moet een zodanig inzicht verschaffen dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het *vermogen*, het *resultaat*, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de *solvabiliteit* en de *liquiditeit* (artikel 2:362 lid 1 BW).
- l.
  - voorzieningen incurante voorraden
  - voorzieningen dubieuze debiteuren
- m. Een geconsolideerde jaarrekening = een jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en lasten van de ondernemingen die een groep vormen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW).
- n. Een groep = een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn (meestal moeder en (klein)dochter(s)) (art. 2:24b BW).